

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΥΠΡΟΥ:

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΚΕΙΜΗΛΙΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ (4.3.1)

ΜΕΛΕΤΗ ΙΕΡΑΡΧΗΣΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Πρωτοδιάκονος Σπυρίδων Παπαβασιλείου
Αρχιτέκτων Μηχανικός, Υπεύθυνος Αποτυπώσεων Πολιτισμικού Χώρου RE-CULT

1.1 Ευρύτεροι Στόχοι της Πράξεως REULT

Ο θρησκευτικός τουρισμός αποτελεί τον πλέον αναπτυσσόμενο τομέα της τουριστικής - ταξιδιωτικής βιομηχανίας. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού εκτιμά ότι 300εκ. τουρίστες επισκέπτονται μεγάλα θρησκευτικά μνημεία του κόσμου κάθε χρόνο (το ένα τέταρτο του συνόλου των διεθνών αφίξεων τουριστών) και ότι 600εκ. εθνικά και διεθνή ταξίδια θρησκευτικού τουρισμού, πραγματοποιούνται κάθε χρόνο. Σε Ελλάδα και Κύπρο δεν υπάρχουν αντίστοιχα στατιστικά. Αυτή η αύξηση φέρει μια άνευ προηγουμένου δυνατότητα προώθησης της βιώσιμης ανάπτυξης της διασυνοριακής περιοχής επιτρέποντας επενδύσεις σε έργα και εφαρμογές προστασίας, αύξησης της φέρουσας ικανότητας, ανάδειξης και προβολής της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής παρέμβασης.

Ο κύριος στόχος του Στρατηγικού Έργου είναι η προώθηση, η διατήρηση και από κοινού ανάδειξη της θρησκευτικής πολιτιστικής κληρονομιάς μέσα από την ανάπτυξη της δικτύωσης και συνεργασίας των φορέων για το συντονισμένο και από κοινού σχεδιασμό πολιτικών και δράσεων προώθησης και θεσμικής θεμελίωσης του Θρησκευτικού Τουρισμού στη διασυνοριακή περιοχή της Ελλάδας και της Κύπρου. Και οι δύο περιοχές είναι προικισμένες με ένα πανέμορφο φυσικό τοπίο, και ως εκ τούτου ο συνδυασμός της φύσης και οι όμορφες εκκλησίες και τα μοναστήρια μπορούν να προσφέρουν τεράστιες δυνατότητες για την ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Αποτέλεσμα του έργου μπορεί να είναι η επέκταση της τουριστικής περιόδου και η αύξηση της επισκεψιμότητας στη διασυνοριακή περιοχή.

Οι επιμέρους στόχοι του έργου περιλαμβάνουν:

- Καταγραφή και τεκμηρίωση υλικών και άυλων στοιχείων θρησκευτικής πολιτιστικής κληρονομιάς της διασυνοριακής περιοχής, προς ψηφιοποίηση
- Ψηφιακή καταγραφή, που θα συνοδεύεται από μια εφαρμογή περιήγησης με χάρτες και χρονολόγια.

- Σχεδιασμός και ανάπτυξη ψηφιακού μουσείου, ψηφιακής βιβλιοθήκης και κινητής εφαρμογής (mobile app) εικονικής περιήγησης
- Δράσεις ενημέρωσης, προβολής και ανάδειξης των ψηφιακών αποθετηρίων (συμπεριλαμβανομένης της προμήθειας και τοποθέτησης info kiosks)
- Σήμανση επιλεγμένων σημείων στις περιοχές παρέμβασης
- Πιλοτική ανάπτυξη Διαδρομών με πιστοποίηση
- Εκπαίδευση εμπλεκόμενων φορέων
- Ενέργειες θεσμικής ενίσχυσης του Θρησκευτικού Τουρισμού
- Ανάπτυξη δικτύωσης και συνεργασίας μεταξύ φορέων τουρισμού, φορέων διαχείρισης πολιτιστικών και θρησκευτικών μνημείων.
- Ανάπτυξη κοινών εργαλείων ανάδειξης της θρησκευτικής πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής

1.2 Σκοπός της Μελέτης Ιεράρχησης βάσει της Ανάλυσης του Παραδοτέου 4.3.1.

Το παραδοτέο αυτό αφορά στην προπαρασκευαστική μελέτη καταγραφής και επιλογής των θρησκευτικών μνημείων και κειμηλίων της Περιοχής Παρέμβασης στην Κύπρο που θα ψηφιοποιηθούν στο πλαίσιο του έργου Result και περιλαμβάνει την καταγραφή των μνημείων και σημαντικότερων κειμηλίων της Αρχιεπισκοπικής Περιφέρειας.

Στην παρούσα εργασία καταγραφής και ιεράρχησης περιλαμβάνονται πάσης φύσεως κατάλοιπα της υλικής εκκλησιαστικής πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου: Ιεροί Ναοί , Ιερά Παρεκκλήσια, ξωκλήσια, Ιερές Μονές καθώς και Εκκλησιαστικά Πολιτισμικά Αντικείμενα: Ιερές Εικόνες, Ιερά κειμήλια, Χειρόγραφα, Ιερά Σκεύη κλπ τα οποία βρίσκονται εντός της Αρχιεπισκοπικής Περιφέρειας.

Σκοπός της Μελέτης Ιεράρχησης είναι να παραγάγει μια αναλυτική κατάσταση των εκκλησιαστικών μνημείων της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου, και να σχηματίσει μια τεχνική έκθεση η οποία θα ιεραρχήσει τα μνημεία αυτά για τον σκοπό της ψηφιακής τους αποτύπωσης και τρισδιάστατης τεκμηρίωσης στα πλαίσια της Πράξεως ReCult.

1.3 Μεθοδολογικά Πρότυπα από το «Ψηφιακό Αποσφράγισμα Αγιωνύμων Νήσων».

Στο πλαίσιο της Πράξεως Ψηφιακό Αποσφράγισμα Αγιωνύμων Νήσων και συγκεκριμένα στο παραδοτέο 4.1.1 δημιουργήθηκε ένα σημαντικό εργαλείο για την διαχείριση των διαδικασιών ψηφιοποίησης και έχει λειτουργήσει βοηθητικά για τον συντονισμό των παραδοτέων ΠΕ4 κατά την διάρκεια της διαμόρφωσής του, καθώς και για τις διαδικασίες που συνδέονται με την γενικότερη διαχείριση των ενεργειών και διαδικασιών που αφορούν τις διαδικασίες εμπλουτισμού στο ΠΕ6 για την προαναφερθείσα πράξη. Τα Μεθοδολογικά Πρότυπα της Μελέτης Ιεράρχησης πάρθηκαν από το Ψηφιακό Αποσφράγισμα εγκαθιδρύοντας μια φυσική αξιοποίηση και συνέργεια μεταξύ των δύο πράξεων που έχουν πολλές συνάφειες με καθόλα όμως διακριτό φυσικό αντικείμενο.

Το παραδοτέο αυτό τήρησε μια διακριτή αλληλουχία από ενέργειες για να υλοποιηθεί και εξυπηρετήσει συγκεκριμένες ανάγκες του έργου, ενώ εξυπηρετεί τώρα και την διαδικασία υλοποίησης της Πράξεως RECULT, καθώς και την κλιμάκωσή των μεθοδολογιών που την αφορούν στα δύο νησιά και την βιωσιμότητά των αποτελεσμάτων και των υποδομών που έχει καταρτίσει πέραν των ορίων των Πράξεων.

Το παραδοτέο αυτό και όλα τα τμήματά του όπως εκείνα είναι κατανοημένα στους εταίρους της Πράξεως, εδράζεται σε μια ευρεία μεθοδολογία συγκερασμού και συσχέτισης πολλών διαφορετικών παραμέτρων που αφορούν στην ψηφιοποίηση του εκκλησιαστικού πολιτισμικού πλούτου.

Στα πλαίσια της παρούσης μελέτης τα κριτήρια διαμορφώθηκαν σε σχέση με τον πολιτισμικό χώρο και τα πολιτισμικά αντικείμενα αν και εν προκειμένω αξιοποιείται μόνο για τον πολιτισμικό χώρο. Τα ακόλουθα λαμβάνονται από το παραδοτέο της Πράξης Ψηφιακό Αποσφράγισμα Αγιωνύμων Νήσων για να επεξηγηθεί ποια είναι η μεθοδολογία.

1.3.1 Ευρύτεροι Σκοποί Διαχείρισης του Εκκλησιαστικού Πολιτισμικού μας Πλούτου

Οι απώτεροι στόχοι για την αποτελεσματική Διαχείριση του Εκκλησιαστικού Πολιτισμικού μας αποθέματος και που άπτονται στην είναι εξής:

- α. Η Διατήρηση και Ανάδειξη της Μίας, Πρώτης και Ιστορικής, Αγίας, Καθολικής και Αποστολικής μας Εκκλησίας και η αποτελεσματική διάχυση του βαθέος μηνύματος του εκκλησιαστικού μας πολιτισμικού πλούτου: Την αφιέρωση του εαυτού μας και του Σύμπαντος Κόσμου στον Θεό μας, και την επανασύνδεσή μας με τον Κτίστη και Θεό μας.
- β. Η προβολή και ανάδειξη του πολιτισμικού μας αποθέματος τοπικά και αλλαχού για τον μεγάλο σκοπό του Ευαγγελισμού του Κόσμου εις Χριστόν και της Ιεράς Παραδόσεως με την οποία ευλογήθηκε ο Λαός μας και ο Τόπος μας.
- γ. Η διατήρηση και συντήρηση του πολιτισμικού μας αποθέματος για την παρούσα και τις μέλλουσες γενεές.
- δ. Η προστασία του πολιτισμικού μας αποθέματος από την κλοπή, την καταστροφή, την καπηλεία και παράνομη πώληση και διακίνηση.
- ε. Η προστασία του πολιτισμικού μας αποθέματος από περιβαλλοντικά δεδομένα που το απειλούν ή και άλλους φθοροποιούς παράγοντες που το κάνουν ευάλωτο (σεισμός, πυρκαγιές, κατολισθήσεις κλπ).
- στ. Η πληρέστερη δυνατή, συνεχιζόμενη παρακολούθηση, επιτήρηση, τεκμηρίωση και μελέτη του πολιτισμικού μας αποθέματος: ψηφιακή, βιβλιογραφική, ιστορική, αρχαιολογική, φυσικοχημική κ.ο.κ.
- ζ. Η κατάρτιση και ο εμπλουτισμός ψηφιακών συστημάτων καταχώρισης, αποτελεσματικής οργάνωσης και ολοκλήρωσης της γνώσης που διατηρούμε πάνω στον εκκλησιαστικό μας πολιτισμό.
- η. Η προσέλκυση ενδιαφέροντος και η δημιουργία ολοένα και πιο αποτελεσματικών τρόπων ανάδειξης του εκκλησιαστικού πολιτισμικού μας πλούτου για την ενίσχυση της τουριστικής και οικονομική βιωσιμότητα του τόπου μας.
- θ. Η δημιουργία ψηφιακών αποτυπώσεων του αποθέματός μας για συμμετοχή σε ψηφιακά περιβάλλοντα για τον σκοπό της εκπαίδευσης, της προόδου της ανθρωπότητας και του υγιούς παιχνιδιού.

1.3.2 Τρία Βασικά Ερωτήματα

Το εργαλείο αυτό αναπτύσσεται για να μας απαντά, βάσει των ανωτέρω ευρύτερων στόχων, παραμέτρων και κριτηρίων που έχουν ληφθεί υπόψιν σε αυτό, **τρεις κρίσιμες ερωτήσεις**, που περιλαμβάνουν πλήθος επερωτήσεων για να

διασαφηνιστούν, ουσιώδεις για την δημιουργία, συντήρηση και ανάπτυξη ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης του εκκλησιαστικού πολιτισμικού μας πλούτου:

A. Με ποια σειρά οφείλουμε να αποτυπώσουμε τον εκκλησιαστικό πολιτισμικό μας πλούτο (χώρο ή κειμήλια);

Περιλαμβάνει τις ερωτήσεις:

- α. Ποιο πολιτισμικό αγαθό (μνημείο/αντικείμενο πολιτισμού) είναι σημαντικότερο;
- β. Πώς θα αποφασίσω ποιο πολιτισμικό αγαθό (μνημείο/αντικείμενο πολιτισμού) είναι σημαντικότερο;
- γ. Ποιες είναι οι παράμετροι που ορίζουν την σημαντικότητα ενός πολιτισμικού αγαθού;
- δ. Ποιο μνημείο/αντικείμενο πολιτισμού είναι περισσότερο ευάλωτο και πώς το κρίνουμε αυτό;
- ε. Ποια είναι η σχέση που διέπει την σημαντικότητα και την ευαλωτότητα / τρωτότητα ενός μνημείου/αντικειμένου;
- στ. Ποιες είναι οι παράμετροι που ορίζουν την ευαλωτότητα/τρωτότητα ενός πολιτισμικού αγαθού;
- ζ. Ποιες παράμετροι είναι οι πιο σημαντικές για να αποφασίσουμε την σειρά της ψηφιοποίησης πολιτισμικών αγαθών;
- η. Πώς συσχετίζονται οι παράμετροι σημαντικότητας πολιτισμικών αγαθών μεταξύ τους;
- θ. Μπορεί να είναι ένα μνημείο ή κειμήλιο πιο ιστορικά ή αρχαιολογικά σημαντικό από ένα άλλο μνημείο ή κειμήλιο και παρόλα αυτά να τεθεί δεύτερο στην σειρά ψηφιοποίησης;
- ι. Πώς το κρίνω αυτό; Ποιοι είναι οι κρίσιμοι συσχετισμοί αρχαιολογικής σημαντικότητας και σειράς ψηφιοποίησης;

B. Σε τι βαθμό οφείλουμε να ψηφιοποιήσουμε τον εκκλησιαστικό πολιτισμικό μας πλούτο;

Περιλαμβάνει τις ερωτήσεις:

- α. Τι είναι μια επαρκής ψηφιακή αποτύπωση;
- β. Πώς καθορίζεται η επάρκεια μιας ψηφιακής αποτύπωσης;
- γ. Πόσο πυκνή ή ευρεία οφείλει να είναι η γεωμετρική ή άλλη πληροφορία που θα συγκεντρώσω για ένα εκκλησιαστικό μνημείο ή αντικείμενο;
- δ. Ποιες παράμετροι θα μου επιτρέψουν να αποφασίσω ποια είναι επαρκής ψηφιακή αποτύπωση ενός εκκλησιαστικού μνημείου ή αντικειμένου;
- ε. Ποια είναι η συσχέτιση μεταξύ της επάρκειας των δεδομένων και της σημαντικότητας του μνημείου ή κειμηλίου;
- στ. Ποιες μεθόδους ψηφιακής αποτύπωσης οφείλω να χρησιμοποιήσω για να κάνω μια επαρκή ψηφιακή αποτύπωση ενός εκκλησιαστικού πολιτισμικού μνημείου ή αντικειμένου;

ζ. Ποιες είναι οι συγκρίσιμες παράμετροι που έχουν οι διαφορετικές μέθοδοι ψηφιακής αποτύπωσης που θα μου επιτρέψουν να κρίνω την αποτελεσματικότητά τους;

Γ. Πόσο χρόνο οφείλω να δαπανήσω για την ψηφιοποίηση του εκκλησιαστικού πολιτισμικού πλούτου που διαχειρίζομαι βάσει της σημαντικότητας;

Περιλαμβάνει τις ερωτήσεις:

- α. Πόσο χρόνο απαιτεί η κάθε διαφορετική διαδικασία ψηφιακής αποτύπωσης του εκκλησιαστικού πολιτισμικού μου μνημείου ή αντικειμένου;
- β. Ποιος χρόνος θεωρείται επαρκής για την ψηφιακή αποτύπωση του εκκλησιαστικού μου πολιτισμικού αποθέματος;
- γ. Ποιος είναι ο ανώτατος χρόνος που οφείλω να αφιερώσω για την ψηφιακή αποτύπωση ενός εκκλησιαστικού πολιτισμικού μνημείου ή αντικειμένου;
- δ. Ποιος είναι ο κατώτατος χρόνος που οφείλω να αφιερώσω για την ψηφιακή ενός εκκλησιαστικού πολιτισμικού μνημείου ή αντικειμένου;
- ε. Ποια είναι η συσχέτιση μεταξύ του χρόνου ψηφιακής αποτύπωσης και της σημαντικότητας ενός εκκλησιαστικού πολιτισμικού μνημείου ή αντικειμένου;

1.3.3 Στόχοι της Μελέτης Ιεραρχικής Ψηφιοποίησης στο Ψηφιακό Αποσφράγισμα

Στόχοι της Μελέτης αυτής είναι η συστηματική και κατά το δυνατόν πληρέστερη απάντηση των ανωτέρω τριών βασικών ερωτημάτων και η ανταπόκριση στους ευρύτερους σκοπούς της Διαχείρισης του Πολιτισμικού μας Πλούτου.

Ως εκ των προαναφερθέντων τίθενται τρεις βασικοί τεχνικοί στόχοι :

- α.** Ο καθορισμός κριτηρίων αξιολόγησης της σημαντικότητας του εκκλησιαστικού πολιτισμικού αποθέματος (για πολιτισμικό χώρο και πολιτισμικά αντικείμενα) που τελεί υπό την διαχείριση ενός φορέα διαχείρισης εκκλησιαστικού πολιτισμικού πλούτου, και
- β.** Ο καθορισμός κριτηρίων αξιολόγησης των διατιθέμενων μεθόδων ψηφιακής αποτύπωσης και τεκμηρίωσης και η προκαταρκτική τους αξιολόγηση ως προς το βέλτιστο (ποιοτικά και χρονικά) αποτέλεσμα αποτύπωσης και τεκμηρίωσης του εκκλησιαστικού πολιτισμικού μας πλούτου.

- γ. Ο συσχετισμός των παραμέτρων της σημαντικότητας του εκκλησιαστικού πολιτισμικού μας αποθέματος με τις παραμέτρους των διατιθέμενων μεθόδων ψηφιακής αποτύπωσης και αξιολόγησης.

1.3.4 Παράμετροι Προσδιορισμού της Σημαντικότητας του Εκκλησιαστικού Πολιτισμικού μας Πλούτου

Εκτενέστατη βιβλιογραφία καλύπτει τα ζητήματα προσδιορισμού της σημαντικότητας της πολιτιστικής κληρονομιάς γενικότερα ενώ το Διεθνές Συμβούλιο Μνημείων και Χώρων (ICOMOS) και τα παραρτήματά του ICOMOS και της UNESCO σε πολλές χώρες του κόσμου έχουν αφιερώσει εκτενή μελέτη στην ανάπτυξη συστηματικών μεθοδολογιών για την διατύπωση και τον προσδιορισμό της σημαντικότητας του πολιτισμικού πλούτου που διαχειρίζονται.

Η παρούσα μελέτη πλέον της διατύπωσης γενικών κριτηρίων αξιολόγησης της σημαντικότητας του εκκλησιαστικού πολιτισμικού πλούτου αποσκοπεί στην σύνθεση ενός μοντέλου ποσοτικής συσχέτισης των παραμέτρων και της διαβάθμισης της σχετικής σημαντικότητας μέσα από την μαθηματική έκφραση και συσχέτιση των κριτηρίων και των παραμέτρων αυτών.

Βάσει της σχετικής βιβλιογραφίας¹ και των ειδικών μελετών που έχει ολοκληρώσει το ICOMOS και οργανισμοί που υπάγονται σε αυτό, σχετικά με την αποτίμηση και αξιολόγηση της σημαντικότητας της πολιτιστικής κληρονομιάς, οι ευρείες παράμετροι και τα κριτήρια που σχετίζονται με και δύνανται να ρυθμίζουν την σημαντικότητα του πολιτισμικού μας αποθέματος ανήκουν σε πέντε γενικές κατηγορίες αξιών:

1. Την Αισθητική Αξία
2. Την ιστορική Αξία
3. Την Επιστημονική Αξία
4. Την Κοινωνικής Αξία
5. Την Πνευματική Αξία

¹ Insert relevant bibliography

Η διαδικασία βάσει της οποίας τα ανωτέρω αξιολογικά κριτήρια αποτιμώνται είναι η διαδικασία προσδιορισμού των παραμέτρων αξιολόγησης της σημαντικότητας του εκκλησιαστικού πολιτισμικού πλούτου και οφείλουν τα κριτήρια αυτά να συσχετιστούν με τα ειδικά δεδομένα που αφορούν τον χώρο μέσα στον οποίον εντάσσονται.

Η Χάρτα της Μπούρρα (Burra Charter) που δημιουργήθηκε στα πλαίσια της ευρύτερης αποστολής του ICOMOS έχει θεσπίσει μια συγκεκριμένη μεθοδολογία για την αξιολόγηση και εδραίωση της πολιτιστικής σημαντικότητας για τόπους και πρακτικές πολιτιστικού ενδιαφέροντος και την δημιουργία εν συνεχεία της κατάλληλης πολιτικής προστασίας και διαφύλαξης αυτών των τόπων.

Παράλληλα το Συμβούλιο Συλλογών της Αυστραλίας (Collections Council of Australia Ltd) έχει δημιουργήσει μια μεθοδολογία για την αξιολόγηση της πολιτιστικής σημαντικότητας αντικειμένων πολιτιστικού ενδιαφέροντος που ονομάζεται Significance 2.0. Με το δεδομένο ότι το Ψηφιακό Αποσφράγισμα Αγιωνύμων Νήσων αποβλέπει στην εδραίωση ενός Μοντέλου Ιεραρχικής Ψηφιοποίησης βάσει εδραιωμένων και κατοχυρωμένων πρακτικών που τυγχάνουν της αποδοχής της επιστημονικής κοινότητας, το σημείο εκκίνησης έχουν αποτελέσει αυτές οι κύριες πηγές οι οποίες αποτελούν σημεία αναφοράς για την παγκόσμια κοινότητα ειδικών και επιστημόνων που σχετίζονται με την διαχείριση, διαφύλαξη και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Πλέον των εδραιωμένων αυτών πρακτικών το Μοντέλο του Ψηφιακού Αποσφραγίσματος θα εδραιώσει μια βελτιωμένη αλγοριθμική πρόταση για την υπολογιστική συσχέτιση των παραμέτρων και των κριτηρίων αξιολόγησης ώστε οι διαδικασίες αποτίμησης της σημαντικότητας να αυτοματοποιηθούν σε έναν μεγάλο βαθμό. Οι διαδικασίες εν συνεχεία όμως θα τύχουν αξιολόγησης και από ειδικούς του χώρου προκειμένου να καταστεί όσο πιο ακριβές γίνεται το εργαλείο αυτό.

Είναι κρίσιμο να γίνει κατανοητό ότι οι παράμετροι αποτίμησης και τα κριτήρια αξιολόγησης που αναφέρονται παραπάνω αποτελούν παράγωγα και ενσωματώνουν προϊόντα απτής/υλικής κληρονομιάς αλλά και ενεργειών/δρωμένων πολιτιστικής κληρονομιάς. Ειδικά στα πλαίσια της Εκκλησιαστικής μας Πνευματικής και Υλικής Κληρονομιάς, η πρακτική της εκκλησίας, ως ζωή εν Χριστώ, με όλες τις ποιότητες και εκφάνσεις της, όλα αποτελούν κομμάτι του συνεχιζόμενου βιώματος της Εκκλησίας. Ιεροί Ναοί δεν υπάρχουν χωρίς την ευχαριστιακή πράξη, λειψανοθήκες και άγια κειμήλια δεν υφίστανται χωρίς αγίους...

Κατά τούτο η παρούσα εργασία αποτιμά ταυτόχρονα τις παραμέτρους της Χάρτας της Μπούρρα αλλά και τους οδηγούς του Συμβουλίου Συλλογών αλλά οφείλει δεόντως να επεκτείνει και εξειδικεύσει τους όρους αποτίμησης και τα κριτήρια αξιολόγησης για να ανταποκριθεί στο ποικιλόμορφο και πολύ ιδιαίτερο απόθεμα του εκκλησιαστικού μας πολιτισμού. Παράλληλα, καθίσταται απόλυτα απαραίτητη και η αποτίμηση και αξιολόγηση των ενεργειών που γέννησαν την πλούσια πνευματική κληρονομιά που σήμερα απολαμβάνουμε, διότι θεωρήσεις των καταλοίπων του παρελθόντος που θέλουν την πράξη και την ζωή της Εκκλησίας χωρισμένες από τα ιερά μνημεία και αντικείμενα που εκείνη γεννά ως εκ των ενεργουμένων εκείνων είναι παντελώς ανάρμοστες και αντιεπισημονικές.

Βάσει της Χάρτας της Μπούρρα, ερωτήσεις που τίθενται προκειμένου να προσδιοριστεί η αισθητική αξία είναι οι εξής:

- Ο τόπος/χώρος έχει ιδιαίτερες συνθετικές ή ασυνήθιστα ελκυστικές ποιότητες που συνδυάζουν συνδυασμούς χρωμάτων, υφών, χώρων, όγκων, λεπτομερειών, κίνησης, ενότητας, ήχων, αρωμάτων;
- Ο τόπος/χώρος είναι ιδιαιτέρως διακριτός μέσα στο τοπίο ή αποτελεί οπτικό ορόσημο;
- Ο τόπος/χώρος έχει ποιότητες που γεννούν έμπνευση ή που προκαλούν έντονα συναισθήματα ή που αφορούν ιδιαίτερες έννοιες;
- Ο τόπος είναι συμβολικός λόγω των αισθητικών του ποιοτήτων; Εμπνέει για παράδειγμα την καλλιτεχνική ή πολιτιστική ανταπόκριση; Μήπως ήδη έχει τύχει αναπαράστασης στην τέχνη, τη φωτογραφία, τη λογοτεχνία, τη λαϊκή τέχνη, τα έθιμα και τη λαϊκή παράδοση, τη μυθολογία ή άλλες εικόνες ή πολιτιστικές τέχνες;
- Ο τόπος εκδηλώνει ιδιαίτερα αισθητικά χαρακτηριστικά ενός προσδιορισμένου στυλ ή μόδας;
- Ο τόπος δείχνει υψηλής στάθμης δημιουργικού ή τεχνικού επιτεύγματος;

είναι οι εξής:

1. Η χρονολόγηση/ παλαιότητα
2. Το επιστημονικό ενδιαφέρον/ η ιδιαιτερότητα,
3. η ιστορικότητα,
4. η θέση του,
5. η χρήση του,
6. η κατάσταση συντήρησής του,
7. και φυσικά οι πιθανοί κίνδυνοι που το απειλούν.

1.3.5 Παράμετροι Προσδιορισμού των Μεθόδων Ψηφιοποίησης Πολιτισμικού Πλούτου

Κάποιες αρχικές παράμετροι που προσδιορίζουν τις μεθόδους ψηφιοποίησης πολιτισμικών αγαθών είναι οι εξής:

- α. Ο απαιτούμενος εξοπλισμός** ψηφιοποίησης και το αρχικό κόστος για την απόκτησή του,
- β. Η ακρίβεια του εξοπλισμού:** Το μέτρο των αποδεκτών σφαλμάτων που παράγει ο ψηφιακός εξοπλισμός αποτύπωσης
- γ. Τα απαιτούμενα λογισμικά** για την επεξεργασία των δεδομένων αποτύπωσης και το αρχικό κόστος για την απόκτησή του,
- δ. Η ακρίβεια της μεθοδολογίας αποτύπωσης:** το μέτρο της ανταπόκρισης των παραγόμενων ψηφιακών δεδομένων αποτύπωσης με το αντικείμενο που αποτυπώνεται. Η ακρίβεια του εξοπλισμού δεν ταυτίζεται κατά ανάγκη με την παραγόμενη ακρίβεια της διαδικασίας αποτύπωσης αλλά εξαρτάται και από την μεθοδολογία.
- ε. Η πληρότητα των δεδομένων αποτύπωσης:** το μέτρο πληρότητας των δεδομένων αποτύπωσης που παράγονται από την χρήση συγκεκριμένης μεθοδολογίας/τεχνολογίας στο να αποδώσουν την μορφή ενός αντικειμένου αποτύπωσης.
- στ. Η επαναληψιμότητα των μετρήσεων:** το μέτρο της ευκολίας/δυσκολίας υλοποίησης μιας μεθοδολογίας ή τεχνολογίας ψηφιακής αποτύπωσης.
- ζ. Ο απαιτούμενος όγκος εργασιών της αποτύπωσης, ο ανάλογος χρόνος και κόστος** αποτύπωσης
- η. Ο απαιτούμενος χρόνος επεξεργασίας** των δεδομένων αποτύπωσης,

1.3.5.1 Υπο-παράμετροι Προσδιορισμού των Μεθόδων Ψηφιοποίησης

Ιδιαιτερότητα - Σπανιότητα

- Χρονολόγηση/Παλαιότητα
- Μοναδικότητα

- Ακεραιότητα
- Καλλιτεχνική Αξία
- Ειδικό Ενδιαφέρον κατασκευαστικών ή μορφολογικών στοιχείων
- Υλικά κατασκευής
- Εικονογραφικός διάκοσμος/εξοπλισμός

Ιστορική Σημαντικότητα

- Καλά Σωζόμενες Παλαιές Φάσεις κατασκευής (τεκμήριο)
- Συμμετοχή σε καθοριστικά ιστορικά δρώμενα (ιστορικότητα)
- Κριτήριο Σύγκρισης για άλλα μνημεία (βάσει των άνω)
- Καλά μελετημένο μνημείο αναφοράς (Πιστή Χρονολόγηση)
- Βιβλιογραφικές Αναφορές

Κατάσταση Διατήρησης

- Επίπεδα υφισταμένων αλλοιώσεων
- Επίπεδα αισθητικών προβλημάτων
- Επίπεδα οικοδομικών προβλημάτων
- Επίπεδα Δομοστατικών προβλημάτων

Ευαλωτότητα/ Τρωτότητα

- Ευαισθησία μνημείου
- Φθοροποιοί παράγοντες
- Βαθμός έκθεσης σε φθοροποιούς παράγοντες

Εκτίμηση Κινδύνων

- Ετοιμορροπία
- Θέση (πράσινη γραμμή, κατεχόμενες περιοχές ή ζώνη)
- Συνυπολογισμός Ευαλωτότητας/Τρωτότητας και Κατάστασης Διατήρησης
- Στάθμιση Ρίσκων για το μνημείο

Κοινωνική Θέση/Αξία

- Νοερή αντίληψη πιστού λαού
- Δημοφιλία Προσκυνήματος
- Τάματα και αφιερώσεις
- Κατεχόμενες ή ευαίσθητες περιοχές (απόδημοι)
- Επισκεψιμότητα

Επαναληψιμότητα Μετρήσεων

- Προσβασιμότητα
- Ειδικές Άδειες
- Μηχανικά Μέσα/Μέθοδος μέτρησης που έχουν χρησιμοποιηθεί
- Θέση μνημείου (τοπογραφία)
- Έκταση μνημείου
- Ρίσκα αποτύπωσης
- Πυκνότητα Γειτνίασης (κτήρια, βλάστηση)

Εκτιμ. Χρόνος Ψηφιοποίησης

- Έκταση μνημείου
- Συνθετότητα/Πολυπλοκότητα μνημείου
- Τεχνικά Μέσα Αποτύπωσης
- Δύναμη Συνεργείου
- Επίπεδο Αποτυπώσεως

Επισκεψιμότητα

- Μέσος αριθμός επισκέψεων ετησίως
- Αναφορές σε τουριστικούς οδηγούς
- Δημοφιλία προσκυνήματος

Τοπογραφία

- Κλίση Εδάφους
- Θέση
- Μορφολογία Εδάφους
- Αστικό Περιβάλλον ή Ύψαιθρος

Πληρότητα Υφ. Αποτυπώσεων

- Υφιστάμενες μελέτες
- Παλαιότητα Αποτύπωσης
- Στοιχεία που αποτυπώθηκαν
- Τεχνικά Μέσα αποτύπωσης
- Τύπος αποτυπώσεως
- Ακρίβεια αποτυπώσεως

Ανάλογα με το απαιτούμενο επίπεδο ψηφιοποίησης, που συνδέεται άμεσα με την προτεινόμενη χρήση του ψηφιακού υλικού αποτύπωσης του κάθε μνημείου ή αντικειμένου, οφείλει να υπάρχει και η ανάλογη επιλογή για τον αντίστοιχο – κατάλληλο- εξοπλισμό ή μεθοδολογία που απαιτείται έτσι ώστε να καλύπτει τις ανάγκες και τις προδιαγραφές του δεδομένου επιπέδου ψηφιοποίησης.

Ας σημειωθεί ότι αποτυπώσεις με μετρήσεις σε επίπεδο υψηλής ευκρίνειας (άρα και μεγαλύτερης ακρίβειας) μπορούν να «συμπιεστούν» σε επίπεδο μικρότερη ευκρίνειας (και μικρότερης ακρίβειας) ενώ το αντίθετο δεν είναι εφικτό.

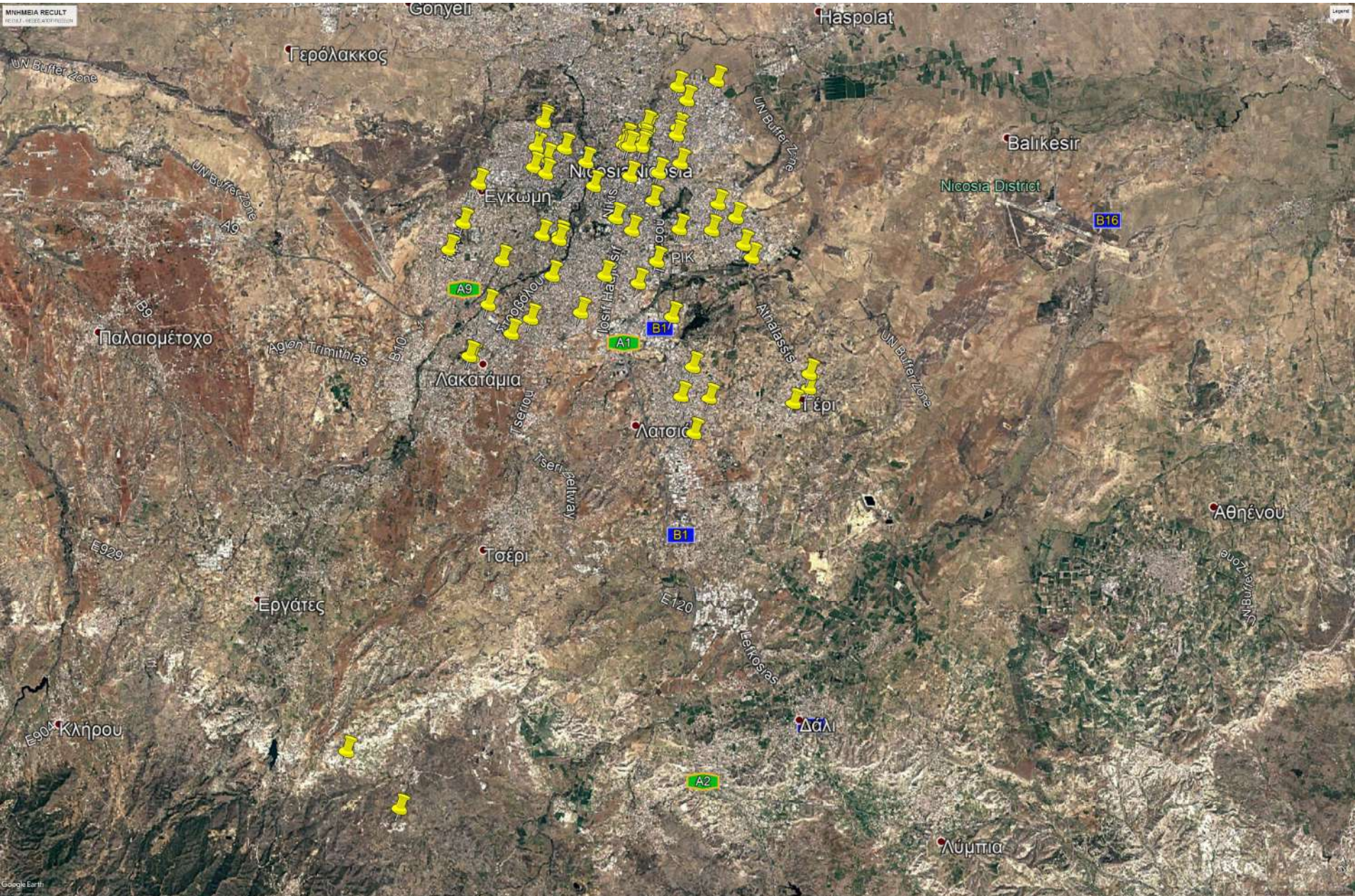
Η μεθοδολογία που θα ακολουθηθεί για την δημιουργία του Μοντέλου Ιεραρχικής Ψηφιοποίησης απαιτεί την συνέργεια επιστημονικών εταιρών με εξειδίκευση στις ψηφιακές αποτυπώσεις πολιτισμικού χώρου και αντικειμένων καθώς και ειδημόνων αρχαιολόγων και έχει τις ακόλουθες φάσεις με αντίστοιχα σε αυτά παραδοτέα τα οποία θα συντονίσει η ΙΜΛ, χωρίς να είναι κατ'ανάγκη στην σειρά που παρακάτω αναφέρονται:

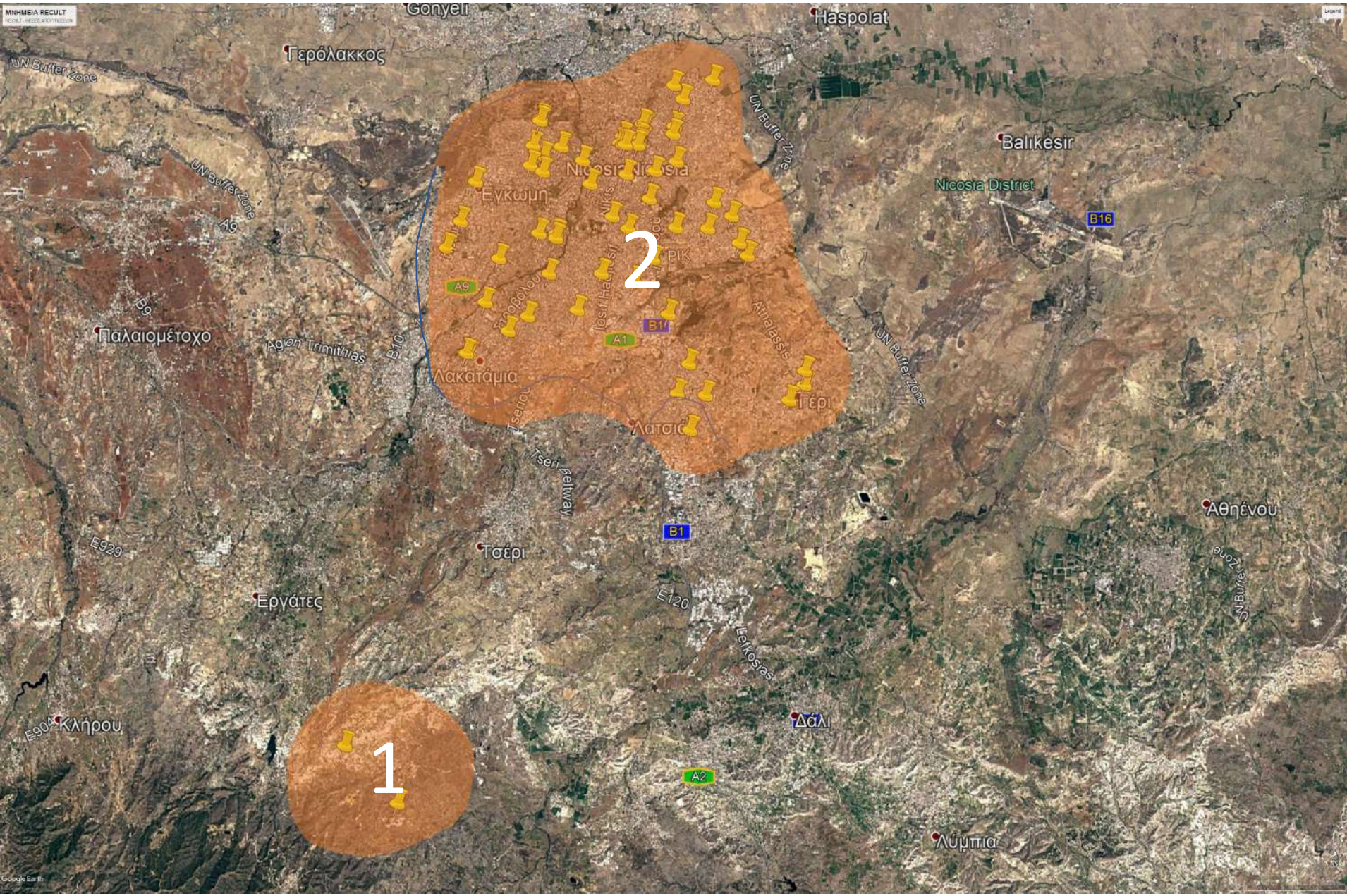
1. Το ΤΕΠΑΚ θα υλοποιήσει **μελέτη για την αξιολόγηση και ιεράρχηση διαφορετικών μεθοδολογιών γεωμετρικής ψηφιακής αποτύπωσης πολιτισμικού χώρου** βάσει της επιστημονικής κατάρτισης, εμπειρίας και τεχνογνωσίας που διαθέτει στο συγκεκριμένο αντικείμενο. Η μεθοδολογία καταγραφής και αποτυπώσεως πολιτισμικού χώρου θα παρουσιαστεί από το ΤΕΠΑΚ, σε επίπεδο περιγραφής διαδικασιών στο ΠΑ 5.1.3. **Η ειδοποιός διαφορά** μεταξύ της **Μελέτης Ιεραρχικής Ψηφιοποίησης** του παρόντος παραδοτέου και της **Μεθοδολογίας Καταγραφής και Αποτυπώσεως Πολιτισμικού Χώρου** του ΠΑ 5.1.3 είναι ότι η πρώτη αφορά **στην σειρά με την οποία ψηφιοποιούμε ένα εκτενές πολιτισμικό απόθεμα** (μια λανθασμένη απόφαση βασισμένη σε λάθος κριτήρια μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες για τον πολιτισμικό πλούτο που διαχειριζόμαστε) ενώ η δεύτερη στο **πώς και με πόσους διαφορετικούς τρόπους ψηφιοποιούμε τον πολιτισμικό χώρο**.
2. Το ΙΚΥ θα υλοποιήσει **μελέτη για την αξιολόγηση και ιεράρχηση διαφορετικών μεθοδολογιών γεωμετρικής ψηφιακής αποτύπωσης πολιτισμικών αντικειμένων** βάσει της επιστημονικής κατάρτισης, εμπειρίας και τεχνογνωσίας που διαθέτει στο συγκεκριμένο αντικείμενο. Η μεθοδολογία καταγραφής και αποτυπώσεως πολιτισμικών αντικειμένων θα εκπονηθεί από το ΙΚΥ, σε επίπεδο περιγραφής διαδικασιών στο ΠΑ 5.1.3.
3. Η ΙΜΛ θα διανείμει μεταξύ ΙΑΚ και της ίδιας, τις αναφερόμενες μεθοδολογίες ψηφιακής αποτυπώσεως πολιτισμικών αντικειμένων και χώρου ώστε να γίνει **αξιολόγηση των μεθόδων αυτών σε επίπεδο:** α. ποιοτικό και β. εκμάθησης και εφαρμογής (πρακτικότητας υλοποίησης) από τις ομάδες αποτυπώσεως εκάστης Πλοηγού Μητροπόλεως στα πλαίσια των Παραδοτέων 5.1.3 και 5.4.3. Θα τηρείται σχολαστικό ημερολόγιο εργασιών και χρόνων που θα αποτελέσει και κομμάτι του Μεθοδολογικού Ίχνους στο 5.1.1 και επίσης της Ανάπτυξης Β΄ του ΠΑ 5.1.3 όπου θα ληφθούν μετρήσεις χρόνου για την υλοποίηση βελτιώσεων και βελτιστοποιήσεων στις μεθοδολογίες καταγραφής και αποτυπώσεως, χώρου και κειμηλίων. Οι αξιολογήσεις θα γίνουν σε κάθε φάση για **τρεις παραδειγματικές αξιολογούμενες αποτυπώσεις** σε κάθε πεδίο -χώρος (3) και αντικείμενο (3)- σύνολο 6 παραδειγματικές αξιολογούμενες αποτυπώσεις ανά Πλοηγό και 12 συνολικά.
4. Η ΙΜΛ σε συνεργασία με αρχαιολόγους ειδήμονες στα μνημεία της Κύπρου από ΤΕΠΑΚ και ΙΚΥ θα συνθέσει κριτήρια αξιολόγησης σημαντικότητας πολιτισμικού πλούτου για χώρο και κειμήλια της Κύπρου βάσει βιβλιογραφίας και μελετών και θα καταρτίσει μια κατά το δυνατόν (βάσει των διατιθεμένων στοιχείων) **αναλυτική κατάσταση πολιτισμικού χώρου και κειμηλίων για την ΙΜΛ** και θα επιλέξει ανάμεσα από αυτά μια **ομάδα ελέγχου κειμηλίων και μνημείων ενδιαφέροντος ΙΜΛ** για να εφαρμόσει τα κριτήρια των ΤΕΠΑΚ και ΙΚΥ και βάσει αυτών θα διαμορφώσει κριτήρια ιεράρχησης της διαδικασίας ψηφιοποίησης. Θα καταστεί ενδεχομένως κρίσιμο να ληφθούν υπόψιν ειδικές παράμετροι αξιολόγησης που διαφοροποιούν τα μνημεία ή τα κειμήλια της Κύπρου από αυτά της Κρήτης.

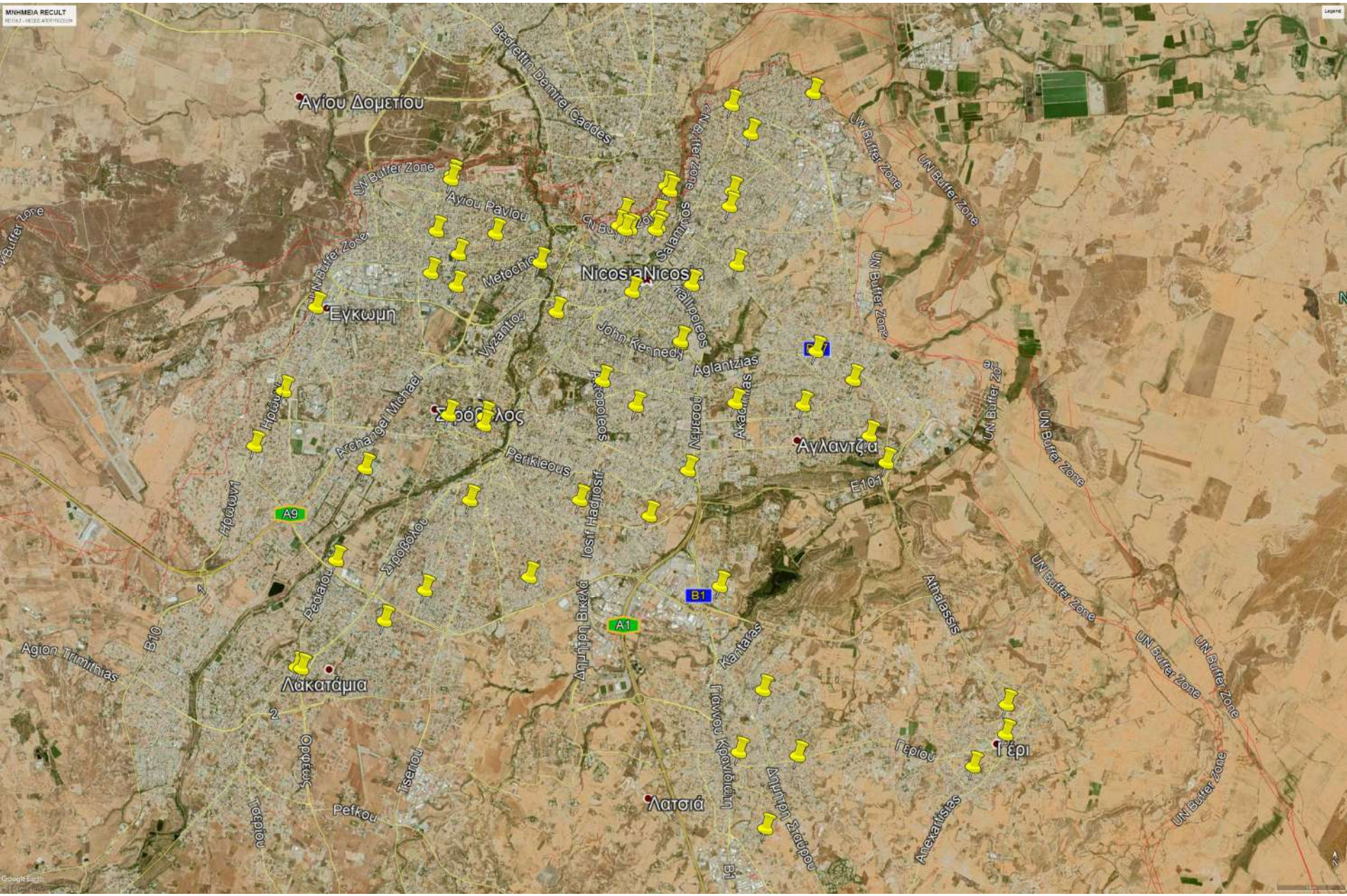
5. Η ΙΑΚ σε συνεργασία με την ΕΦΑΗ θα συνθέσει κριτήρια αξιολόγησης σημαντικότητας πολιτισμικού πλούτου για χώρο και κειμήλια βάσει βιβλιογραφίας και μελετών και θα καταρτίσει μια κατά το δυνατόν (βάσει των διατιθεμένων στοιχείων) **αναλυτική κατάσταση πολιτισμικού χώρου και κειμηλίων για την ΙΑΚ** και θα επιλέξει ανάμεσα από αυτά μια **ομάδα ελέγχου κειμηλίων και μνημείων ενδιαφέροντος ΙΑΚ** για να εφαρμόσει τα κριτήρια των ΤΕΠΑΚ και ΙΚΥ και βάσει αυτών θα διαμορφώσει κριτήρια ιεράρχησης της διαδικασίας ψηφιοποίησης. **Θα καταστεί κρίσιμο να ληφθούν υπόψιν ειδικές παράμετροι αξιολόγησης που διαφοροποιούν τα μνημεία ή τα κειμήλια της Κρήτης από αυτά της Κύπρου.**
6. Από τα ανωτέρω στάδια θα καταρτιστεί το τμήμα της **Μελέτης Καθορισμού Απαιτήσεων** (3.1.1) που αφορά στην **Ψηφιακή Υπηρεσία Διαχείρισης και Ιεράρχησης Ψηφιοποιήσεως**. Μόλις η Ψηφιακή Υπηρεσία γίνει λειτουργική θα εισαχθούν τα στοιχεία των ομάδων ελέγχου κειμηλίων και μνημείων των δύο πλοηγών και θα γίνει μια **σύγκριση των στοιχείων με τα αρχικά στάδια της εφαρμογής των κριτηρίων ιεράρχησης** ώστε να γίνουν ενδεχόμενες διορθώσεις στην ψηφιακή λειτουργία (κομμάτι του 6.1.3) και να **αποσαφηνιστεί η μέθοδος** με την οποία οφείλουν να χρησιμοποιούνται **τα εργαλεία των ειδημόνων και της ψηφιακής υποδομής**.
7. Η συγχώνευση των ανωτέρω μελετών και επιμέλεια σε μια εκτενή τεχνική έκθεση θα διαμορφώσει το Μοντέλο Ιεραρχικής Ψηφιοποίησης που είναι και το ζητούμενο των εργασιών. Με παραμετροποίησιμα στοιχεία **ποιότητας** (ακρίβειας, όγκου πληροφορίας) και **πληρότητας** (έκτασης καταχώρησης πεδίων, συνολικού αριθμού μνημείων, προσδοκώμενο μέτρο ποιότητας) **της ΒΔ** θα είναι δυνατόν να επιτευχθεί μια ολοκληρωμένη διαχείριση της καταγραφής των μνημείων και των κειμηλίων μιας Μητροπολιτικής Περιφέρειας και θα δύναται να δοθεί εκτίμηση χρόνου, έκτασης ψηφιοποίησης, αριθμού μνημείων και κόστους για την υλοποίηση των υπολοίπων ψηφιοποιήσεων του πολιτισμικού αποθέματος που θα διαχειρίζονται οι εν Κρήτη και Κύπρω Εκκλησίες.

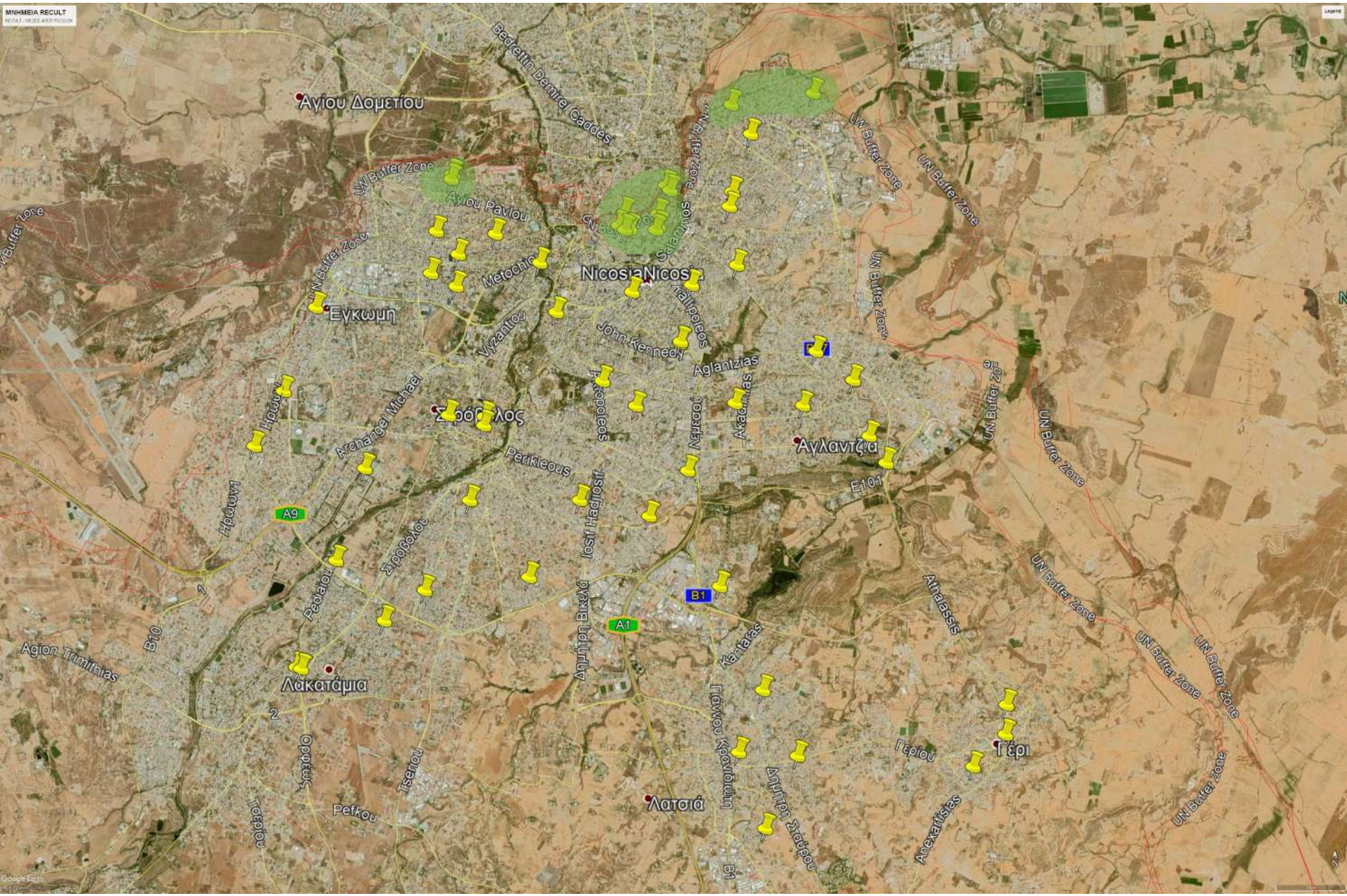
ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟΤΥΠΩΣΕΩΝ

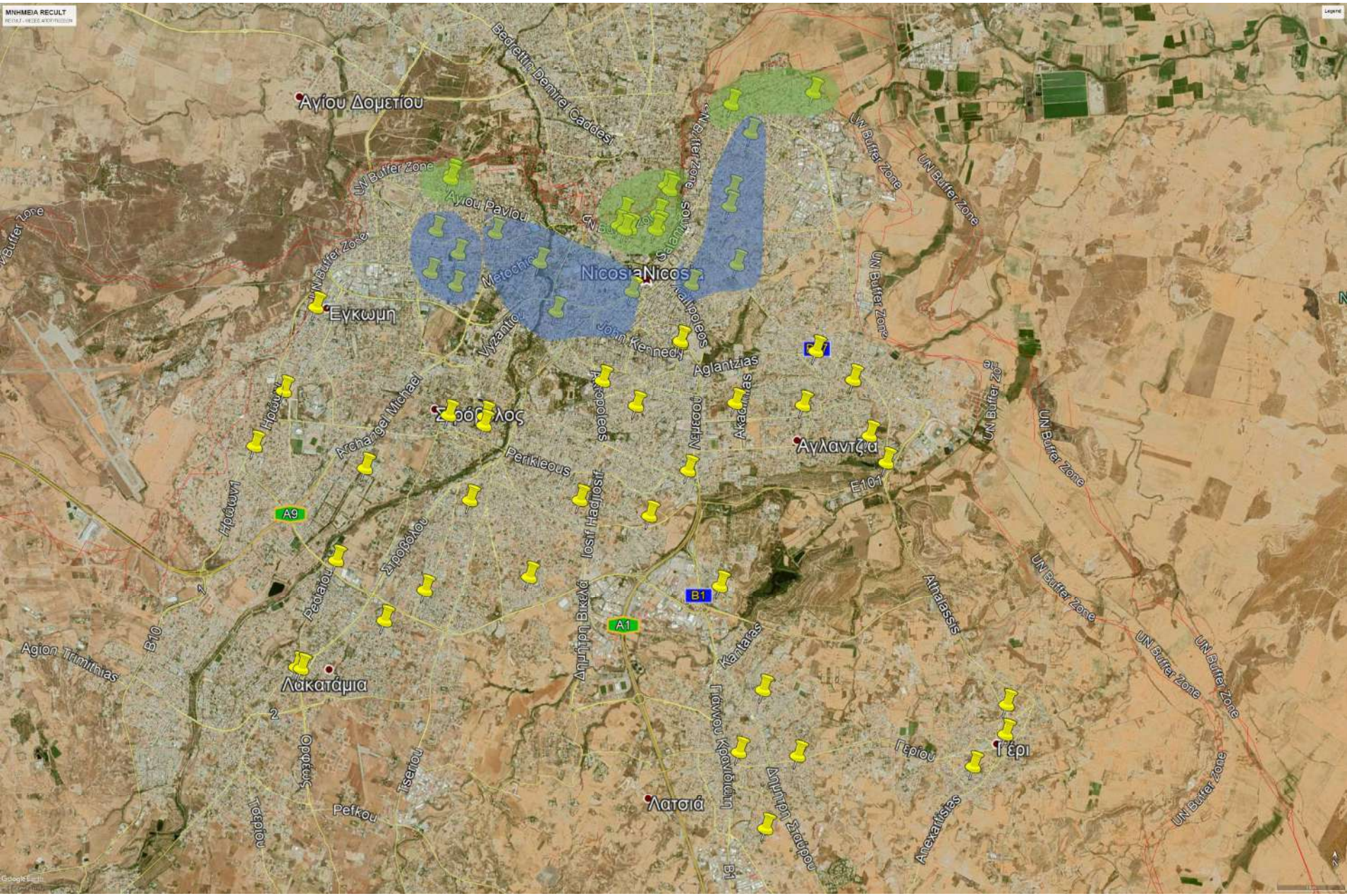
RECUIT – INTERREG VA-GR CY 2014-2020

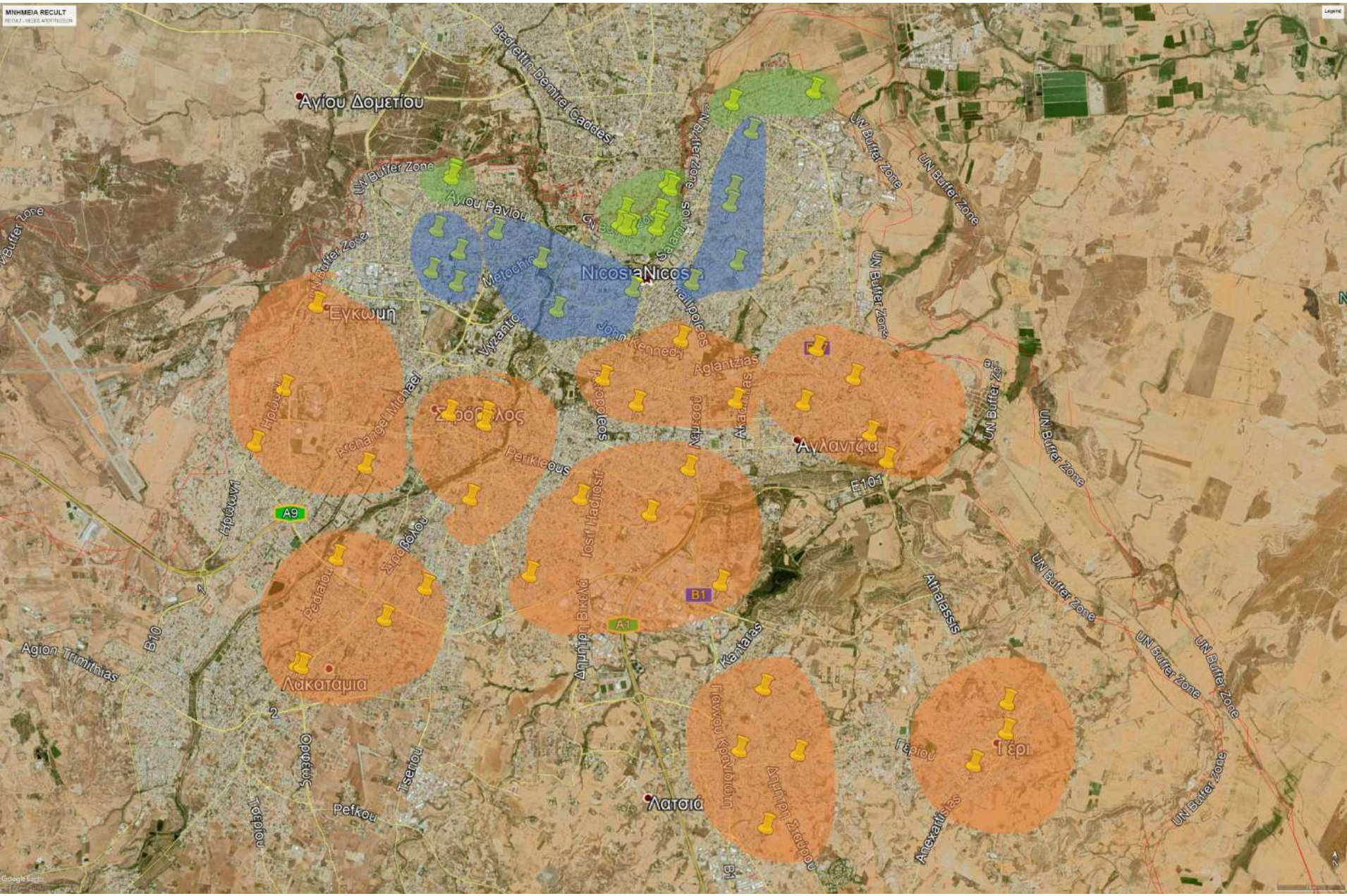

Δεδομένα μνημείου

Αριθμός Καταγραφής	1	
Αριθμός Ιεράρχησης	1	Κωδικός Μνημείου
Όνομα Ναού	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ, ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ	
Ενορία	Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου	
Μονή	-	
Ιερός Ναός	Ι.Ν. Αγ. Ιωάννου του Θεολόγου, Καθεδρικός	
Χαρακτηρισμός	Αρχαίος ναός	
Χρονολόγηση	10ος - 12ος αιώνας	
Μορφολογική Κατηγορία	Βασιλική, Μονόκλιτη, Καμαροσκέπαστη, Δρομικός Ναός	
Άδεια ΟΗΕ	Ναι	

Αεροφωτογραφία Μνημείου

Γεωγραφικό Μήκος	Γεωγραφικό Πλάτος
33.3677906081	35.1732260497

Δεδομένα Επικοινωνίας

Άτομο Επικοινωνίας	Πρωτ. Δημήτριος Δημοσθένους	Τηλέφωνο	+357 99618763
--------------------	-----------------------------	----------	---------------

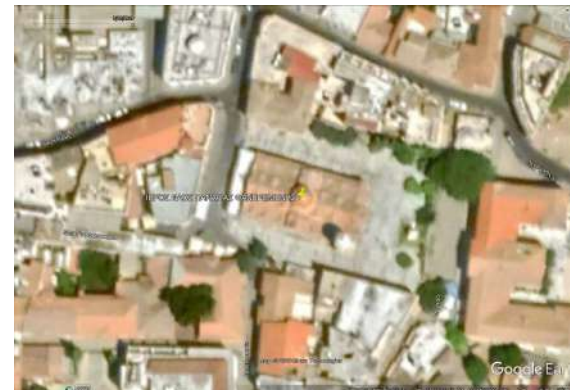
Δεδομένα Αξιολόγησης και Ιεράρχησης Μνημείου

Κριτήρια Αξιολόγησης	Περιγραφή	Βαθμός	Στάθμιση	Σταθμ. Βαθμός
Ιδιαιτερότητα-Σπανιότητα	Αρχαίο Βυζαντινό Μνημείο, Οικ. Συγκρότημα Ι.Α.Κ, Πολύ σημαντικές τοιχογραφίες,	8	35	2.8
Ιστορική Σημαντικότητα	Ναός Ενθρόνισης Αρχιεπισκόπων Κύπρου, Παρεκκλήσιο Ι. Αρχιεπισκοπής Κύπρου	9	15	1.35
Κατάσταση Διατήρησης	Πολύ καλή, Υλοποίηση μελετών ελέγχου της ανερχόμενης Υγρασίας	9	15	1.35
Ευαλωτότητα	Αρχαίο Μνημείο, Κοντά στην Πράσινη Γραμμή, Μεγάλη Επισκεψιμότητα	4	10	0.4
Εκτίμηση Κινδύνων	Ανερχόμενη Υγρασία, Αστικοί Ρίποι	5	7	0.35
Κοινωνική Θέση/Αξία	Πολύ Υψηλή	9.5	4	0.38
Επαναλ. Μετρήσεις	Χωρίς ιδιαίτερα κωλύματα	6	4	0.24
Χρόνος Ψηφιοποίησης	Μετρίου Μεγέθους,	6	3	0.18
Επισκεψιμότητα	Πολύ Υψηλή	9.5	3	0.28
Τοπογραφία	Αστικό Περιβάλλον, Μέτρια Πυκνότητα Γειτνίασης κτηρίων	2	2	0.04
Πληρότητα Υφιστ. Αποτυπ.	Άγνωστο	5	2	0.1
Σύνολα		73	100	7.47

Δεδομένα μνημείου

Αριθμός Καταγραφής	2		
Αριθμός Ιεράρχησης	2	Κωδικός Μνημείου	
Όνομα Ναού	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗΣ		
Ενορία	Παναγίας Φανερωμένης		
Μονή	-		
Ιερός Ναός	Ι.Ν. Παναγίας Φανερωμένης		
Χαρακτηρισμός	Παλιός Ναός		
Χρονολόγηση	1872-73		
Μορφολογική Κατηγορία	Τρουλαία Βασιλική, Τρίκλιτη		
Άδεια ΟΗΕ	Ναι		

Αεροφωτογραφία Μνημείου

Γεωγραφικό Μήκος	Γεωγραφικό Πλάτος
33.3626337028	35.1735642649

Δεδομένα Επικοινωνίας

Άτομο Επικοινωνίας	Αρχιμ. Βενέδικτος Ιωάννου	Τηλέφωνο	+357 99031993
--------------------	---------------------------	----------	---------------

Δεδομένα Αξιολόγησης και Ιεράρχησης Μνημείου

Κριτήρια Αξιολόγησης	Περιγραφή	Βαθμός	Στάθμιση	Σταθμ. Βαθμός
Ιδιαιτερότητα-Σπανιότητα	Υπερψωμένες κεραίες σταυρού, ιδιαίτερη μορφή επιστέγασης, μεγάλος ναός	6.5	35	2.27
Ιστορική Σημαντικότητα	Ιστορικό Κέντρο Πόλεως	7	15	1.05
Κατάσταση Διατήρησης	Πολύ Καλή	9	15	1.35
Ευαλωτότητα	Πολύ κοντά σε Πράσινη Γραμμή, Γειτνίαση, Αστικό Περιβάλλον	7	10	0.7
Εκτίμηση Κινδύνων	Αστικοί Ρίποι, Ανερχόμενη Υγρασία	4	7	0.28
Κοινωνική Θέση/Αξία	Υψηλή	9	4	0.36
Επαναλ. Μετρήσεων	Κωλύματα λόγων Αδειών	7.5	4	0.3
Χρόνος Ψηφιοποίησης	Μεγάλος Ναός, Υψηλή Μορφολογική Συνθετότητα, Υψηλός χρόνος	8.5	3	0.25
Επισκεψιμότητα	Πολύ Υψηλή	8.5	3	0.25
Τοπογραφία	Αστικό Περιβάλλον, Πυκνή σχετικά Γειτνίαση	5.5	2	0.11
Πληρότητα Υφιστ. Αποτυπ.	Σχέδια από διαδίκτυο δεικνύουν ύπαρξη μελέτης	8	2	0.16
Σύνολα		80.5	100	7.08

Δεδομένα μνημείου

Αριθμός Καταγραφής	3	
Αριθμός Ιεράρχησης	3	Κωδικός Μνημείου
Όνομα Ναού	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ ΜΙΧΑΗΛ, ΤΡΥΠΙΩΤΟΥ	
Ενορία	Αρχαγγέλου Μιχαήλ Τρυπιώτου	
Μονή	(Πιθανόν) "Μονή Αγίου Μιχαήλ"	
Ιερός Ναός	Ι.Ν. Αρχαγγέλου Μιχαήλ (Τρυπιώτου)	
Χαρακτηρισμός	Αρχαίος ναός	
Χρονολόγηση	17ος	
Μορφολογική Κατηγορία	Τρουλαία Βασιλική, Θολοσκεπής, Τρίκλιτη (οκταγωνικός τρούλος)	
Άδεια ΟΗΕ	Ναι	

Αεροφωτογραφία Μνημείου

Γεωγραφικό Μήκος	Γεωγραφικό Πλάτος
33.3630865444	35.1714456914

Δεδομένα Επικοινωνίας

Άτομο Επικοινωνίας	Πρωτ. Πολύκαρπος Πολυκάρπου	Τηλέφωνο	+357 22775111
--------------------	-----------------------------	----------	---------------

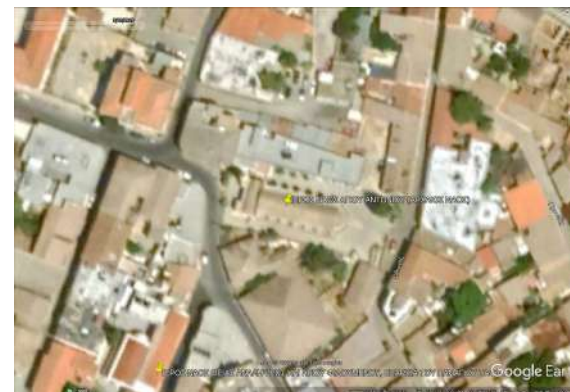
Δεδομένα Αξιολόγησης και Ιεράρχησης Μνημείου

Κριτήρια Αξιολόγησης	Περιγραφή	Βαθμός	Στάθμιση	Σταθμ. Βαθμός
Ιδιαιτερότητα-Σπανιότητα	Μοναδικός θολοσκεπαστος τρίκλιτος ναός τρουλαίας βασιλικής περιόδου 17ου αι	9	35	3.15
Ιστορική Σημαντικότητα	Αρχαίο μνημείο, Ιστορικό κέντρο Λευκωσίας, πιθανές αρχαιότερες φάσεις, καλή κ	9	15	1.35
Κατάσταση Διατήρησης	Πολύ καλή	9	15	1.35
Ευαλωτότητα	Κοντά σε πράσινη γραμμή, πυκνή γειτνίαση, ανερχόμενη υγρασία, υδραυλικά κονι	6	10	0.6
Εκτίμηση Κινδύνων	Αστικοί Ρίποι, Ανερχόμενη Υγρασία	4	7	0.28
Κοινωνική Θέση/Αξία	Συνήθης	8	4	0.32
Επαναλ. Μετρήσεων	Χωρίς Ιδιαίτερα Κωλύματα	8	4	0.32
Χρόνος Ψηφιοποίησης	Μετρίου Μεγέθους Ναός, μέτρια πολυπλοκότητα	7	3	0.21
Επισκεψιμότητα	Μεγαλύτερη Συνήθους	6.5	3	0.19
Τοπογραφία	Αστικό περιβάλλον	6.5	2	0.13
Πληρότητα Υφιστ. Αποτυπ.	Άγνωστη	5	2	0.1
Σύνολο		78	100	8

Δεδομένα μνημείου

Αριθμός Καταγραφής	4	
Αριθμός Ιεράρχησης	4	Κωδικός Μνημείου
Όνομα Ναού	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ (ΑΡΧΑΙΟΣ ΝΑΟΣ)	
Ενορία	Αγίου Αντωνίου (?)	
Μονή	Πιθανότατα Καθολικό Παλαιότερας Ομώνυμης Ιεράς Μονής	
Ιερός Ναός	Ι.Ν. Αγίου Αντωνίου	
Χαρακτηρισμός	Αρχαίος ναός	
Χρονολόγηση	1743	
Μορφολογική Κατηγορία	Βασιλική, Μονόκλιτη, Καμαροσκέπαστη, Δρομικός Ναός	
Άδεια ΟΗΕ	Ναι	

Αεροφωτογραφία Μνημείου

Γεωγραφικό Μήκος	Γεωγραφικό Πλάτος
33.3679202527	35.1717699608

Δεδομένα Επικοινωνίας

Άτομο Επικοινωνίας	Πρωτ. Σταύρος Καραπατάκης	Τηλέφωνο	+357 22316238
--------------------	---------------------------	----------	---------------

Δεδομένα Αξιολόγησης και Ιεράρχησης Μνημείου

Κριτήρια Αξιολόγησης	Περιγραφή	Βαθμός	Στάθμιση	Σταθμ. Βαθμός
Ιδιαιτερότητα-Σπανιότητα	Συνήθης τυπολογία άνευ ιδιαίτερων ρυθμολογικών στοιχείων, προσεκτικά οικοδο	8	35	2.8
Ιστορική Σημαντικότητα	Αρχαίο μνημείο, Ιστορικό κέντρο Λευκωσίας, πιθανές αρχαιότερες φάσεις,	8	15	1.2
Κατάσταση Διατήρησης	Πολύ καλή	9	15	1.35
Ευαλωτότητα	Κοντά σε πράσινη γραμμή, πυκνή γειτνίαση, ανερχόμενη υγρασία, υδραυλικά κονι	7	10	0.7
Εκτίμηση Κινδύνων	Αστικοί Ρίποι, Ανερχόμενη Υγρασία	4	7	0.28
Κοινωνική Θέση/Αξία	Συνήθης	8	4	0.32
Επαναλ. Μετρήσεων	Κωλύματα λόγων Αδειών	8	4	0.32
Χρόνος Ψηφιοποίησης	Μετρίου Μεγέθους, Πυκνή Γειτνίαση, Απλής Μορφολογίας	6	3	0.18
Επισκεψιμότητα	Μεγαλύτερη Συνήθους	6	3	0.18
Τοπογραφία	Αστικό περιβάλλον	6.5	2	0.13
Πληρότητα Υφιστ. Αποτυπ.	Άγνωστη	5	2	0.1
Σύνολα		75.5	100	7.56

Δεδομένα μνημείου

Αριθμός Καταγραφής	5		
Αριθμός Ιεράρχησης	5	Κωδικός Μνημείου	
Όνομα Ναού	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΧΡΥΣΑΛΙΝΙΩΤΙΣΣΗΣ		
Ενορία	Παναγίας Χρυσάλινιωτίσσης		
Μονή			
Ιερός Ναός	Ι.Ν. Παναγίας Χρυσάλινιωτίσσης		
Χαρακτηρισμός	Αρχαίος ναός		
Χρονολόγηση	11ος (αρχική φάση), 15ος αι.		
Μορφολογική Κατηγορία	Συνεπτυγμένος Σταυροειδής Εγγεγραμμένος (Αρχική Φάση) με μεταγενέστερες φά		
Άδεια ΟΗΕ	Ναι		

Αεροφωτογραφία Μνημείου

Γεωγραφικό Μήκος	Γεωγραφικό Πλάτος
33.3698945057	35.1765268779

Δεδομένα Επικοινωνίας

Άτομο Επικοινωνίας	Οικον. Αντώνιος Στυλιανού	Τηλέφωνο	+357 22775325
--------------------	---------------------------	----------	---------------

Δεδομένα Αξιολόγησης και Ιεράρχησης Μνημείου

Κριτήρια Αξιολόγησης	Περιγραφή	Βαθμός	Στάθμιση	Σταθμ. Βαθμός
Ιδιαιτερότητα-Σπανιότητα	Μοναδικό Βυζαντινό μνημείο Λευκωσίας, πολλές μεταγενέστερες φάσεις	9.5	35	3.32
Ιστορική Σημαντικότητα	Σημαντικό Αρχαίο μνημείο, Ιστορικό κέντρο Λευκωσίας, σημαντικές μεταγενέστερες	9.5	15	1.42
Κατάσταση Διατήρησης	Κατόπιν Αποτυπώσεως διαπιστώνεται πολύ καλή	9.5	15	1.42
Ευαλωτότητα	Κοντά σε πράσινη γραμμή, πυκνή σχετικά γειτνίαση	8	10	0.8
Εκτίμηση Κινδύνων	Αστικοί Ρίποι, Ανερχόμενη Υγρασία	5	7	0.35
Κοινωνική Θέση/Αξία	Υψηλή	10	4	0.4
Επαναλ. Μετρήσεων	Κωλύματα λόγων Αδειών	7.5	4	0.3
Χρόνος Ψηφιοποίησης	Μετρίου προς Μεγάλου Μεγέθους Ναός, Πολλές φάσεις, Μεγάλη Πολυπλοκότητα	9	3	0.27
Επισκεψιμότητα	Υψηλή	9	3	0.27
Τοπογραφία	Αστικό περιβάλλον	6.5	2	0.13
Πληρότητα Υφιστ. Αποτυπ.	Βάσει Διδ.Διατριβής Έλενας Προκοπίου, Ι. Περικλέους δημοσίευση Γ. Σωτηρίου, αν	6.5	2	0.13
Σύνολα		90	100	8.81

Δεδομένα μνημείου

Αριθμός Καταγραφής	6		
Αριθμός Ιεράρχησης	6	Κωδικός Μνημείου	
Όνομα Ναού	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΣΑΒΒΑ, ΜΕΤΟΧΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ		
Ενορία	Άγιος Σάββας		
Μονή			
Ιερός Ναός	Ι.Ν. Σάββα (Μετόχι Πατρ. Αλεξανδρείας)		
Χαρακτηρισμός	Παλιός ναός		
Χρονολόγηση	1850 (χρονολογία σε κιγκλίδωμα), (Εγκαίνια 1933)		
Μορφολογική Κατηγορία	Δίκλιτη Βασιλική (δύο φάσεις, μάλλον ημιτελής)		
Άδεια ΟΗΕ	Άγνωστο		

Αεροφωτογραφία Μνημείου

Γεωγραφικό Μήκος	Γεωγραφικό Πλάτος
33.3630865444	35.1714456914

Δεδομένα Επικοινωνίας

Άτομο Επικοινωνίας	π. Δημήτριος (?) Αρχιμ. Αθηνόδωρος Παπαευρυτιάδης	Τηλέφωνο	
--------------------	---	----------	--

Δεδομένα Αξιολόγησης και Ιεράρχησης Μνημείου

Κριτήρια Αξιολόγησης	Περιγραφή	Βαθμός	Στάθμιση	Σταθμ. Βαθμός
Ιδιαιτερότητα-Σπανιότητα	Ημιτελής δίκλιτος ναός, εντός τειχών Λευκωσίας	6.5	35	2.27
Ιστορική Σημαντικότητα	Ιστορικός Ναός, Έδρα του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας στην Κύπρο	6.5	15	0.97
Κατάσταση Διατήρησης	Πολύ καλή	9	15	1.35
Ευαλωτότητα	Κοντά σε πράσινη γραμμή	6	10	0.6
Εκτίμηση Κινδύνων	Αστικοί Ρίποι, Ανερχόμενη Υγρασία	6	7	0.42
Κοινωνική Θέση/Αξία	Σημαντική, Μετόχιον πατριαρχείου	7	4	0.28
Επαναλ. Μετρήσεων	Χωρίς Ιδιαίτερα Κωλύματα	5	4	0.2
Χρόνος Ψηφιοποίησης	Μετρίου Μεγέθους, Μέτριας Πολυπλοκότητας	6	3	0.18
Επισκεψιμότητα	Υψηλή	7.5	3	0.22
Τοπογραφία	Αστικό Περιβάλλον	6.5	2	0.13
Πληρότητα Υφιστ. Αποτυπ.	Άγνωστη	5	2	0.1
Σύνολα		71	100	6.72

Δεδομένα μνημείου

Αριθμός Καταγραφής	7		
Αριθμός Ιεράρχησης	7	Κωδικός Μνημείου	
Όνομα Ναού	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΗΣ ΣΤΕΓΗΣ		
Ενορία	-		
Μονή	Καθολικό Προγενέστερης Ομώνυμης Μονής		
Ιερός Ναός	Ι.Ν. Αγίου Νικολάου Στέγης		
Χαρακτηρισμός	Αρχαίος ναός		
Χρονολόγηση	11ος αι.		
Μορφολογική Κατηγορία	Ιδιότυπος Σταυροειδής Εγγεγραμμένος, Απλός Επαρχιακός Τετράστυλος τύπος		
Άδεια ΟΗΕ			

Αεροφωτογραφία Μνημείου

Γεωγραφικό Μήκος	Γεωγραφικό Πλάτος
32.8896464884	34.9772802597

Δεδομένα Επικοινωνίας

Άτομο Επικοινωνίας		Τηλέφωνο	+357 22 922 583
--------------------	--	----------	-----------------

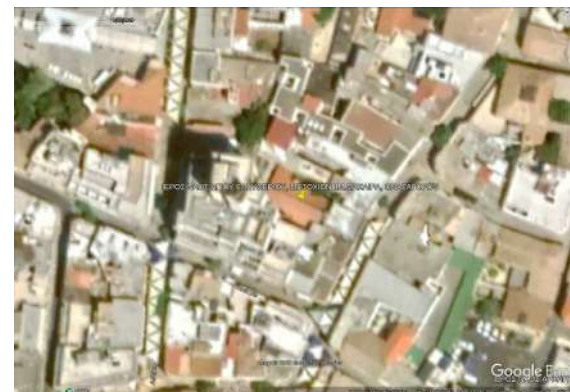
Δεδομένα Αξιολόγησης και Ιεράρχησης Μνημείου

Κριτήρια Αξιολόγησης	Περιγραφή	Βαθμός	Στάθμιση	Σταθμ. Βαθμός
Ιδιαιτερότητα-Σπανιότητα	Sui Generis Μνημείο, Εξαιρετικής Ιδιαιτερότητας, Σπανιότητας, Πλούσια Εικονογρ	10	35	3.5
Ιστορική Σημαντικότητα	Μνημείο UNESCO, Εξαιρετικά Σημαντικό Μνημείο	10	15	1.5
Κατάσταση Διατήρησης	Εξαιρετική Κατάσταση Διατήρησης	9.5	15	1.42
Ευαλωτότητα	Υψόμετρο, Έντονα Καιρικά Φαινόμενα, Ευάλωτη Θέση, Υγρασία	8.5	10	0.85
Εκτίμηση Κινδύνων	Πολλαπλοί αλλά διαχειρίσιμοι, Υφίσταται μέριμα και Σχέδιο προστασίας	7	7	0.49
Κοινωνική Θέση/Αξία	Πολύ Υψηλή	9.5	4	0.38
Επαναλ. Μετρήσεων	Απομεμακρυσμένο, Ειδικές Άδειες, Πυκνή Βλάστηση	8.5	4	0.34
Χρόνος Ψηφιοποίησης	Πολύ Σύνθετο μνημείο, Μετρίου Μεγέθους, Πολλές φάσεις, Εικονογραφικός Διάκ	9.5	3	0.28
Επισκεψιμότητα	Πολύ Υψηλη	9.5	3	0.28
Τοπογραφία	Υπαιθρος, Διαμορφωμένες Αυλές σε επίπεδα	7	2	0.14
Πληρότητα Υφιστ. Αποτυπ.	Υφίστανται Πρόσφατες Ψηφιακές Αποτυπώσεις Εξαιρετικής Ευκρίνειας	9.5	2	0.19
Σύνολα		98.5	100	9.37

Δεδομένα μνημείου

Αριθμός Καταγραφής	8	
Αριθμός Ιεράρχησης	8	Κωδικός Μνημείου
Όνομα Ναού	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ, ΜΕΤΟΧΙΟΝ Ι.Μ.ΜΑΧΑΙΡΑ, ΟΝΑΣΑΓΟΡΟΥ	
Ενορία		
Μονή		
Ιερός Ναός	Ι.Ν. Αγίου Ελευθερίου (Μετόχι Μονής Μαχαιρά)	
Χαρακτηρισμός	Παλιός ναός	
Χρονολόγηση	1804, (1806 Κτητορική Επιγραφή)	
Μορφολογική Κατηγορία	Βασιλική, Μονόκλιτη, Καμαροσκέπαστη, Δρομικός Ναός	
Άδεια ΟΗΕ		

Αεροφωτογραφία Μνημείου

Γεωγραφικό Μήκος	Γεωγραφικό Πλάτος
33.3618950781	35.171734846

Δεδομένα Επικοινωνίας

Άτομο Επικοινωνίας	Τηλέφωνο	+357 22664737, 00357-22363824 κα
--------------------	----------	----------------------------------

Δεδομένα Αξιολόγησης και Ιεράρχησης Μνημείου

Κριτήρια Αξιολόγησης	Περιγραφή	Βαθμός	Στάθμιση	Σταθμ. Βαθμός
Ιδιαιτερότητα-Σπανιότητα	Χωρίς Ιδιαίτερα Μορφολογικά/Τυπολογικά Χαρακτηριστικά	5	35	1.75
Ιστορική Σημαντικότητα	Ναός αρχών 19ου αι.	4	15	0.6
Κατάσταση Διατήρησης	Καλή κατάσταση διατήρησης, αλλοιωμένα επιχρίσματα, νεωτερικες τοιχογραφίες	6	15	0.9
Ευαλωτότητα	Κοντά σε πράσινη γραμμή	6.5	10	0.65
Εκτίμηση Κινδύνων	Αστικοί Ρίποι, Υγρασία	5	7	0.35
Κοινωνική Θέση/Αξία	Μετόχιον Μονής	4	4	0.16
Επαναλ. Μετρήσεων	Χωρίς Ιδιαίτερα Κωλύματα	5	4	0.2
Χρόνος Ψηφιοποίησης	Πολύ Πυκνή Δόμηση, Στενότητα, Μετρίου μεγέθους, Λιτό Μορφολογικά	7	3	0.21
Επισκεψιμότητα	Χαμηλή	3	3	0.09
Τοπογραφία	Πυκνό Αστικό Περιβάλλον	7	2	0.14
Πληρότητα Υφιστ. Αποτυπ.	Άγνωστη	5	2	0.1
Σύνολα		57.5	100	5.15

Δεδομένα μνημείου

Αριθμός Καταγραφής	9		
Αριθμός Ιεράρχησης	9	Κωδικός Μνημείου	
Όνομα Ναού	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ, ΣΙΝΑΪΤΙΚΟΝ ΜΕΤΟΧΙΟΝ		
Ενορία			
Μονή	Μετόχιον Ιεράς Μονής Αγίας Αικατερίνης Σινά		
Ιερός Ναός	Ι.Ν. Αγίας Αικατερίνης (Μετόχιον Σινά)		
Χαρακτηρισμός	Ενοριακός ναός		
Χρονολόγηση	(μέσα 20ος αι.;;)		
Μορφολογική Κατηγορία	Σταυροειδής Τρουλλαίος Ναός με επιμήκυνση εγκαρσίων κεραιών		
Άδεια ΟΗΕ			

Αεροφωτογραφία Μνημείου

Γεωγραφικό Μήκος

Γεωγραφικό Πλάτος

33.3426598637

35.1708361223

Δεδομένα Επικοινωνίας

Άτομο Επικοινωνίας		Τηλέφωνο	
--------------------	--	----------	--

Δεδομένα Αξιολόγησης και Ιεράρχησης Μνημείου

Κριτήρια Αξιολόγησης	Περιγραφή	Βαθμός	Στάθμιση	Σταθμ. Βαθμός
Ιδιαιτερότητα-Σπανιότητα	Νεωτερικός Ναός	7	35	2.45
Ιστορική Σημαντικότητα	Χαμηλή	3	15	0.45
Κατάσταση Διατήρησης	Καλή	5	15	0.75
Ευαλωτότητα	Χαμηλή	4.5	10	0.45
Εκτίμηση Κινδύνων	Αστικοί Ρίποι, Υγρασία	4	7	0.28
Κοινωνική Θέση/Αξία	Χαμηλή	4	4	0.16
Επαναλ. Μετρήσεων	Χωρίς Κωλύματα	3	4	0.12
Χρόνος Ψηφιοποίησης	Μετρίου Μεγέθους, Μέτρια Πολυπλοκότητας	6	3	0.18
Επισκεψιμότητα	Χαμηλή	2	3	0.06
Τοπογραφία	Αστικό Περιβάλλον, Γειτνίαση κτηρίων	5	2	0.1
Πληρότητα Υφιστ. Αποτυπ.	Άγνωστη	5	2	0.1
Σύνολα		48.5	100	5.1

Δεδομένα μνημείου

Αριθμός Καταγραφής	10		
Αριθμός Ιεράρχησης	10	Κωδικός Μνημείου	
Όνομα Ναού	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΘΕΙΑΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΚΑΙ ΑΓΙΟΥ ΦΙΛΟΥΜΕΝΟΥ, ΕΞΑΡΧΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΟΥ		
Ενορία	Εξαρχία Παναγίου Τάφου		
Μονή	-		
Ιερός Ναός	Ι.Ν. Θείας Αναλήψεως και Αγίου Φιλουμένου		
Χαρακτηρισμός	Ενοριακός ναός		
Χρονολόγηση	Άγνωστη, Πιθανόν Παλαιός ναός, Φάσεις 20ος αι.		
Μορφολογική Κατηγορία	Βασιλική, Μονόκλιτη		
Άδεια ΟΗΕ	Άγνωστο		

Αεροφωτογραφία Μνημείου

Γεωγραφικό Μήκος

Γεωγραφικό Πλάτος

33.3676328444

35.1714225312

Δεδομένα Επικοινωνίας

Άτομο Επικοινωνίας	Πρωτ. Νικόλας Αρέστη	Τηλέφωνο	+357 99521771
--------------------	----------------------	----------	---------------

Δεδομένα Αξιολόγησης και Ιεράρχησης Μνημείου

Κριτήρια Αξιολόγησης	Περιγραφή	Βαθμός	Στάθμιση	Σταθμ. Βαθμός
Ιδιαιτερότητα-Σπανιότητα	Νεωτερικό Μνημείο ενδιαφέρουσας συνθέσεως, εγγύς παλαιάς πτέρυγας Εξαρχία	6	35	2.1
Ιστορική Σημαντικότητα	Χαμηλή	2	15	0.3
Κατάσταση Διατήρησης	Άγνωστο αν υφίστανται αλλοιωμένες ή κατεστραμμένες οψιμότερες φάσεις	5	15	0.75
Ευαλωτότητα	Χαμηλή, Κοντά σε Πράσινη Γραμμή	4	10	0.4
Εκτίμηση Κινδύνων	Αστικοί Ρίποι, Υγρασία	3	7	0.21
Κοινωνική Θέση/Αξία	Χαμηλή	3	4	0.12
Επαναλ. Μετρήσεων	Χωρίς Κωλύματα	6	4	0.24
Χρόνος Ψηφιοποίησης	Μετρίου Μεγέθους, Χαμηλή Πολυπλοκότητα, Πυκνή Γειτνίαση	4	3	0.12
Επισκεψιμότητα	Χαμηλή	2	3	0.06
Τοπογραφία	Πυκνό Αστικό περιβάλλον	6	2	0.12
Πληρότητα Υφιστ. Αποτυπ.	Άγνωστη	5	2	0.1
Σύνολα		46	100	4.52

Δεδομένα μνημείου

Αριθμός Καταγραφής	11		
Αριθμός Ιεράρχησης	11	Κωδικός Μνημείου	
Όνομα Ναού	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΚΑΣΣΙΑΝΟΥ, ΑΡΧΑΙΟΣ ΝΑΟΣ		
Ενορία	Αγίου Κασσιανού		
Μονή			
Ιερός Ναός	I.N. Αγίου Κασσιανού		
Χαρακτηρισμός	Αρχαίος ναός		
Χρονολόγηση	19ος αι.		
Μορφολογική Κατηγορία	Δίκλιτη Βασιλική		
Άδεια ΟΗΕ	Ναι		

Αεροφωτογραφία Μνημείου

Γεωγραφικό Μήκος	Γεωγραφικό Πλάτος
33.3690228338	35.1769662138

Δεδομένα Επικοινωνίας

Άτομο Επικοινωνίας	Οικον. Γεώργιος Μελέτης	Τηλέφωνο	+357 22774947
--------------------	-------------------------	----------	---------------

Δεδομένα Αξιολόγησης και Ιεράρχησης Μνημείου

Κριτήρια Αξιολόγησης	Περιγραφή	Βαθμός	Στάθμιση	Σταθμ. Βαθμός
Ιδιαιτερότητα-Σπανιότητα	Αρχαίος Ναός, Δίκλιτος, επάλληλα σταυροθόλια, ανομοιογενείς κόγχες, πολλές φά	7	35	2.45
Ιστορική Σημαντικότητα	Πολύ σημαντικό μνημείο της Αρχιεπισκοπικής Περιφέρειας	8	15	1.2
Κατάσταση Διατήρησης	Πολύ καλή κατάσταση	9	15	1.35
Ευαλωτότητα	Δίπλα σε Πράσινη γραμμή	6.5	10	0.65
Εκτίμηση Κινδύνων	Αστικοί Ρίποι, Υγρασία	3	7	0.21
Κοινωνική Θέση/Αξία	Υψηλή	8	4	0.32
Επαναλ. Μετρήσεων	Κωλύματα λόγων Αδειών και θέσης	8	4	0.32
Χρόνος Ψηφιοποίησης	Μετρίου μεγέθους, Αρχαίο Μνημείο, Σύνθετο, Βλάστηση στον περιβάλλοντα χώρο	7	3	0.21
Επισκεψιμότητα	Υψηλή	7.5	3	0.22
Τοπογραφία	Πυκνό Αστικό περιβάλλον	6	2	0.12
Πληρότητα Υφιστ. Αποτυπ.	Άγνωστη	5	2	0.1
Σύνολα		75	100	7.15

Δεδομένα μνημείου

Αριθμός Καταγραφής	12		
Αριθμός Ιεράρχησης	12	Κωδικός Μνημείου	
Όνομα Ναού	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΩΝ ΟΜΟΛΟΓΗΤΩΝ		
Ενορία	Αγίων Ομολογητών		
Μονή	-		
Ιερός Ναός	I.N. Αγίων Ομολογητών		
Χαρακτηρισμός	Ενοριακός ναός		
Χρονολόγηση	1754		
Μορφολογική Κατηγορία	Σταυροειδής Τρουλλαίος Ναός με επιμήκυνση εγκαρσίων κεραιών		
Άδεια ΟΗΕ			

Αεροφωτογραφία Μνημείου

Γεωγραφικό Μήκος	Γεωγραφικό Πλάτος
33.3521549712	35.1609767108

Δεδομένα Επικοινωνίας

Άτομο Επικοινωνίας	Οικον. Γεώργιος Ευστρατίου	Τηλέφωνο	+357 22371958
--------------------	----------------------------	----------	---------------

Δεδομένα Αξιολόγησης και Ιεράρχησης Μνημείου

Κριτήρια Αξιολόγησης	Περιγραφή	Βαθμός	Στάθμιση	Σταθμ. Βαθμός
Ιδιαιτερότητα-Σπανιότητα	Διασώζει Νεοκλασικίζοντα και Εκλεκτικιστικά Στοιχεία ασυνήθη εις Λευκωσίαν	6.5	35	2.27
Ιστορική Σημαντικότητα	Μεγάλο Έργο, Ιστορικά Σημαντικό για 18ο αι.	7	15	1.05
Κατάσταση Διατήρησης	Πολύ Καλή	8.5	15	1.27
Ευαλωτότητα	Χαμηλή, Αστικό περιβάλλον	4	10	0.4
Εκτίμηση Κινδύνων	Αστικοί Ρίποι, Υγρασία	4	7	0.28
Κοινωνική Θέση/Αξία	Μεγάλος Ενοριακός Ναός	5	4	0.2
Επαναλ. Μετρήσεων	Χωρίς Κωλύματα	4	4	0.16
Χρόνος Ψηφιοποίησης	Μεγάλος Ναός, Μέτριας Πολυπλοκότητας	7	3	0.21
Επισκεψιμότητα	Μεγαλύτερη Συνήθους	6	3	0.18
Τοπογραφία	Αραιό Αστικό Περιβάλλον	4	2	0.08
Πληρότητα Υφιστ. Αποτυπ.	Άγνωστη	5	2	0.1
Σύνολα		61	100	6.2

Δεδομένα μνημείου

Αριθμός Καταγραφής	13		
Αριθμός Ιεράρχησης	13	Κωδικός Μνημείου	
Όνομα Ναού	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ, ΤΙΜΙΟΣ ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ		
Ενορία	Τιμίου Προδρομου		
Μονή	-		
Ιερός Ναός	I.N. Τιμίου Προδρόμου		
Χαρακτηρισμός	Ενοριακός ναός		
Χρονολόγηση	1972 (Εγκαίνια 1980)		
Μορφολογική Κατηγορία	Ιδιότυπος Σταυροειδής Τρουλλαίος Ναός, Ελεύθερος Σταυρός, με κυκλικά γωνιακ		
Άδεια ΟΗΕ			

Αεροφωτογραφία Μνημείου

Γεωγραφικό Μήκος	Γεωγραφικό Πλάτος
33.3492812924	35.1671409852

Δεδομένα Επικοινωνίας

Άτομο Επικοινωνίας	Πρωτ. Σάββας Χατζηιωνάς	Τηλέφωνο	+357 99592419
--------------------	-------------------------	----------	---------------

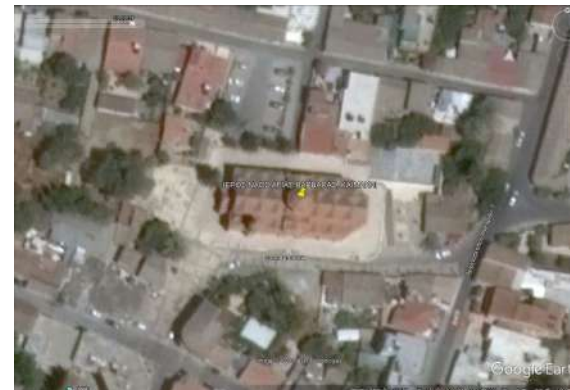
Δεδομένα Αξιολόγησης και Ιεράρχησης Μνημείου

Κριτήρια Αξιολόγησης	Περιγραφή	Βαθμός	Στάθμιση	Σταθμ. Βαθμός
Ιδιαιτερότητα-Σπανιότητα	Νεωτερικός Ιδιότυπος Ναός	2	35	0.7
Ιστορική Σημαντικότητα	Νεωτερικό μνημείο	2	15	0.3
Κατάσταση Διατήρησης	Πολύ καλή	9	15	1.35
Ευαλωτότητα	Χαμηλή, Κοντά σε Πράσινη Γραμμή	5	10	0.5
Εκτίμηση Κινδύνων	Αστικοί Ρίποι, Υγρασία	4	7	0.28
Κοινωνική Θέση/Αξία	Μεγάλος Ενοριακός Ναός	5	4	0.2
Επαναλ. Μετρήσεων	Χωρίς Κωλύματα	4	4	0.16
Χρόνος Ψηφιοποίησης	Μεγάλος Ναός, Μέτριας Πολυπλοκότητας	8.5	3	0.25
Επισκεψιμότητα	Μεγάλος Ενοριακός Ναός	6	3	0.18
Τοπογραφία	Αραιό Αστικό Περιβάλλον	4	2	0.08
Πληρότητα Υφιστ. Αποτυπ.	Άγνωστη	5	2	0.1
Σύνολα		54.5	100	4.1

Δεδομένα μνημείου

Αριθμός Καταγραφής	14		
Αριθμός Ιεράρχησης	14	Κωδικός Μνημείου	
Όνομα Ναού	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ, ΚΑΪΜΑΚΛΙ		
Ενορία	Καιμακλί		
Μονή	-		
Ιερός Ναός	Ι.Ν. Αγίας Βαρβάρας		
Χαρακτηρισμός	Ενοριακός ναός		
Χρονολόγηση	1920		
Μορφολογική Κατηγορία	Τρουλαία Βασιλική, Τρίκλιτη		
Άδεια ΟΗΕ	Ναι		

Αεροφωτογραφία Μνημείου

Γεωγραφικό Μήκος	Γεωγραφικό Πλάτος
33.3795831991	35.1875735749

Δεδομένα Επικοινωνίας

Άτομο Επικοινωνίας	Πρωτ. Μάριος Δημητρίου	Τηλέφωνο	+357 99463146
--------------------	------------------------	----------	---------------

Δεδομένα Αξιολόγησης και Ιεράρχησης Μνημείου

Κριτήρια Αξιολόγησης	Περιγραφή	Βαθμός	Στάθμιση	Σταθμ. Βαθμός
Ιδιαιτερότητα-Σπανιότητα	Υπερψωμένες κεραίες σταυρού, ιδιαίτερη μορφή επιστέγασης, μεγάλος ναός	6	35	2.1
Ιστορική Σημαντικότητα	Μεγάλος Ναός, Σημαντικός	6	15	0.9
Κατάσταση Διατήρησης	Πολύ καλή	8.5	15	1.27
Ευαλωτότητα	Πολύ κοντά σε πράσινη γραμμή	7.5	10	0.75
Εκτίμηση Κινδύνων	Αστικοί Ρίποι, Υγρασία	5	7	0.35
Κοινωνική Θέση/Αξία	Σημαντική	5	4	0.2
Επαναλ. Μετρήσεων	Άδειες	8	4	0.32
Χρόνος Ψηφιοποίησης	Μεγάλος Ναός με κωδωνοστάσιο, Υψηλή Πολυπλοκότητα	9	3	0.27
Επισκεψιμότητα	Μεγαλύτερη της Συνήθους	7	3	0.21
Τοπογραφία	Αστικό Περιβάλλον	5	2	0.1
Πληρότητα Υφιστ. Αποτυπ.	Άγνωστη	5	2	0.1
Σύνολα		72	100	6.57

Δεδομένα μνημείου

Αριθμός Καταγραφής	15		
Αριθμός Ιεράρχησης	15	Κωδικός Μνημείου	
Όνομα Ναού	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ, ΚΑΪΜΑΚΛΙ		
Ενορία	Καιμακλί		
Μονή			
Ιερός Ναός	I.N. Αγίου Πολυδώρου		
Χαρακτηρισμός	Ενοριακός ναός		
Χρονολόγηση	2005		
Μορφολογική Κατηγορία	Σταυροειδής Εγγεγραμμένος		
Άδεια ΟΗΕ	Ναι		

Αεροφωτογραφία Μνημείου

Γεωγραφικό Μήκος	Γεωγραφικό Πλάτος
33.392726201	35.1888637277

Δεδομένα Επικοινωνίας

Άτομο Επικοινωνίας	Πρωτ. Μάριος Δημητρίου	Τηλέφωνο	99463146
--------------------	------------------------	----------	----------

Δεδομένα Αξιολόγησης και Ιεράρχησης Μνημείου

Κριτήρια Αξιολόγησης	Περιγραφή	Βαθμός	Στάθμιση	Σταθμ. Βαθμός
Ιδιαιτερότητα-Σπανιότητα	Νεωτερικός Ναός	3	35	1.05
Ιστορική Σημαντικότητα	Χαμηλή	2	15	0.3
Κατάσταση Διατήρησης	Πολύ καλή	9.5	15	1.42
Ευαλωτότητα	Δίπλα σε Ουδέτερη ζώνη	6.5	10	0.65
Εκτίμηση Κινδύνων	Αστικοί Ρίποι, Υγρασία	4	7	0.28
Κοινωνική Θέση/Αξία	Συνήθης	5	4	0.2
Επαναλ. Μετρήσεων	Άδειες	4	4	0.16
Χρόνος Ψηφιοποίησης	Μεγάλος Ναός	7	3	0.21
Επισκεψιμότητα	Χαμηλή, Ενοριακός	5	3	0.15
Τοπογραφία	Αστική, χωρίς βλάστηση	4	2	0.08
Πληρότητα Υφιστ. Αποτυπ.	Άγνωστη	5	2	0.1
Σύνολα		55	100	4.6

Δεδομένα μνημείου

Αριθμός Καταγραφής	16		
Αριθμός Ιεράρχησης	16	Κωδικός Μνημείου	
Όνομα Ναού	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ ΜΙΧΑΗΛ, ΑΡΧΑΙΟΣ ΝΑΟΣ, ΚΑΪΜΑΚΛΙ		
Ενορία	Καιμακλί		
Μονή			
Ιερός Ναός	Ι.Ν. Αρχαγγέλου Μιχαήλ		
Χαρακτηρισμός	Αρχαίος ναός		
Χρονολόγηση	12 - 15ος		
Μορφολογική Κατηγορία	Μονόκλιτη Καμαροσκέπαστη Βασιλική με σφενδόνια και αντηρίδες		
Άδεια ΟΗΕ	Ναι		

Αεροφωτογραφία Μνημείου

Γεωγραφικό Μήκος	Γεωγραφικό Πλάτος
33.3826886358	35.1837803283

Δεδομένα Επικοινωνίας

Άτομο Επικοινωνίας	Πρωτ. Μάριος Δημητρίου	Τηλέφωνο	99463146
--------------------	------------------------	----------	----------

Δεδομένα Αξιολόγησης και Ιεράρχησης Μνημείου

Κριτήρια Αξιολόγησης	Περιγραφή	Βαθμός	Στάθμιση	Σταθμ. Βαθμός
Ιδιαιτερότητα-Σπανιότητα	Αρχαίος Ναός, Μορφολογικά συνήθης, Νεωτερική Προσθήκη του Νάρθηκα	7	35	2.45
Ιστορική Σημαντικότητα	Ιστορικός ναός	6.5	15	0.97
Κατάσταση Διατήρησης	Πολύ καλή	8.5	15	1.27
Ευαλωτότητα	Χαμηλή, Περιβάλλεται από βλάστηση, μικρή σχετικά απόσταση από Πράσινη Γραμμή	5	10	0.5
Εκτίμηση Κινδύνων	Αστικοί Ρίποι, Υγρασία	5	7	0.35
Κοινωνική Θέση/Αξία	Συνήθης, Υποβάθμιση αστικού περιβάλλοντος	4	4	0.16
Επαναλ. Μετρήσεων	Χωρίς Κωλύματα	8	4	0.32
Χρόνος Ψηφιοποίησης	Μετρίου μεγέθους	6	3	0.18
Επισκεψιμότητα	Ενοριακός πληθυσμός	5	3	0.15
Τοπογραφία	Αστικό περιβάλλον, περιβάλλουσα βλάστηση	6	2	0.12
Πληρότητα Υφιστ. Αποτυπ.	Άγνωστη	5	2	0.1
Σύνολα		66	100	6.57

Δεδομένα μνημείου

Αριθμός Καταγραφής	17		
Αριθμός Ιεράρχησης	17	Κωδικός Μνημείου	
Όνομα Ναού	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ, ΠΑΛΟΥΡΙΩΤΙΣΣΑ		
Ενορία	Παλουριώτισσα - Ευαγγελισμός		
Μονή	-		
Ιερός Ναός	Ι.Ν. Παναγίας Ευαγγελιστρίας		
Χαρακτηρισμός	Ενοριακός ναός		
Χρονολόγηση	1961		
Μορφολογική Κατηγορία	Σταυροειδής Εγγεγραμμένος με δύο συμφυή κωδωνοστάσια		
Άδεια ΟΗΕ			

Αεροφωτογραφία Μνημείου

Γεωγραφικό Μήκος	Γεωγραφικό Πλάτος
33.3795293471	35.1762005818

Δεδομένα Επικοινωνίας

Άτομο Επικοινωνίας	Πρωτ. Μιχαήλ Μαλλιάρης	Τηλέφωνο	99883799
--------------------	------------------------	----------	----------

Δεδομένα Αξιολόγησης και Ιεράρχησης Μνημείου

Κριτήρια Αξιολόγησης	Περιγραφή	Βαθμός	Στάθμιση	Σταθμ. Βαθμός
Ιδιαιτερότητα-Σπανιότητα	Νεωτερικός μεγάλος Ναός	6	35	2.1
Ιστορική Σημαντικότητα	Νεωτερικό Μνημείο	5	15	0.75
Κατάσταση Διατήρησης	Εξαιρετική	9.5	15	1.42
Ευαλωτότητα	Χαμηλή	3	10	0.3
Εκτίμηση Κινδύνων	Αστικοί Ρίποι, Υγρασία	3	7	0.21
Κοινωνική Θέση/Αξία	Υψηλή	7	4	0.28
Επαναλ. Μετρήσεων	Χωρίς Κωλύματα	8	4	0.32
Χρόνος Ψηφιοποίησης	Μεγάλος ναός	8.5	3	0.25
Επισκεψιμότητα	Ενοριακός Ναός	5	3	0.15
Τοπογραφία	Αστικό Περιβάλλον, Επίπεδο	3	2	0.06
Πληρότητα Υφιστ. Αποτυπ.	Άγνωστη, νεωτερική κατασκευή	5	2	0.1
Σύνολα		63	100	5.94

Δεδομένα μνημείου

Αριθμός Καταγραφής	18		
Αριθμός Ιεράρχησης	18	Κωδικός Μνημείου	
Όνομα Ναού	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΠΑΛΟΥΡΙΩΤΙΣΣΗΣ		
Ενορία	Παλουριώτισσα - Παναγία		
Μονή			
Ιερός Ναός	Ι.Ν. Παναγίας		
Χαρακτηρισμός	Αρχαίος ναός		
Χρονολόγηση	1890		
Μορφολογική Κατηγορία	Βασιλική με επάλληλα σταυροθόλια		
Άδεια ΟΗΕ			

Αεροφωτογραφία Μνημείου

Γεωγραφικό Μήκος

Γεωγραφικό Πλάτος

33.3790846391

35.1742499153

Δεδομένα Επικοινωνίας

Άτομο Επικοινωνίας	Πρωτ. Μιχαήλ Μαλλιάρης	Τηλέφωνο	99883799
--------------------	------------------------	----------	----------

Δεδομένα Αξιολόγησης και Ιεράρχησης Μνημείου

Κριτήρια Αξιολόγησης	Περιγραφή	Βαθμός	Στάθμιση	Σταθμ. Βαθμός
Ιδιαιτερότητα-Σπανιότητα	Συνήθης ναός του 19ου αιώνας, Σύνθετη ανωδομή σταυροθολίων	6.5	35	2.27
Ιστορική Σημαντικότητα	Πάνω από ερείπια 4ου αιώνας, Σώζεται η φάση του 19ου και μόνο κόγχη 4ου	7.5	15	1.12
Κατάσταση Διατήρησης	Πολύ καλή κατάσταση	8.5	15	1.27
Ευαλωτότητα	Παλαιό κτήριο, κατά τόπους φθορές, χαμηλή	6	10	0.6
Εκτίμηση Κινδύνων	Αστικοί Ρίποι, Υγρασία	6	7	0.42
Κοινωνική Θέση/Αξία	Υψηλή, Παλιός και ιστορικός Ναός της Λευκωσίας	8.5	4	0.34
Επαναλ. Μετρήσεων	Χωρίς Κωλύματα	7.5	4	0.3
Χρόνος Ψηφιοποίησης	Μετρίου Μεγέθους	6.5	3	0.19
Επισκεψιμότητα	Συνήθης	6	3	0.18
Τοπογραφία	Αστικό Περιβάλλον	5	2	0.1
Πληρότητα Υφιστ. Αποτυπ.	Άγνωστη	5	2	0.1
Σύνολα		73	100	6.89

Δεδομένα μνημείου

Αριθμός Καταγραφής	19		
Αριθμός Ιεράρχησης	19	Κωδικός Μνημείου	
Όνομα Ναού	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΑΚΡΟΠΟΛΗ		
Ενορία	Ακρόπολη		
Μονή			
Ιερός Ναός	I.N. Αγίου Δημητρίου		
Χαρακτηρισμός	Ενοριακός ναός		
Χρονολόγηση	1967		
Μορφολογική Κατηγορία	Ιδιότυπος Νεωτερικός τρουλλαίος ναός		
Άδεια ΟΗΕ			

Αεροφωτογραφία Μνημείου

Γεωγραφικό Μήκος

Γεωγραφικό Πλάτος

33.3592369342

35.1520937525

Δεδομένα Επικοινωνίας

Άτομο Επικοινωνίας	Πρωτ. Μάριος Δημοσθένους	Τηλέφωνο	22510252
--------------------	--------------------------	----------	----------

Δεδομένα Αξιολόγησης και Ιεράρχησης Μνημείου

Κριτήρια Αξιολόγησης	Περιγραφή	Βαθμός	Στάθμιση	Σταθμ. Βαθμός
Ιδιαιτερότητα-Σπανιότητα	Sui Generis Ναός Μοντερνισμού, Απόκλιση από παράδοση, Αισθητικά ψυχρός	6	35	2.1
Ιστορική Σημαντικότητα	Μνημείο αποτυχημένης νεωτερικότητας	10	15	1.5
Κατάσταση Διατήρησης	Αρκετές κατά τόπους φθορές, Καλή κατάσταση	7	15	1.05
Ευαλωτότητα	Ευάλωτο υλικό από οπλισμένο σκυρόδεμα	7	10	0.7
Εκτίμηση Κινδύνων	Αστικό περιβάλλον, Υγρασία, Κατασκευαστικές λεπτομέρειες φτωχής αντοχής	7	7	0.49
Κοινωνική Θέση/Αξία	Υψηλή	8	4	0.32
Επαναλ. Μετρήσεων	Χωρίς κωλύματα	8.5	4	0.34
Χρόνος Ψηφιοποίησης	Μεγάλος και σύνθετος ναός	8.5	3	0.25
Επισκεψιμότητα	Μεγάλος Ενοριακός Ναός	7	3	0.21
Τοπογραφία	Αστικό, απόλυτα τεχνητό περιβάλλον	3	2	0.06
Πληρότητα Υφιστ. Αποτυπ.	Άγνωστη	5	2	0.1
Σύνολα		77	100	7.12

Δεδομένα μνημείου

Αριθμός Καταγραφής	20		
Αριθμός Ιεράρχησης	20	Κωδικός Μνημείου	
Όνομα Ναού	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΦΑΝΟΥΡΙΟΥ, ΑΚΡΟΠΟΛΗ, ΣΤΡΟΒΟΛΟΣ		
Ενορία	Ακρόπολη		
Μονή			
Ιερός Ναός	Ι.Ν. Αγίου Φανουρίου		
Χαρακτηρισμός	Ενοριακός ναός		
Χρονολόγηση	Τέλος 20ου αιώνας		
Μορφολογική Κατηγορία	Σταυροειδής Εγγεγραμμένος		
Άδεια ΟΗΕ			

Αεροφωτογραφία Μνημείου

Γεωγραφικό Μήκος	Γεωγραφικό Πλάτος
33.3642931925	35.1487814445

Δεδομένα Επικοινωνίας

Άτομο Επικοινωνίας	Πρωτ. Μάριος Δημοσθένους	Τηλέφωνο	22510252
--------------------	--------------------------	----------	----------

Δεδομένα Αξιολόγησης και Ιεράρχησης Μνημείου

Κριτήρια Αξιολόγησης	Περιγραφή	Βαθμός	Στάθμιση	Σταθμ. Βαθμός
Ιδιαιτερότητα-Σπανιότητα	Μορφολογικά συνήθης	6	35	2.1
Ιστορική Σημαντικότητα	Νεωτερικός Ναός	3	15	0.45
Κατάσταση Διατήρησης	Πολύ καλή	9	15	1.35
Ευαλωτότητα	Χαμηλή Τρωτότητα	4	10	0.4
Εκτίμηση Κινδύνων	Αστικοί Ρίποι, Υγρασία	3	7	0.21
Κοινωνική Θέση/Αξία	Χαμηλή	3	4	0.12
Επαναλ. Μετρήσεων	Χωρίς ιδιαίτερα κωλύματα, βλάστηση περιμετρικά	7	4	0.28
Χρόνος Ψηφιοποίησης	Μετρίου μεγέθους, αρκετής πολυπλοκότητας, χωρίς γυναικωνίτη	6.5	3	0.19
Επισκεψιμότητα	Χαμηλή	3	3	0.09
Τοπογραφία	Αστικό περιβάλλον, βλάστηση σε κοντινή απόσταση	7.5	2	0.15
Πληρότητα Υφιστ. Αποτυπ.	Άγνωστη	5	2	0.1
Σύνολα		57	100	5.44

Δεδομένα μνημείου

Αριθμός Καταγραφής	21		
Αριθμός Ιεράρχησης	21	Κωδικός Μνημείου	
Όνομα Ναού	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΒΑΡΝΑΒΑ ΚΑΙ ΟΣΙΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ, ΔΑΣΟΥΠΟΛΗ		
Ενορία	Δασούπολη		
Μονή			
Ιερός Ναός	I.N. Αποστόλου Βαρνάβα και Αγίου Μακαρίου		
Χαρακτηρισμός	Ενοριακός ναός		
Χρονολόγηση	1974		
Μορφολογική Κατηγορία			
Άδεια ΟΗΕ			

Αεροφωτογραφία Μνημείου

Δεδομένα Επικοινωνίας

Άτομο Επικοινωνίας	Πρωτ. Σωτήριος Σάββα	Τηλέφωνο	22487560
--------------------	----------------------	----------	----------

Δεδομένα Αξιολόγησης και Ιεράρχησης Μνημείου

Κριτήρια Αξιολόγησης	Περιγραφή	Βαθμός	Στάθμιση	Σταθμ. Βαθμός
Ιδιαιτερότητα-Σπανιότητα	Μοναδικός Ναός του ύστερου μοντερνισμού για τα δεδομένα της Κύπρου	10	35	3.5
Ιστορική Σημαντικότητα	Νεωτερικός Ναός, αφιερωμένος στον Ιδρυτή και Προστάτη της Τοπικής Εκκλησίας	8.5	15	1.27
Κατάσταση Διατήρησης	Καλή κατάσταση διατήρησης, κατά τόπους φθορές σε οπλισμένο σκυρόδεμα	7.5	15	1.12
Ευαλωτότητα	Τρωτότητα Μέτρια, ένεκα του υλικού δόμησης	6.5	10	0.65
Εκτίμηση Κινδύνων	Αστικοί Ρίποι, Υγρασία, Τρωτότητα σκυροδέματος	4	7	0.28
Κοινωνική Θέση/Αξία	Υψηλή, λόγω θέσεως και κτήτορος Αγίου	8	4	0.32
Επαναλ. Μετρήσεων	Χωρίς ιδιαίτερα κωλύματα, κεντρική θέση	7	4	0.28
Χρόνος Ψηφιοποίησης	Μεγάλος και μεγάλης πολυπλοκότητας αλλά με οπλ.σκυρόδεμα και χωρίς ιδιαίτερ	8	3	0.24
Επισκεψιμότητα	Χαμηλή με μέτρια	4	3	0.12
Τοπογραφία	αστικό περβάλλον	3	2	0.06
Πληρότητα Υφιστ. Αποτυπ.	Άγνωστη	5	2	0.1
Σύνολα		71.5	100	7.94

Δεδομένα μνημείου

Αριθμός Καταγραφής	22		
Αριθμός Ιεράρχησης	22	Κωδικός Μνημείου	
Όνομα Ναού	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ, (ΠΑΛΑΙΟΣ ΝΑΟΣ), ΑΓΙΟΣ ΔΟΜΕΤΙΟΣ		
Ενορία	Άγιος Πάυλος		
Μονή			
Ιερός Ναός	Ι.Ν. Αγίου Παύλου (παλαιός ναός)		
Χαρακτηρισμός	Αρχαίος ναός		
Χρονολόγηση	1805		
Μορφολογική Κατηγορία	Σταυροειδής Τρουλλαίος Ναός		
Άδεια ΟΗΕ			

Αεροφωτογραφία Μνημείου

Γεωγραφικό Μήκος	Γεωγραφικό Πλάτος
33.3353525181	35.1785692851

Δεδομένα Επικοινωνίας

Άτομο Επικοινωνίας	Πρωτ. Πέτρος Ματέι	Τηλέφωνο	99802859
--------------------	--------------------	----------	----------

Δεδομένα Αξιολόγησης και Ιεράρχησης Μνημείου

Κριτήρια Αξιολόγησης	Περιγραφή	Βαθμός	Στάθμιση	Σταθμ. Βαθμός
Ιδιαιτερότητα-Σπανιότητα	Συνήθης μορφολογικά ναός χωρίς ιδιαίτερα μορφολογικά χαρακτηριστικά	5	35	1.75
Ιστορική Σημαντικότητα	Παλιός ενοριακός ναός της περιοχής	6	15	0.9
Κατάσταση Διατήρησης	Πολύ καλή κατάσταση διατήρησης, μικρές κατά τόπους φθορές	7	15	1.05
Ευαλωτότητα	Παλιό κτήριο, χαμηλή τρωτότητα λόγω διαμορφωμένου περιβάλλοντος χώρου	5	10	0.5
Εκτίμηση Κινδύνων	Αστικοί Ρίποι, Υγρασία	5	7	0.35
Κοινωνική Θέση/Αξία	Σημαντικός παλιός ναός περιοχής	6	4	0.24
Επαναλ. Μετρήσεων	Χωρίς ιδιαίτερα κωλύματα, κεντρική θέση	5	4	0.2
Χρόνος Ψηφιοποίησης	Μετρίου Μεγέθους, Μέτριας Πολυπλοκότητας, Χωρίς εμπόδια	5	3	0.15
Επισκεψιμότητα	Χαμηλή	3	3	0.09
Τοπογραφία	αστικό περβάλλον	7	2	0.14
Πληρότητα Υφιστ. Αποτυπ.	Άγνωστη	5	2	0.1
Σύνολα		59	100	5.47

**ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΑΘΜΟΝΟΜΗΣΗ**

1 - ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΘΕΟΤΟΚΟΥ, ΚΑΜΠΙΑ

Περιγραφή:

Ιερά Μονή της Θεοτόκου (γυναικεία)

Η Ιερά Μονή της Θεοτόκου, η οποία εúρσκεται μεταξύ των κοινοτήτων Καμπιών και Άναλυόντα της έπαρχίας Λευκωσίας, ιδρύθηκε και λειτούργησε ως Γυναικεία Μονή επίσημα, την 1ην Σεπτεμβρίου του 1993. Η ίδρυση και στελέχωση της Μονής αυτής πραγματοποιήθηκε από την Γυναικεία Αδελφότητα «Φιλοθέη», την οποία ίδρυσε μαζί με το Φιλανθρωπικό "Ίδρυμα «Άγιος Νεκτάριος», ο άειμνηστος Αρχιμανδρίτης Κωνσταντίνος Λευκωσιάτης κατά τα έτη 1969 – 1973. Η ανέγερση και συγκρότηση της Μονής, η οποία έγινε εκ θεμελίων, άρχισε το 1989, υπό την καθοδήγηση και επίβλεψη του Πνευματικού Καθοδηγητή της Μονής Πανοσιολογιώτατου Αρχιμανδρίτη και Καθηγουμένου της Ιεράς Μονής Τροοδίσισης κ. Άθανασίου. Ο Θεμέλιος Λίθος κατατέθηκε την 21ην Νοεμβρίου του 1991 από τον Μακαριώτατον Αρχιεπίσκοπον Κύπρου κ. κ. Χρυσόστομον. Οι εργασίες της ανοικοδόμησης της Μονής συμπληρώθηκαν το 1995.

Την 22α Οκτωβρίου του 1995 πραγματοποιήθηκαν, η επίσημη έναρξη της λειτουργίας της Ιεράς Μονής της Θεοτόκου και τα εγκαίνια του Καθολικού της Μονής, το οποίο τιμάται στα Είσοδια της Θεοτόκου, από τον Μακαριώτατον Αρχιεπίσκοπον Κύπρου κ. κ. Χρυσόστομον, έθρονίζοντας και την πρώτη Ήγουμένη της Μονής Εύφημία Μοναχή.

Η Μονή της Θεοτόκου από τότε λειτουργεί ως ένοριακή κοινοβιακή Μονή και αποτελείται από 21 Μοναχές. Οι Αδελφές της Μονής εκτός από τα Μοναχικά και λειτουργικά καθήκοντα τους ασχολούνται με διάφορα διακονήματα, τα οποία και αυτά με το τρόπο τους συμβάλλουν στην πνευματική τους κατάρτιση και στην εύρυθμη λειτουργία της Μονής.

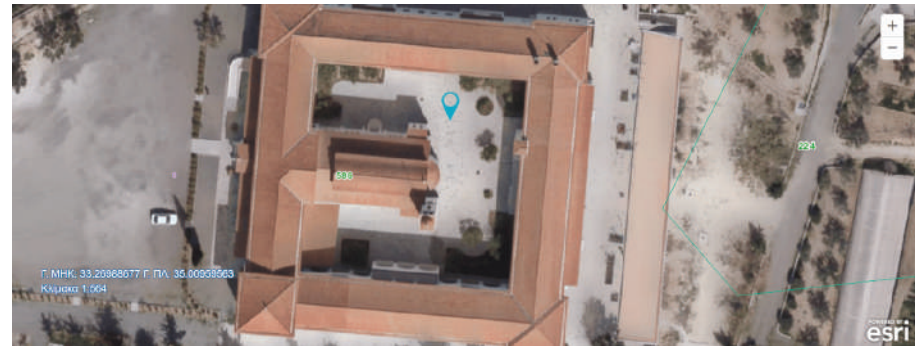
Οι κτηριακές εγκαταστάσεις της Μονής σχεδιάσθηκαν κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να εξυπηρετούν την καλύτερη δυνατή εγκατάβωση των Μοναζουσών, και την εξυπηρέτηση των προσκυνητών. Έτσι, στο κέντρο της Μονής βρίσκεται το Καθολικό για να υπάρχει πρόσβαση από μέρους των προσκυνητών, και γύρω από αυτό βρίσκονται αποκομμένα τα κελιά και τα εργαστήρια. Βασικά εργαστήρια της Μονής είναι το ιεροραφείο, το κεντητήριο, άγιογραφείο και το εργαστήριο διαφόρων χειροτεχνιών.

Στη νοτιοδυτική γωνιά, στον όροφον, ανεγέρθηκε Παρεκκλήσιο επ' όνόματι του Τιμίου Προδρόμου, το οποίο εγκαινιάσθηκε από τον Θεοφιλέστατο Χωρεπίσκοπο Σαλαμίνας κ. κ. Βαρνάβα την 8ην Νοεμβρίου 1997.

Στο σημείο αυτό να σημειώσουμε ότι η Ιερά Μονή της Θεοτόκου συνεργάζεται στενά με το Ίδρυμα «Άγιος Νεκτάριος», του οποίου η έδρα βρίσκεται στη Λευκωσία. Πέντε Αδελφές της Μονής διαμένουν σ' αυτό και προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στον Όικο Εύγηρίας Γυναικών του Ίδρύματος καθώς και στο Νηποιοκομικό Σταθμό της Αδελφότητας «Φιλοθέη». Η Ιερά Μονή της Θεοτόκου πανηγυρίζει την 21ην Νοεμβρίου, έορτη των Είσοδιών της Θεοτόκου.

From <<https://www.cyprushighlights.com/2011/06/14/%CE%B9%CE%B5%CF%81%CE%AC-%CE%BC%CE%BF%CE%BD%CE%AE-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%B8%CE%B5%CE%BF%CF%84%CF%8C%CE%BA%CE%BF%CF%85-%CE%B3%CF%85%CE%BD%CE%B1%CE%B9%CE%BA%CE%B5%CE%AF%CE%B1/>>

Φωτογραφικό υλικό:

**ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ
ΟΡΙΣΜΕΝΟΥΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΝΑΟΥΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ
ΕΠΙΛΕΧΘΕΙ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΗΣΗΣ ΓΙΑ ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ**

4 - ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ, ΠΛΑΤΥ, ΑΓΛΑΝΤΖΙΑ

Περιγραφή:

Το παρεκκλήσι της Αγίας Βαρβάρας κτίστηκε κατά το 1969 δίπλα από το στρατόπεδο «Δημητράκη Χριστοδούλου» στην Αθαλάσσα. Το παρεκκλήσι φτιάχτηκε ως πρόχειρη κατασκευή για να εξυπηρετεί τους στρατιώτες του Πυροβολικού, οι οποίοι είχαν την Αγία Βαρβάρα ως προστάτιδα τους.

Στις 4ης Δεκεμβρίου 1969, ο εορτασμός της Αγίας Βαρβάρας πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά στο νεόκτιστο, εντός του στρατοπέδου, παρεκκλήσι της Αγίας Βαρβάρας. Στον εορτασμό παρέστησαν ο τότε πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας και Αρχιεπίσκοπος Κύπρου Μακάριος, ο Υπουργός Εσωτερικών και Αμύνης Επαμεινώνδας Κωμοδρόμος, ο Αρχηγός ΓΕΕΦ Ηλίας Γερακίνης, ο πρέσβης της Ελλάδος, και άλλοι επίσημοι.

Το 1974, κατά τη διάρκεια τις Τουρκικής εισβολής, στο χώρο του παρεκκλησιού πραγματοποιήθηκαν μάχες στις οποίες πάρα πολλοί άνθρωποι έχασαν την ζωή τους υπέρ πίστεως και πατρίδας. Με το πέρας της Τουρκικής κατοχής, το παρεκκλήσι της Αγίας Βαρβάρας αποδείχτηκε αποκούμπι όχι μόνο για τους στρατιώτες αλλά και για κατοίκους της περιοχής, οι οποίοι στην πλειοψηφία τους ήταν πρόσφυγες που εγκαταστάθηκαν στην περιοχή.

Το 2010, οι ιερείς και οι εκκλησιαστικοί επίτροποι του Ι.Ν. Αποστόλου Ανδρέα, Πλατύ, μετά από πολύχρονες προσπάθειες για εξασφάλιση των απαιτούμενων αδειών, προχώρησαν στην ανέγερση του νέου ναού της Αγίας Βαρβάρας. Ο νέος Ναός είναι σε ρυθμό τρίκλιτης, ξυλόστεγης Βασιλικής, με μια υπερύψωση στο κέντρο.

Στις 3 Δεκεμβρίου 2011 πραγματοποιήθηκε η τελετή κατάθεσης του θεμελίου λίθου του ναού της Αγίας Βαρβάρας, από τον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Νέα Ιουστινιανής και πάσης Κύπρου κ.κ Χρυσόστομο Β'. Μετά το πέρας της τελετής, πραγματοποιήθηκε στον Ι.Ν. Απ. Ανδρέα, Πλατύ ο μέγας εσπερινός της εορτής της Αγίας Βαρβάρας. Με τη βοήθεια του παντοδύναμου Θεού αλλά και της Αγίας Βαρβάρας μας, οι εργασίες για την ανέγερση του Ναού ολοκληρώθηκαν τον Ιούνιο του 2012.

Την ίδια χρονιά, στις 16 Ιουνίου τελέσθηκαν από τον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Κύπρου κ.κ. Χρυσόστομο Β' τα Θυρανοίξια του νέου Ιερού Ναού Αγίας Βαρβάρας. Ο Μακαριώτατος τέλεσε στα προπύλαια του Ιερού Ναού, Αγιασμό και στη συνέχεια τον πανηγυρικό Αρχιερατικό Εσπερινό. Καθ' όλη τη διάρκεια των εκδηλώσεων για τα θυρανοίξια του Ιερού Ναού εκτίθεντο για προσκύνηση τεμάχιο του Τιμίου Λειψάνου της Αγίας Βαρβάρας και την Κυριακή 17 Ιουνίου, τελέστηκε η πρώτη Θεία Λειτουργία στο νέο Ιερό Ναό.

Στις 18 προς 19 Οκτωβρίου 2013 πραγματοποιήθηκαν τα εγκαίνια του Ιερού Ναού από τον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Κύπρου κ.κ. Χρυσόστομο Β', όπου και πάλι εκτίθεντο για προσκύνηση τεμάχιο του Τιμίου Λειψάνου της Αγίας Βαρβάρας από την Ιερά Μονή Σταυροβουνίου.

From <<https://churchofcyprus.org.cy/26489>>

Φωτογραφικό υλικό:

8 - ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ (ΑΡΧΑΙΟΣ ΝΑΟΣ)

Περιγραφή:

Η ενορία του Αγίου Αντωνίου στη Λευκωσία θεωρείται από τις σημαντικότερες ιστορικά, τόσο για τις παραδοσιακές οικοδομές της όσο και για τα μνημεία εκκλησιαστικής και αστικής αρχιτεκτονικής. Ο ναός του Αγίου Αντωνίου, στην ομώνυμη ενορία, είναι από τα κοσμήματα της περιοχής. Όμως, αν και ελκύει το ενδιαφέρον περιηγητών, αρχαιολόγων και φυσικά των πιστών, που ευλαβούνται τον Άγιο Αντώνιο, εντούτοις ελάχιστα είναι τα γραπτά που αναφέρονται στην ιστορία του.

From <<https://churchofcyprus.org.cy/9742>>

Φωτογραφικό υλικό:

10 - ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, ΣΤΡΟΒΟΛΟΣ

Περιγραφή:

Ανάμεσα στις λεωφόρους Τσερίου και Καντάρας, απέναντι από το Γυμνάσιο «Άγιος Βασίλειος», βρίσκεται η εκκλησία του Αγίου Βασιλείου.

Αποτελεί ένα σύγχρονο αρχιτεκτονικά οικοδόμημα, με ένα ιδιαίτερο καμπαναριό, το οποίο ανεγέρθηκε το 1974 με δωρεά της Ρεβέκκας Βασίλη Χατζηγιάννη, από το Στρόβολο. Αποτελεί ένα από τους μεγαλύτερους και ωραιότερους ναούς του Στρόβολου.

From <<https://www.bigcyprus.com.cy/el/destinations/agios-vasileios-sto-strovolos>>

Φωτογραφικό υλικό:

12 - ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, (ΑΡΧΑΙΟΣ ΝΑΟΣ), ΣΤΡΟΒΟΛΟΣ

Περιγραφή:

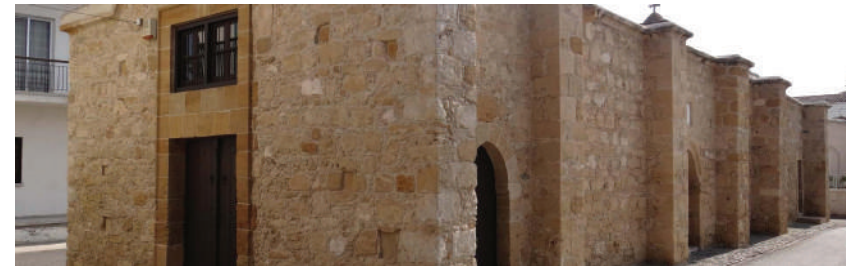
Στην καρδιά της περιοχής Στροβόλου, πολύ κοντά στην εκκλησία της Παναγίας της Χρυσελεύσας, μέσα σε μια όμορφη γραφική γειτονιά, βρίσκεται το πετρόκτιστο αυτό εκκλησάκι αφιερωμένο στον Τροπαιοφόρο Άγιο Γεώργιο.

Η εκκλησία κτίστηκε την ίδια περίοδο με την εκκλησία της Χρυσελεύσας, κατά τον 19ο αιώνα, από τον Αρχιεπίσκοπο και Εθνομάρτυρα Κυπριανό. Μάλιστα σύμφωνα με την παράδοση, ο Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός ενώ είχε εξασφαλίσει άδεια για την ανοικοδόμηση του ναού της Παναγίας, την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου την οικοδόμησε κρυφά, περιφράσσοντας τον χώρο γύρω από αυτήν με ξηρούς θάμνους. Όταν τελείωσε την ανέγερση του έργου δωροδόκησε τους Τούρκους κατακτητές έτσι ώστε να μην προκαλέσουν οποιεσδήποτε ζημιές.

Από το εκκλησάκι ξεχωρίζει το εντυπωσιακής τέχνης ξυλόγλυπτο του γυναικωνίτη, φιλοτεχνημένο από τους φημισμένους λεπτουργούς αδελφούς Ταλιαδώρους.

From <<https://www.bigcyprus.com.cy/el/destinations/strovolos/agios-georgios-sto-strovolos>>

Φωτογραφικό υλικό:

15 - ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΑΚΟΣ ΝΑΟΣ, ΣΚΑΛΙ, ΑΓΛΑΝΤΖΙΑΣ

Περιγραφή:

Στο σχεδόν εγκαταλελειμμένο γραφικό χωριό Λαζανιά βρίσκεται ο ναός του Αγίου Γεωργίου. Κτίσμα των αρχών του 19ου αιώνα, πιθανόν στη θέση παλαιότερου ναού. Ανήκει στον τύπο της ψηλόστεγης βασιλικής μικρών διαστάσεων, τύπος που επιχωριάζει στην οροσειρά του Τροόδους. Παρουσιάζει ορθογώνια κάτοψη και στο ανατολικό πέρασ προστίθεται ημικυκλική εσωτερικά και πεντάπλευρη εξωτερικά αψίδα.

Ο περίβολος του ναού χρησιμοποιείται μέχρι σήμερα ως κοιμητηριακός χώρος. Επιβλητικής ομορφιάς και σημαντικής αρχαιολογικής αξίας, η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου ανάγεται στις αρχές του 19ου αιώνα και πιο συγκεκριμένα το 1855 και αποτελεί ένα από τους σημαντικότερους λόγους για να επισκεφθεί κάποιος το χωριό Λαζανιά. Η πολύχρωμη διακόσμηση της ξύλινης οροφής καθλώνει τον επισκέπτη, όπως ακριβώς καθήλωσε και τους Άγγλους μελετητές Τζέφρυ και Γκάννις, οι οποίοι εντυπωσιάστηκαν με την εικόνα που αντίκρισαν στο εσωτερικό του ναού.

Πρόκειται για μια ξυλόγλυπτη εκκλησία η οποία σύμφωνα με την Μεγάλη Κυπριακή Εγκυκλοπαίδεια πιθανολογείται ότι χτίστηκε μεταξύ 1811 – 1821 και ανακαινίστηκε το 1855. Αμφικλινή, με ξύλινες δοκούς και με σκαλιστό γυναικωνίτη από πεύκο, η εκκλησία είχε πάντα τη στήριξη των μοναχών της Μονής του Μαχαιρά, τόσο οικονομικά όσο και πνευματικά. Σύμφωνα πάντα με αναφορές, χαρακτηριστικό είναι και το γεγονός ότι το εικονοστάσι της εκκλησίας επιχρυσώθηκε το 1865 με έξοδα του ιερομόναχου Μητροφάνου.

Άξιο αναφοράς είναι η ανακάλυψη τριών θαμμένων πιθαριών στο δάπεδο του ναού. Τα δύο βρίσκονται απέναντι από την Πύλη και το τρίτο στη νότια είσοδο. Εικάζεται πως τοποθετήθηκαν για καλύτερη ακουστική στις λειτουργίες.

Οι Λαζανιάδες, όπως τους λέει ο Λεόντιος Μαχαιράς στο Χρονικό του, είναι όλοι Χριστιανοί Ορθόδοξοι με μια μεγάλη γενιά ιερέων. Ας σημειωθεί ότι στο Μοναστήρι της Παναγίας του Μαχαιρά, που ατενίζει το χωριό αθόρυβα, εδώ και αιώνες, έδωσε πολλούς μοναχούς, που κάποιος ανέβηκαν ψηλά στα σκαλοπάτια της θρησκευτικής ιεραρχίας.

Το χωριό πήρε το όνομά του από τη λέξη “Λουζινιανός”, καθώς ένα αγρόκτημα κοντά στο χωριό αποτελούσε βάση των Λουζινιανών Σταυροφόρων.

From <<https://www.lazanias.org/ekklisia-agiou-georgiou/>>

Φωτογραφικό υλικό:

18 - ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΔΟΜΕΤΙΟΥ, ΑΓΙΟΣ ΔΟΜΕΤΙΟΣ

Περιγραφή:

Το εκκλησάκι του Αγίου Δομετίου είναι χτισμένο σε ένα ύψωμα από βράχους με κουφώματα στη νότια πλευρά του Δήμου και ήταν η πρώτη εκκλησία στον Άγιο Δομέτιο.

Ο ναός είναι κτίσμα του 17ου αιώνα ή αρχές του 18ου. Ο οικισμός του Αγίου Δομετίου είναι γνωστός από τον 14ο αιώνα και ως εκ τούτου υπάρχουν πεποιθήσεις ότι ακόμη παλαιότερη εκκλησία προϋπήρχε στο χώρο της εκκλησίας αυτής.

Η εκκλησία είναι των Φραγκοβυζαντινών χρόνων, μονόκλιτη με τρούλο ημισφαίριο . Είναι κτισμένη με τετραγωνισμένες μικρές πέτρες και έχει διαστάσεις 13.50X7.40 μέτρα περίπου. Έχει δύο πόρτες, με την κύρια είσοδο να είναι στη δυτική πλευρά και την άλλη στη βόρεια. Η δυτική πόρτα τελειώνει σε μια αψίδα που τη συναντούμε στις εκκλησίες Γοθικού ρυθμού. Το πάτωμα είναι σκεπασμένο με μαρμαράκια.

Το ξυλόγλυπτο εικονοστάσι κατασκευάστηκε το 1850 μ.Χ. και από μια κατεστραμμένη επιγραφή που σώζεται στο εικονοστάσι μαθαίνουμε πως χρυσώθηκε την εποχή που αρχιεπίσκοπος ήταν ο Μακάριος ο Α (1854-1856).

Τα στολίσματα της εκκλησίας περιλαμβάνουν μια μισοκατεστραμμένη τοιχογραφία του Αγίου Σάββα, του Αγίου Δομετίου και του Αγίου Αμβροσίου, ένα Δεσποτικό θρόνο, ένα άμβωνα, δύο αναλόγια, δύο μανουάλια, πέντε φτωχικές κανδήλες και λίγα στασίδια.

Μέσα στην εκκλησία του Αγίου Δομετίου εκκλησιάζονταν οι χριστιανοί μέχρι το 1902 που χτίστηκε η νέα εκκλησία του Αγίου Γεωργίου.

Διαβάστε περισσότερα:

<https://www.ekklisia-aggeorgiou-agdometiou.com/%ce%bb%ce%b9%ce%b3%ce%b1-%ce%b-%b%ce%bf%ce%b3%ce%b9%ce%b1-%ce%b3%ce%b9%ce%b1-%cf%84%ce%bf-%ce%b5%ce%ba%ce%ba%ce%bb%ce%b7%cf%83%ce%b1%ce%ba%ce%b9-%cf%84%ce%bf%cf%85-%ce%b1%ce%b3-%ce%b4%ce%bf%ce%bc%ce%b5%cf%84%ce%b9%ce%b-%cf%85/>

Φωτογραφικό υλικό:

19 - ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ, ΜΕΤΟΧΙΟΝ Ι.Μ.ΜΑΧΑΙΡΑ, ΟΝΑΣΑΓΟΡΟΥ

Περιγραφή:

Ο Άγιος Ελευθέριος στην Ονασαγόρου (εντός των τειχών) Λευκωσία
Κρυμμένο στην οδό Ονασαγόρου, ανάμεσα στα γραφικά μαγαζάκια, βρίσκεται το εκκλησάκι του Αγίου Ελευθερίου, προστάτη των σκλαβωμένων και ελευθερωτή επιτόκων γυναικών.

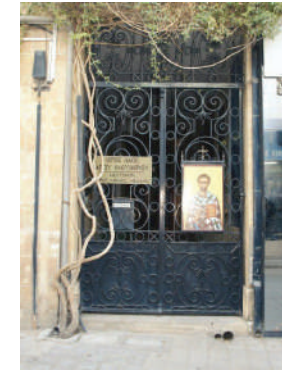
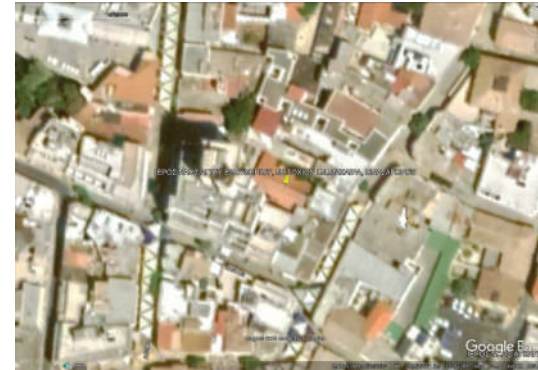
Ο Ναός, ένα από τα επτά μετόχια της Ιεράς Μονής Μαχαιρά, κλέβει τις εντυπώσεις για την ιδιόμορφη αρχιτεκτονική του. Κτίστηκε από τον Εθνομάρτυρα Κυπριανό το 1804, όταν ήταν Οικονόμος της Αρχιεπισκοπής. Το χώρο είχε δωρίσει στη Μονή του Μαχαιρά το 1800 μια ευσεβής κυρία με το όνομα Μαρία, ο τάφος της οποίας βρίσκεται στον περίγυρο. Ο ναός κατασκευάστηκε χωρίς άδεια της τουρκικής διοίκησης του νησιού. Ο Κυπριανός όμως, τους ξεγέλασε αφήνοντας τους να πιστεύουν ότι έκτιζε μόνο μια μικρή αποθήκη της Μονής.

Η τοποθεσία του ναού ξαφνιάζει τους πεζούς, αφού το μόνο στοιχείο που μαρτυράει την ύπαρξη του, είναι η εικόνα του Αγίου σε μια κατά τα άλλα συνηθισμένη καγκελόπορτα. Ανοίγοντας την καγκελόπορτα, ο επισκέπτης έρχεται αντιμέτωπος με ένα φαρδύ διάδρομο που οδηγεί στο γυναικωνίτη. Στο χώρο υπάρχουν εικόνες, αλλά και επιβλητικές αιογραφίες στην αριστερή πλευρά. Η είσοδος στο κυρίως μέρος του ναού, παρόλο που βρίσκεται τρία πόδια κάτω από την επιφάνεια του δρόμου, δεν διαφέρει σε τίποτα από μια συνηθισμένη εκκλησία. Πάνω από την παραδοσιακή ξύλινη πόρτα βρίσκεται η κλασική επιγραφή όπου αναγράφεται η ημερομηνία κατασκευής του ναού, 1806.

Δέος καταλαμβάνει τον επισκέπτη του ναού, αφού οι τοίχοι όλοι είναι καλυμμένοι με αιογραφίες βυζαντινής εποχής. Το αίσθημα αυτό ενισχύει το περιορισμένο φως. Τα γνωστά παραδοσιακά φωτιστικά δεν αντικαταστήθηκαν με αυτά του ηλεκτρισμού με τις παραπλανητικές λάμπες-κεριά. Το μοναδικό τεχνητό φως υπάρχει πάνω από το εικονοστάσι για λόγους πρακτικότητας, αφού ο ιερέας το χρειάζεται για να διαβάσει τις ψαλμωδίες.

From <<https://www.cyprushighlights.com/2012/04/02/%CE%BF-%CE%AC%CE%B3%CE%B9%CE%BF%CF%82-%CE%B5%CE%BB%CE%B5%CF%85%CE%B8%CE%AD%CF%81%CE%B9%CE%BF%CF%82-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%BF%CE%BD%CE%B1%CF%83%CE%B1%CE%B3%CF%8C%CF%81%CE%B-%CF%85-%CE%B5%CE%BD/>>

Φωτογραφικό υλικό:

23 - ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΜΗΝΑ, ΓΕΡΙ

Περιγραφή:

Η εκκλησία του Αγίου Μηνά, της οποίας οι εργασίες ανέγερσης άρχισαν το 1916, είναι κτισμένη στην πλατεία του Δήμου Γερίου.

Καθοριστικός παράγοντας για την ανοικοδόμηση της εκκλησίας υπήρξε η αύξηση του πληθυσμού της περιοχής και κατά συνέπεια οι αυξημένες ανάγκες των πιστών, που δεν μπορούσαν να ικανοποιηθούν από την ήδη υπάρχουσα εκκλησία της Παναγιάς.

Οι εργασίες ανέγερσης του ναού άρχισαν το 1916, ωστόσο, η αποπεράτωση της εκκλησίας αργούσε και η ανάγκη ολοκλήρωσης της γινόταν όλο και πιο επιτακτική, αφού ο πληθυσμός αυξανόταν συνεχώς. Μάλιστα, αυτή την ανάγκη διαπίστωσε και ο ίδιος ο τότε Αρχιεπίσκοπος Κύριλλος Γ' (1916-1933), ο οποίος επισκέφθηκε το Γέρι το 1926.

Μετά την αποπεράτωση του ναού το 1953, εξακολούθησαν να υπάρχουν εμφανείς ελλείψεις και ως εκ τούτου ακολούθησαν σημαντικές εργασίες συντήρησης και βελτίωσης. Το 1992-93 επεκτάθηκε η χωρητικότητα του ναού, δημιουργήθηκε καμπαναριό και τοποθετήθηκαν ηλεκτρικές καμπάνες, έγινε αλλαγή πατώματος και κατασκευάστηκαν νέα στασίδια και φαλτήρια. Το 1998 διαμορφώθηκε η αυλή του ναού, όπου τοποθετήθηκαν πλακόστρωτα και κιγκλιδώματα, ενώ το 2006-7 πραγματοποιήθηκαν εκτεταμένα έργα συντήρησης του ναού, όπως μόνωση της στέγης, τοποθέτηση κεραμιδιών και επιδιόρθωση των ρωγμών στους τοίχους με σύγχρονα υλικά.

From

<https://www.yeri.org.cy/el/episkeptes/1-%CE%B5%CE%BA%CE%BA%CE%B-%CE%B7%CF%83%CE%AF%CE%B5%CF%82/touristguide_item/19-%CE%B5%CE%BA%CE%BA%CE%BB%CE%B7%CF%83%CE%AF%CE%B1-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%B1%CE%B3%CE%AF%CE%BF%CF%85-%CE%B-C%CE%B7%CE%BD%CE%AC>

Φωτογραφικό υλικό:

27 - ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΗΣ ΣΤΕΓΗΣ

Περιγραφή:

Η Εκκλησία του Αγίου Νικολάου της Στέγης βρίσκεται στην κοιλάδα Σολέας (5 χλμ. από το χωριό Κακοπετριά) κι έχει καταχωρηθεί στη λίστα των μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της ΟΥΝΕΣΚΟ.

Ο θολωτός σταυροειδής εγγεγραμμένος ναός ανήκε κάποτε σ' ένα μοναστηριακό συγκρότημα και πήρε το όνομά του από την μονόκλινη ξύλινη στέγη του, που χτίστηκε για να τον προστατεύσει από τις καιρικές συνθήκες. Είναι η μοναδική εκκλησία μοναστηριού του είδους της που διατηρείται στο νησί και καλύπτεται εξ ολοκλήρου με τοιχογραφίες του 11ου μέχρι και του 17ου αιώνα, οι οποίες είναι οι πιο σημαντικές που διατηρήθηκαν στο νησί από τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Ως εκ τούτου, θεωρείται μια από τις πιο ενδιαφέρουσες βυζαντινές εκκλησίες στην Κύπρο.

Η ίδια η εκκλησία χρονολογείται από τον 11ο αιώνα, ενώ το μοναστήρι χρονολογείται στα τέλη του 13ου ή στις αρχές του 14ου αιώνα και άκμασε από τη Μέση Βυζαντινή Περίοδο μέχρι και την Περίοδο της Φραγκοκρατίας. Η σημασία του μειώθηκε κατά τη διάρκεια του 18ου αιώνα και έπαψε να λειτουργεί ως μοναστήρι μέχρι το τέλος του 19ου αιώνα.

Φωτογραφικό υλικό:

35 - ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ, ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

Περιγραφή:

Η Ενορία του Αγίου Σπυριδωνος Στροβόλου συστάθηκε, μετά την τουρκική εισβολή του 1974 στην Κύπρο, για να ανταποκριθεί στις πνευματικές και θρησκευτικές ανάγκες των προσφύγων κατοίκων του Συνοικισμού Στροβόλου 2.

Με τις συντονισμένες προσπάθειες των προσφύγων κατοίκων του συνοικισμού, με την πνευματική καθοδήγηση του μακαριστού Αρχιεπισκόπου Κύπρου κ.κ. Χρυσόστομου και τη στήριξη και συμπαράσταση του Θεοφιλέστατου Χωρεπισκόπου Σαλαμίνας κ. Βαρνάβα, κτίζεται προσωρινά λυόμενη εκκλησία το 1976 και αφιερώνεται στον Άγιο Σπυρίδωνα, Επίσκοπο Τριμυθούτσος.

Μετά από άοκνες προσπάθειες της εκκλησιαστικής επιτροπής με Πρόεδρο τον π. Γεώργιο Αριστείδου, ο οποίος υπηρέτησε την ενορία για 30 συνεχόμενα έτη, κτίστηκε με την βοήθεια του Θεού μεγαλύτερος ναός. Με τη συνεισφορά πολλών ευλαβών χριστιανών ολοκληρώθηκε η οικοδόμηση το 2000 μ.Χ.

Με την επέκταση των ορίων της ενορίας μας, δημιουργήθηκε η ανάγκη οικοδόμησης αίθουσας για διευκόλυνση του κατηχητικού, του ποιμαντικού και του φιλανθρωπικού έργου της εκκλησίας.

From <<http://www.agiosspiridonas.com/>>

Φωτογραφικό υλικό:

37 - ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΦΑΝΟΥΡΙΟΥ, ΑΚΡΟΠΟΛΗ, ΣΤΡΟΒΟΛΟΣ

Περιγραφή:

Η εκκλησία του Αγίου Φανούριου βρίσκεται επί της οδού Επιδαύρου και ανήκει στην ενορία της Ακρόπολης, της επαρχίας Λευκωσίας. Η εκκλησία είναι κτισμένη σε ρυθμό βασιλικής εγγεγραμμένου σταυροειδούς με τρούλο. Στην είσοδο υπάρχει τοιχογραφία του Αγίου Φανουρίου, ο οποίος απεικονίζεται να κρατά στο ένα χέρι του το σταυρό και στο άλλο ένα αναμμένο κερι, καθώς ο Άγιος έχει συνδεθεί με τη φανέρωση χαμένων αντικειμένων. Το εσωτερικό του ναού αποτελείται από ένα υπέροχο ξυλόγλυπτο τέμπλο με εικόνες των Αγίων της Ορθοδοξίας.

Ο Άγιος Φανούριος εορτάζει κάθε χρόνο στις 27 Αυγούστου.

From <<https://www.bigcyprus.com.cy/el/destinations/strovolos/agios-fanoyrios-sto-strovolos>>

Φωτογραφικό υλικό:

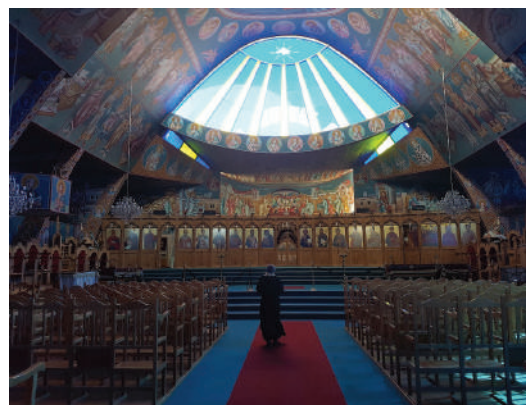
44 - ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΒΑΡΝΑΒΑ ΚΑΙ ΟΣΙΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ, ΔΑΣΟΥΠΟΛΗ

Περιγραφή:

Στην ενορία «Δασουπόλεως» λίγα μόνο μέτρα από τη λεωφόρο Αθαλάσσης, κοντά στα Δημοτικά Σχολεία της ενορίας, κτίστηκαν οι ναοί του Αποστόλου Βαρνάβα και του Αγίου Μακαρίου. Παρόλο που βλέποντας κάποιος το ιερό οικοδόμημα, αποκομίζει την εντύπωση πως πρόκειται για ένα ναό στην πραγματικότητα οι ναοί είναι δύο, αφού κάτω από τον ισόγειο, που είναι αφιερωμένος στον ιδρυτή της Εκκλησίας της Κύπρου, Απόστολο Βαρνάβα, υπάρχει και δεύτερος υπόγειος, αφιερωμένος στον Αιγύπτιο Άγιο Μακάριο. Το κτίσιμο των ναών άρχισε το 1974 και ολοκληρώθηκε μερικά χρόνια αργότερα. Ο ναός εντυπωσιάζει με την πρωτότυπη αρχιτεκτονική του, η οποία εφαρμόστηκε μόνο στο συγκεκριμένο εκκλησιαστικό οικοδόμημα σε ολόκληρη την Κύπρο.

From <<https://www.bigcyprus.com.cy/el/destinations/strovolos/apostolos-varnavas-kai-agi-os-makarios-sto-strovolo>>

Φωτογραφικό υλικό:

49 - ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ ΜΙΧΑΗΛ, ΤΡΥΠΙΩΤΟΥ

Περιγραφή:

Η ενορία του Τρυπιώτη ήταν μία από τις κυριότερες πολυκατοικημένες συνοικίες της Λευκωσίας. Ένα τμήμα της λέγεται «ρηγάτικο» (ρηγάτο), επειδή παλαιότερα ήταν εκεί το μέγαρο κάποιου ρήγα ή κάποιας ρήγαινας, από τα χρόνια της Φραγκοκρατίας. Όταν ήλθαν οι Τούρκοι στη Λευκωσία, αυτήν τη συνοικία την ονόμασαν «Πας Μαχαλλά». Εκεί κατοικούσαν οι προύχοντες, οι έμποροι και οι αστοί της πρωτεύουσας και κεντρικό σημείο της γειτονιάς τους ήταν η εκκλησία. Υπάρχει πιθανότητα το όνομα του ναού να προέρχεται από ένα καταστραμμένο μοναστήρι κοντά στο Τσέρι που ονομαζόταν Τρύπι και από το οποίο, κατά την παράδοση, μεταφέρθηκε η εικόνα του Αρχαγγέλου Μιχαήλ που υπάρχει σήμερα στο ναό. Σε παλιά χαρτιά αναφέρεται πως το 1292 υπήρχε μοναστήρι αφιερωμένο στον Άγιο Μιχαήλ, όπου ανάμεσα στον περίβολό του βρισκόταν η εκκλησία του Αγίου Σωτήρα του νεκροταφείου.

From <<https://www.bigcyprus.com.cy/el/destinations/nicosia/arhaggelos-mihail-trypiot-oy-sti-leykosia>>

Φωτογραφικό υλικό:

51 - ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ, ΠΑΛΟΥΡΙΩΤΙΣΣΑ

Περιγραφή:

Η ανοικοδόμηση του Ιερού Ναού του Ευαγγελισμού της Παναγίας στην Παλουριώτισσα άρχισε την 1 η Σεπτεμβρίου του 1960, ενώ η κατάθεση του θεμέλιου λίθου έγινε από τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο τον Γ΄ στις 28 Απριλίου 1961. Οι εργασίες της ανέγερσης κράτησαν τρία χρόνια. Τα θυρανοίξια του ναού και η πρώτη ακολουθία που τελέστηκε στο ναό ήταν ο πανηγυρικός Εσπερινός των Εισοδίων της Θεοτόκου στις 20 Νοεμβρίου 1963 χοροστατώντος του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου. Την επόμενη μέρα έγινε η Θεία Λειτουργία της μεγάλης πανήγυρης της κοινότητάς. Η εκκλησιαστική επιτροπή της Παλουριώτισσας που πήρε την απόφαση ανέγερσης του ναού είχε πρόεδρο τον αείμνηστο Μιχαήλ Σολομίδη που υπηρέτησε στη θέση αυτή για πολλές δεκαετίες και υπήρξε ο μεγαλύτερος δωρητής και ευεργέτης του ναού. Ταμίας ήταν ο Σταύρος Εκτορίδης και σύμβουλοι οι Μιχαήλ Τσαγγαράς, Σοφοκλής Ηλιάδης και Κώστας Παυλίδης. Η αποπεράτωση του ναού το 1963 έγινε από μια νέα επιτροπή και πάλι με πρόεδρο τον Μιχαήλ Σολομίδη, ταμία τον Νικόλαο Σιακόλα, γραμματέα το Γρηγόρη Αναστασιάδη και συμβούλους τους Ματθαίο Γεωργίου και Γεώργιο Τσαγγαρά.

Η αρχιτεκτονική μορφή του ναού είναι Βυζαντινή στον τύπο του σταυροειδούς μετά τρούλου. Σχεδιάστηκε στην Αθήνα από τον Γεώργιο Νομικό ενώ αρχιτέκτονες και μηχανικοί στην Κύπρο ήταν το γραφείο “Ρούσσος και Περικλέους” από τη Λεμεσό. Αυτοί είχαν την ευθύνη των κατασκευαστικών σχεδίων και την επίβλεψη των εργασιών. Εργολάβος ήταν ο Γεώργιος Κουρσουμπάς από το Καίμακλί.

Από την αρχή οι στόχοι ήταν υψηλοί. Έπρεπε να ήταν μεγάλη, ωραία και ποιοτικά άριστη. Ο προορισμός της ήταν να εξυπηρετήσει τον τόπο ως ο καθεδρικός ναός του αρχιεπισκόπου μια και ο καθεδρικός ναός του Αγίου Ιωάννη ήταν πολύ μικρός σε μέγεθος. Και πραγματικά,

- Ήταν η μεγαλύτερη εκκλησία στη Λευκωσία, με πολλές καινοτομίες που την καθιστούσαν πραγματικό κόσμημα της πόλης.
- Με δύο καμπαναριά, κάτι που δεν ε συνηθίζετο μέχρι τότε, πετρόκτιστη με κιτρινόξανθο πορόλιθο από την περιοχή του Γερολάκκου.
- Πολλές λευκές μωσαϊκές κολώνες και αψίδες κοσμούν την εξωτερική όψη του ναού και πολλά παράθυρα προσφέρουν άπλετο φως στο εσωτερικό του.
- Διαθέτει τη μεγαλύτερη καμπάνα που υπάρχει στην Κύπρο. Έχει βάρος επτά τόνων και ύψος 1 μέτρο και 60 εκατοστά. Η διάμετρός της είναι 191 εκατοστά.
- Το άλλο καμπαναριό κοσμεύεται με τετράπλευρο ηχητικό ηλεκτρικό ρολόι.
- Το εικονοστάσι που αποτελεί ένα αριστούργημα ξυλογλυπτικής τέχνης, τοποθετήθηκε στο ναό το 1967. Σχεδιάστηκε από τον αρχιτέκτονα Γεώργιο Σ. Νομικό και κατασκευάστηκε με Γαλλική καρδιά από τον ξυλογλύπτη αδελφό του Θεοφάνη Σ. Νομικό στην Αθήνα. Ο άμβωνας, ο δεσποτικός θρόνος και το προσκυνητάρι κατασκευάστηκαν από εξαιρετους Κύπριους ξυλογλύπτες. Οι φορητές εικόνες που βρίσκονται στο εικονοστάσι αποτελούν τα πρώτα δείγματα της δουλειάς του σπουδαίου αγιογράφου Γεωργίου του Κυπρίου.
- Το εσωτερικό του ναού είναι πλήρως αγιογραφημένο. Η αγιογράφηση έγινε δια χειρός του Κύπριου αγιογράφου Σώζου Γιαννούδη που ζει εργάζεται και διδάσκει στην Ελλάδα. Ο κ Γιαννούδης μαζί με την επίλεκτη ομάδα του εργάστηκαν κατά περιόδους για έξι χρόνια, από το 1996 μέχρι 2001, για να ολοκληρώσουν το γιγάντιο αυτό έργο.

Πρώτος ιερατικός προϊστάμενος του Ιερού Ναού του Ευαγγελισμού της Παναγίας ήταν ο αείμνηστος, τότε Αρχιμανδρίτης, Χρυσάνθος Σαρηγιάννης, ο μετέπειτα Χωρεπίσκοπος Λήδρας και βοηθός του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου, που το 1973 ενθρονίστηκε ως ο πρώτος μητροπολίτης Μόρφου. Οι ιερείς που πλαισίωσαν τον Αρχιμανδρίτη Χρυσάνθο Σαρηγιάννη οι οποίοι υπηρετούσαν και από τα προηγούμενα χρόνια την ενορία, ήταν ο Παπαγεώργιος Παναγή, ο Παπασάββας Κωνσταντίνου, ο Παπαπόστολος Ξενίδης και ο Ιεροδιάκονος Γεώργιος Θεοδώρου. Όταν το 1973 ο Αρχιμανδρίτης Χρυσάνθος Σαρηγιάννης χειροτονήθηκε επίσκοπος τον διαδέχθηκε ο Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Αντωνίου.

Από τα πρώτα χρόνια της λειτουργίας του ο ναός, φιλοξένησε μεγάλες και ιστορικές τελετές. Πατριαρχικές και Αρχιερατικές ακολουθίες. Χειροτονίες αρχιερέων, κηδείες ηρώων, αρχιερέων και πολιτικών. Η μεγάλη κτηματική περιουσία του ναού έδωσε τη δυνατότητα στις κατά καιρούς εκκλησιαστικές επιτροπές του ναού να επιτελέσουν πολύ σημαντικό εθνικό κοινωνικό και θρησκευτικό έργο. Η συμβολή της εκκλησίας στην ανάπτυξη της Παλουριώτισσας, στην Παιδεία και στην βοήθεια των αναξιοπαθούντων ήταν αφάνταστα μεγάλη.

Υπό την αιγίδα της εκκλησίας και με την καθοδήγηση του Πατρός Γεωργίου λειτουργεί η Χριστιανική Κίνηση της ενορίας. Είναι ένας δραστήριος και καλά οργανωμένος θεσμός. Ξεκίνησε τη λειτουργία της το 1964 και για περισσότερα από πενήντα χρόνια αναπτύσσει ένα πολύπλευρο έργο. Αυτό το έργο που δραστηριοποιεί δεκάδες συνεργάτες έχει να κάνει με το κατηχητικό έργο, τις κατασκηνώσεις, την ιεραποστολή και το φιλανθρωπικό έργο.

Οι ακολουθίες στον Ιερό Ναό του Ευαγγελισμού της Παναγίας στην Παλουριώτισσα είναι πάντοτε ιδιαίτερα ξεχωριστές. Η λειτουργική τάξη μαζί με την πνευματική και κατανυκτική ατμόσφαιρα που δημιουργείται από τη Βυζαντινή μουσική, ελκύουν πιστούς από όλη την Κύπρο. Κάθε χρόνο τη Μεγάλη Εβδομάδα επιλέγεται αυτός ο ναός για τηλεοπτικές μεταδόσεις προς όλη την Κύπρο.

Κωστάκης Χαραλάμπους

From <<http://panagiapalouriotissa.com/enoria/ieros-naos-euaggelismou>>

51 - ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ, ΠΑΛΟΥΡΙΩΤΙΣΣΑ

Περιγραφή:

Φωτογραφικό υλικό:

52 - ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΤΙΣΣΗΣ, ΜΑΚΕΔΟΝΙΤΙΣΣΑ

Περιγραφή:

Βρίσκεται περί τα 6 χμ. δυτικά της πρωτεύουσας Λευκωσίας και από την επωνυμία του έχει ονομαστεί Μακεδονίτισσα και η γύρω περιοχή που έχει κατοικηθεί κατά τα τελευταία χρόνια. Η ονομασία Μακεδονίτισσα αποτελεί επωνυμία της Παναγίας που για την προέλευσή της υπάρχουν διάφορες εκδοχές: α) ότι προήλθε από το όνομα του επισκόπου Ταμασσού (ή Λευκωσίας) Μακεδόνιου (για τον οποίο βλέπε πιο πάνω) η εκδοχή όμως αυτή δεν φαίνεται πολύ πιθανή επειδή το μοναστήρι δεν είναι τόσο παλιό όσο ο επίσκοπος και επειδή δεν θεωρείται λογικό ένας επίσκοπος να δώσει το όνομά του στην Παναγία, β) ότι προήλθε από το ότι το μοναστήρι ιδρύθηκε από Μακεδόνες μοναχούς που είχαν έλθει στην Κύπρο κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας, γ) ότι προήλθε από το φυτό μακεδονήσιον (ή μακεδονήσιν και ματζ'ηνοίσιν), τον γνωστό μαϊτανόν (πετροσέλινον το ήμερον - *Petroselinum sativum*). Η τρίτη εκδοχή φαίνεται και η πιο πιθανή, γιατί αφενός δεν έχουμε αποδείξεις σχέσεων του μοναστηριού με Μακεδόνες και αφετέρου έχουμε στην Κύπρο αρκετές άλλες περιπτώσεις επωνυμιών της Παναγίας προερχομένων από φυτά (όπως Παλλουριώτισσα, Κρομμυδικιώτισσα, Αμπελιώτισσα κλπ.).

Είναι άγνωστο πότε και από ποιους είχε ιδρυθεί το μοναστήρι. Οι αρχαιότερες περι αυτού αναφορές είναι της περιόδου της Τουρκοκρατίας, αλλά εκφράζεται η βεβαιότητα ότι τούτο ήταν ιδρυμένο ήδη πριν από την τουρκική κατάκτηση της Κύπρου το 1570-71, επειδή νύξη της ονομασίας του απαντάται σε καταλόγους της περιόδου της Βενετοκρατίας.

Μια πρώτη αναφορά για το μοναστήρι απαντάται σε έγγραφο του αρχιεπισκόπου Κύπρου Γερμανού, ημερομηνίας 15 Οκτωβρίου του 1705, που αποτελεί πράξη αγοραπωλησίας: ο αρχιεπίσκοπος Γερμανός είχε πωλήσει υποστατικό, δεξαμενή και πηγή νερού και κτήματα στον τότε ηγούμενο της Μακεδονίτισσας ονόματι παπα - Γεράσιμον έναντι του ποσού των 80 γροσιών. Το ίδιο έγγραφο καθόριζε και τις σχέσεις της Μακεδονίτισσας με το γειτονικό μοναστήρι του Αρχαγγέλου, σχετικά με τη χρησιμοποίηση του νερού. Ο καθορισμός αυτός της ειδικής σχέσεως των δυο μοναστηριών, φανερώνει ότι υπήρχε προγενέστερη — και μακρά ίσως — διαφορά τους, συνεπώς η Μακεδονίτισσα υφίστατο ήδη αρκετά πριν από το 1705.

Ο G. Jeffery, καθώς και ο R. Gunnis, θεωρούν ότι το μοναστήρι της Μακεδονίτισσας είχε ιδρυθεί από τον αρχιεπίσκοπο Χρυσάνθο το 1798. Προφανώς και οι δυο παρεξήγησαν την πραγματικότητα, ότι από τον Χρυσάνθο δεν έγινε ίδρυση του μοναστηριού αλλά εκτεταμένη ανακαίνισή του και ανοικοδόμησή κατά το 1791, σύμφωνα και προς τον μακρό κατάλογο των ανοικοδομήσεων και ανακαινίσεων του Χρυσάνθου από τον Κτηματολογικό Κώδικα της Αρχιεπισκοπής.

Το μοναστήρι αναφέρει, χωρίς και να το περιγράφει, ο Ρώσος μοναχός Βασίλειος Μπάρσκυ (1735), ως ένα από τα μικρά μοναστήρια με δυο - τρεις μοναχούς που βρίσκονται γύρω από την πόλη της Λευκωσίας. Επίσης ο αρχιμανδρίτης Κυπριανός (1788) περιλαμβάνει τη Μακεδονίτισσα στον κατάλογο των μοναστηριών των ευρισκομένων στην αρχιεπισκοπική περιφέρεια.

Το μοναστήρι δεν φαίνεται να είχε γνωρίσει ιδιαίτερη ακμή. Κατά τα τέλη του 18ου αιώνα ήταν σχεδόν έρημο και η αναβίωσή του οφείλεται στην επέμβαση του αρχιεπισκόπου Χρυσάνθου που το ξανάκτισε, αναθέτοντας το έργο αυτό στον αρχιδιάκονο Παγκράτιον και τον διάκονο Πανάρετον, που κατόρθωσαν σε σχετικά σύντομο χρόνο να αποκαταστήσουν το μοναστήρι στην

πρώτην εύκατάστατον τάξιν. Συνεισφέροντας και προσωπικά οι ίδιοι, οι δυο αυτοί ιερωμένοι πάντα κατηρτίσαντο προς εύκοσμίαν, όπως μαρτυρεί σωζόμενη επιγραφή. Μετά την ανοικοδόμηση, ο αρχιεπίσκοπος Χρυσάνθος εκχώρησε «διά βίου» στους Παγκράτιον και Πανάρετον το μοναστήρι, με συνοδική απόφαση ημερομηνίας 2.7.1796, που όριζε μεταξύ άλλων ότι θα είχαν και την εξουσία να διοικούν μέχρι 8 καλογήρους.

Κάτω από εικόνα της Παναγίας, εντοιχισμένη στον νότιο τοίχο του ναού, υπάρχει παλιό σχέδιο που απεικονίζει το μοναστήρι όπως ήταν μετά την ανοικοδόμησή του που τέλειωσε, όπως φαίνεται, το 1796. Σύμφωνα προς αυτό, στο κέντρο του συμπλέγματος των κτιρίων βρισκόταν η μικρή εκκλησία και ολόγυρα τα λοιπά μοναστηριακά οικοδομήματα.

Άλλος γνωστός ηγούμενος της Μακεδονίτισσας («επιστάτης», όπως αναφέρεται), ήταν ο ιερομόναχος Χρυσάνθος, σύγχρονος του εθνομάρτυρα αρχιεπισκόπου Κυπριανού. Ο τελευταίος είχε επίσης δείξει ενδιαφέρον για το μοναστήρι και σ' αυτόν οφείλεται η αργυροχρύσωση της εικόνας της Παναγίας στο εικονοστάσιο, που έγινε το 1815.

Το μοναστήρι φαίνεται ότι είχε πληγεί σκληρά από τα τραγικά γεγονότα του 1821 και τους διωγμούς εκ μέρους των Τούρκων, γιατί στη συνέχεια αντιμετώπισε πρόβλημα επιβιώσεως και δημιούργησε πολλά χρέη. Ο αρχιεπίσκοπος Μακάριος Α' ανέθεσε τότε (1.3.1857) τη διεύθυνση και διαχείριση του μοναστηριού στον ιεροδιάκονο Μακάριον, για 10 χρόνια, υπό όρους που σώζονται στο σχετικό έγγραφο.

Μια τελευταία υπάρχουσα πληροφορία για το μοναστήρι της Μακεδονίτισσας ανάγεται στα 1887. Πρόκειται για αναφορά στον Κτηματολογικόν Κώδικα της Αρχιεπισκοπής σχετική με καθορισμό διαφιλονικουμένων ορίων κτημάτων μεταξύ της Μακεδονίτισσας και του Αγίου Προκοπίου (μετοχίου του Κύκκου). Στη συνέχεια το μοναστήρι της Μακεδονίτισσας διαλύθηκε και περιήλθε πάλι στην κατοχή της Αρχιεπισκοπής που το ενοικίαζε σε ιδιώτες.

Σήμερα σώζεται ο μικρός ναός του μοναστηριού, που λειτουργεί ως εκκλησία. Ο γύρω χώρος δεν θυμίζει τίποτε από τη μορφή που είχε μετά την ανοικοδόμηση των τελών του 18ου αιώνα. Για χρόνια λειτουργεί εκεί εστιατόριο.

Τα πλέον ενδιαφέροντα κειμήλια στον ναό είναι η παλαιά εικόνα της Παναγίας (πιθανώς του 16ου αιώνα) που αργυροχρυσώθηκε το 1815 από τον αρχιεπίσκοπο Κυπριανό και δεύτερη εικόνα, επί μαρμάρου, στην κόγχη του νοτίου τοίχου του ναού, ζωγραφισμένη από τον Ιωάννη Κορνάρο το 1796. Ενδιαφέρουσα είναι και φορητή εικόνα του αγίου Παντελεήμονος, που χρονολογείται στον 17ο αιώνα.

From <<http://www.polignosi.com/cgi-bin/hweb?-A=6996&-V=limmata>>

52 - ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΤΙΣΣΗΣ, ΜΑΚΕΔΟΝΙΤΙΣΣΑ

Περιγραφή:

Φωτογραφικό υλικό:

53 - ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΠΑΛΟΥΡΙΩΤΙΣΣΗΣ

Περιγραφή:

Η Ιερά Μονή της Παναγίας Παλουριώτισσας ήταν από τις παλαιότερες γυναικείες Μονές της Κύπρου. Βρισκόταν στην ανατολική πλευρά της Λευκωσίας, μέσα από τα παλιά Λουζινιανά τείχη της πόλης. Το έτος ιδρύσεως του μοναστηριού δεν είναι εξακριβωμένο, ωστόσο ο συγγραφέας Στέφανος Λουζινιανός τοποθετεί την ίδρυσή του στα τέλη του 4ου αιώνα μ. Χ.. Αναφέρει ως ιδρυτή τον Άγιο Μακεδόνη, ο οποίος διετέλεσε Επίσκοπος Λήδρας μετά τον Άγιο Τριφύλλιο και υπό την ιδιότητά του αυτή συμμετείχε στην Α' Οικουμενική Σύνοδο του 325 μ. Χ. καθώς και στη Σύνοδο της Σαρδικής το 344 μ. Χ.

Η πρώτη ιστορικά τεκμηριωμένη μαρτυρία για τη Μονή απαντάται σε ένα αγιολογικό κείμενο, το οποίο είχε γραφτεί λίγο μετά το μαρτύριο των δεκατριών μοναχών της Καντάρας: «Διήγησις των τριών και δέκα πατέρων, των διά πυράς τελειωθέντων παρά των Λατίνων εν τη νήσω Κύπρω (αψλθ έτει)».

«Τούτων ούτως εχόντων και την αυτών φήμης διαλαμπούσης Μιχαήλ και Θεόδωρος οι αυτάδελφοι από του Καλού όρους και ούτοι όντες... άμα τω μαθητή αυτών Ιωάννη προσμοναρίω όντι και πρεσβυτέρω της μονής της υπεραγίας Θεοτόκου της Παλλουριωτίσσης, εις τόδε το μοναστήριον (της υπεραγίας Θεοτόκου Κανταριωτίσσης) έφθασαν...».

Σημαντική είναι επίσης η αναφορά που κάνει ο Αρχιμανδρίτης Κυπριανός στη Χρονολογική Ιστορία της νήσου Κύπρου, βασισμένος στις ιστορικές αναφορές του Στέφανου Λουζινιανού. «Εχαλάσθησαν και έτερα δύο (μοναστήρια) των Ρωμαίων, ένα, που έκτισεν η βασίλισσα Ελένη λεγόμενον Μάγκανα και άλλο των μοναζουσών γυναικών λεγόμενον Παλλουριότισσα...».

Η Μονή κατεδαφίστηκε το έτος 1567 από τους Ενετούς, στα πλαίσια των προσπαθειών για ενίσχυση της αμυντικής θωράκισης της πρωτεύουσας με νέα ασφαλέστερα τείχη. Μέχρι τότε η Μονή λειτουργούσε ως γυναικεία. Αυτές τις πληροφορίες μπορούμε να τις αντλήσουμε και από ενετικά έγγραφα, τα οποία διασώζονται.

Η Μονή επανοικοδομήθηκε στο μέρος όπου βρίσκεται σήμερα και μετατράπηκε σε αντρική. Μέσα από κείμενα γίνονται γνωστά τα ονόματα μερικών ηγουμένων του μοναστηριού. Ένας από αυτούς ήταν ο Άγιος Πανάρετος, ο οποίος το 1767 χειροτονήθηκε Επίσκοπος Πάφου. Σύμφωνα με το «Χρονικό» του ηγουμένου Ιωακείμ, συμπεραίνεται ότι ο Άγιος Πανάρετος χειροτονήθηκε ηγούμενος πριν από το 1750. Κατά το 1821 Οικονόμος ήταν ο ιερομόναχος Ευγένιος, το όνομα του οποίου αναγράφεται σε αφιέρωση στο κάτω μέρος αργυροκοσμημένης εικόνας της Παναγίας. Τελευταίος ηγούμενος της Μονής ήταν ο Χρύσανθος. Με την κοίμησή του (1888) το μοναστήρι βρέθηκε χρεωμένο λόγω μεγάλων ποσών που ξοδεύτηκαν για την επισκευή του ναού, την ύδρευση της περιοχής και λόγω καθυστερημένων πληρωμών φόρων.

Με τη συνδρομή όμως του Αρχιεπισκόπου Σωφρονίου (1865-1900) το οικονομικό πρόβλημα του μοναστηριού ξεπεράστηκε και τη διαχείριση ανέλαβε επιτροπή επτά ενοριτών του χωριού υπό την προεδρία του Αρχιεπισκόπου. Σταδιακά έτσι η εκκλησία γίνεται ενοριακή.

Μεγάλο μέρος του ναού κατέρρευσε μετά από πυρκαγιά πιθανόν στα μέσα του 19ου αιώνα. Επανοικοδομήθηκε και επεκτάθηκε διατηρώντας μόνο τους τοίχους στην κόγχη του ιερού βήματος. Το Μάιο του 1890 ο ναός ήταν έτοιμος και εγκαινιάστηκε από τον Αρχιεπίσκοπο Σωφρόνιο.

Αξίζει να αναφερθούμε επίσης στη θαυματουργή εικόνα της Παναγίας Παλουριώτισσας, αγιογράφηση πιθανόν του 14ου αιώνα, όπου η Θεοτόκος εικονίζεται στον τύπο της Οδηγήτριας και περιμετρικά παρουσιάζονται σκηνές του χριστολογικού κύκλου, άμεσα συνδεδεμένες με την ίδια τη Θεοτόκο. Για πολλά χρόνια πριν την πρόσφατη αποκάλυψη, η εικόνα ήταν καλυμμένη

με αργυροεπίχρσο κάλυμμα και παρέμεναν ακάλυπτα μόνο τα πρόσωπα της Παναγίας και του Χριστού. Η εικόνα είχε κλαπεί από το ναό το 1900, μαζί με άλλα πολύτιμα σκεύη. Ανευρέθηκε χωρίς το πολύτιμο κάλυμμα, έτσι σε μεταγενέστερο στάδιο κοσμήθηκε περίτεχνα με άλλο. Είναι χαρακτηριστικές οι διηγήσεις παλιών κατοίκων της Παλλουριώτισσας για τη θαυματουργή εικόνα της Παναγίας.

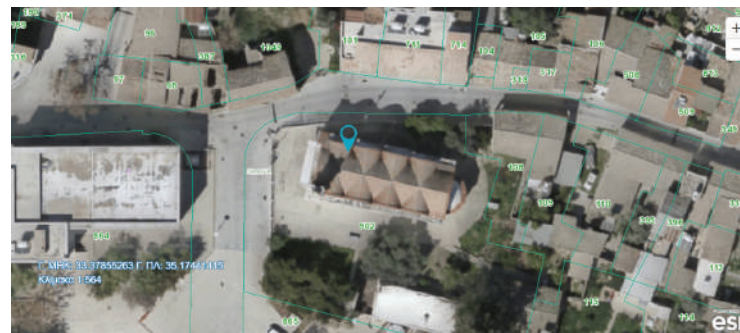
Το επώνυμο Παλλουριώτισσα παραπέμπει στο φυτό παλλίουρος, γνωστό σήμερα σαν παλλούρα. Σύμφωνα με λαϊκή παράδοση, η εικόνα της Παναγίας είχε βρεθεί κρυμμένη μέσα στα κλαδιά μιας μεγάλης παλλούρας. Σύμφωνα με ιστορικές μαρτυρίες ο χώρος της Μονής Παλουριωτίσσης από την εποχή ακόμη των Λουζινιανών (1192) και πιο ύστερα των Οθωμανών λειτουργούσε και ως νεκροταφείο, πρώτα των Φράγκων και ύστερα των κατοίκων των γύρω περιοχών. Κάποιες πληροφορίες αναφέρουν ότι εδώ έχουν ταφεί λείψανα των σφαιγιασθέντων την 9η Ιουλίου 1821, καθώς και οι Αρχιεπίσκοποι Κύριλλος Α' και Μακάριος Α'.

Στην ιδιοκτησία του ενοριακού Ιερού ναού της Παναγίας Παλουριωτίσσης υπάρχει μεγάλη κτηματική περιουσία που την καθιστά μια από τις πιο πλούσιες εκκλησίες της Κύπρου.

Για την εξυπηρέτηση των αναγκών της ενορίας το 1963 κτίστηκε κοντά στην παλιά εκκλησία μεγάλος Ναός αφιερωμένος στον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου.

Έρευνα
Κυριακή Χριστοδούλου
Κωστάκης Χαραλάμπους
<http://panagiapalouriotissa.com/enoria/ieros-naos-panagias>

Φωτογραφικό υλικό:

54 - ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗΣ

Περιγραφή:

Ο Ιερός Ναός Παναγίας Φανερωμένης βρίσκεται στο ιστορικό κέντρο της Λευκωσίας και είναι ο μεγαλύτερος σε μέγεθος ορθόδοξος ναός στην εντός των ενετικών τειχών Λευκωσία ο οποίος χρονολογείται ως κτίσμα του 1872-73.

Στο σημείο που είναι κτισμένος ο σημερινός ναός παλαιότερα υπήρχε ένα μοναστήρι το οποίο καταστράφηκε πιθανότατα το 1571, όταν η Λευκωσία καταλήφθηκε από τους Τούρκους.

Σύμφωνα με την παράδοση το Μοναστήρι μετατράπηκε από τους τούρκους σε τζαμί για μικρό χρονικό διάστημα. Αργότερα, το 1715 σύμφωνα με μια μαρμαρίνη επιγραφή κτίστηκε εκεί ένας νέος ο οποίος καταστράφηκε.

Ο σημερινός ναός (2018) με την μορφή που τον γνωρίζουμε κτίστηκε το 1872. Πρόκειται για ένα ναό που ακολουθεί τον τύπο τρίκλιτης βασιλικής με τρούλλο που έχει φανότρουλλο και με στοιχεία από τη δυτική αρχιτεκτονική.

Ο λόγος αφιέρωσης του ναού, στην Παναγία της Φανερωμένης, σύμφωνα με την λαϊκή παράδοση, οφείλεται στο γεγονός ότι η εικόνα της Παναγίας φανερώθηκε πάνω από τα ερείπια του ναού που είχε καταστραφεί. Η εν λόγω εικόνα χρονολογείται στον 14ο αιώνα. Σήμερα φυλάσσεται εντός του ιερού βήματος.

Στο εσωτερικό της εκκλησίας θα δει κάποιος τοιχογραφίες του Ιωάννη Κισσόνεργη που χρονολογούνται το 1929. Στον τρούλλο του ναού δεσπόζει ο Θεός Πατήρ Παντοκράτωρ, στον κύλινδρο του τρούλλου προφήτες και στα τρίγωνα του τρούλλου οι τέσσερις Ευαγγελιστές. Στη κόγχη του ιερού Βήματος είναι ζωγραφισμένη η Παναγία Πλατυτέρα των Ουρανών στον τύπο Παναγίας της Βλαχερνίτισσας.

Το εικονοστάσι του ναού είναι ξυλόγλυπτο και επιχρυσωμένο με παραστάσεις από την Παλαιά και την Καινή Διαθήκη και χρονολογείται στον 18° – 19° αιώνα. Οι εικόνες του χρονολογούνται από το 16° αιώνα μέχρι τον 20° αιώνα. Ο άμβωνας είναι έργο του ξυλογλύπτη Μ. Χ. Ταλιαδώρου και φέρει τις εικόνες των τεσσάρων Ευαγγελιστών τις οποίες ζωγράφησε ο Κύπριος ζωγράφος Αδαμάντιος Διαμαντής το 1928.

Ο δεσποτικός θρόνος είναι δείγμα ξυλογλυπτικής τέχνης του Κύπριου ξυλογλύπτη Αρτέμη Παπαδόπουλου όπως και η Αγία Τράπεζα με το περίτεχνο κιβώριο εντός του Ιερού Βήματος και φέρει παραστάσεις από τα Θεία Πάθη. Πάνω στην Αγία Τράπεζα είναι τοποθετημένο αργυρό αρτοφόριο, ένα από τα ωραιότερα δείγματα αργυροχοΐας του 20ου αιώνα, έργο του χρυσοχού Πολύβιου Κόλοκου.

Στον εξωτερικό χώρο του ναού υπάρχει το Παρθεναγωγείου Φανερωμένης, η Βιβλιοθήκη Φανερωμένης, τα ΟΧΕΝ Κατηχητικά σχολεία, τα γραφεία του ναού και το Μουσείο των Κυπρίων Εθνομαρτύρων. Το μαρμαρίνο μουσείο στα ανατολικά της εκκλησίας εμπεριέχει λείψανα των επισκόπων και ιερέων που εκτελέστηκαν από τους Οθωμανούς το 1821.

From <<https://www.cyprusalive.com/el/location/panagia-faneromeni-nicosia>>

Φωτογραφικό υλικό:

55 - ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΧΡΥΣΑΛΙΝΙΩΤΙΣΣΗΣ

Περιγραφή:

Η Παναγία η Χρυσάλινιώτισσα είναι ορθόδοξος ναός και βρίσκεται στη συνοικία Χρυσάλινιώτισσα, στην εντός των τειχών Λευκωσία στην Κύπρο.

Είναι η μοναδική εκκλησία της Μέσης Βυζαντινής περιόδου (965-1191 μ.Χ.) που σώθηκε στη Λευκωσία. Κατά το πέρασμα του χρόνου δέχτηκε πολλές επεμβάσεις μέχρι να πάρει τη σημερινή της μορφή. Εκεί φυλάσσεται η εικόνα «Παναγία της Χρυσάλινιώτισσας» (Χρυσός + Λινάρι) ή Αλινιώτισσας, την οποία φέρεται να μετέφερε από την Κωνσταντινούπολη η Ελένη Παλαιολογίνα (1428-1458), σύζυγος του Ιωάννη Β΄ της Κύπρου. Επίσης, εκεί βρίσκεται η δίδυμη φορητή εικόνα «Παναγία Αγαπητική ή Ενωτική και Παναγία Μισητική ή Χωριστική», στην οποία εικονίζεται η Παναγία να κοιτάζει προς δύο κατευθύνσεις.

From <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%B3%CE%AF%CE%B1_%CE%B7_%CE%A7%CF%81%CF%85%CF%83%CE%B1%CE%B-%CE%B9%CE%BD%CE%B9%CF%8E%CF%84%CE%B9%CF%83%CF%83%CE%B1>

Φωτογραφικό υλικό:

56 - ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΧΡΥΣΕΛΕΟΥΣΗΣ, (ΑΡΧΑΙΟΣ ΝΑΟΣ), ΣΤΡΟΒΟΛΟΣ

Περιγραφή:

Είναι ο αρχαιότερος Ναός του Στροβόλου και χρονολογείται μεταξύ 12ου και 13ου αιώνα. Η ανοικοδόμησή του έγινε στις αρχές του 19ου αιώνα από τα εκλεκτά τέκνα του Στροβόλου, Εθνομάρτυρες Αρχιεπίσκοπο Κυπριανό και Χατζησάββα, οι οποίοι κατατομήθηκαν στις 9 Ιουλίου από τους Τούρκους, στην πλατεία Σεραγείου στη Λευκωσία. Ο Ναός αρχικά ήταν μονόκλιτος. Το 1952 επεκτάθηκε σε τρίκλιτο για λόγους χωρητικότητας. Εντύπωση προκαλούν στον επισκέπτη, το ξυλόγλυπτο εικονοστάσι και ο γυναικωνίτης του ναού, έργα των φημισμένων Κωνσταντινουπολιτών λεπτοουργών, αδερφών «Ταλιαδώρων», οι οποίοι ήρθαν στην Κύπρο γύρω στο 1910 – από τα Ιεροσόλυμα όπου εργάζονταν – μετά από πρόσκληση του μακαριστού Χατζησάββα.

From <<https://churchofcyprus.org.cy/10678?date=2017-04-23>>

Φωτογραφικό υλικό:

57 - ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΧΡΥΣΟΓΕΡΙΩΤΙΣΣΑΣ, ΑΡΧΑΙΟΣ ΝΑΟΣ, ΓΕΡΙ

Περιγραφή:

Η Εκκλησία της Παναγίας της Χρυσογεριώτισσας ορθώνεται επιβλητική στην κορυφή ενός λοφίσκου. Είναι η αρχαιότερη από τις Εκκλησίες του Γερίου και μέχρι τα μέσα του 20ου αιώνα ήταν ο μοναδικός ναός του Δήμου. Η εκκλησία οικοδομήθηκε στα θεμέλια ενός παλαιού βυζαντινού μοναστηριού, αφιερωμένου στην Παναγία Αλύπτου. Η παλαιότερη μορφή της εκκλησίας ανάγεται στο 16ο αιώνα. Η σημερινή μορφή της οφείλεται σε προσθήκες πιθανότατα του 18ου αιώνα, συγκεκριμένα επι Αρχιεπισκόπου Χρυσάνθου στο δυτικό μέρος προστέθηκε γυναικωνίτης.

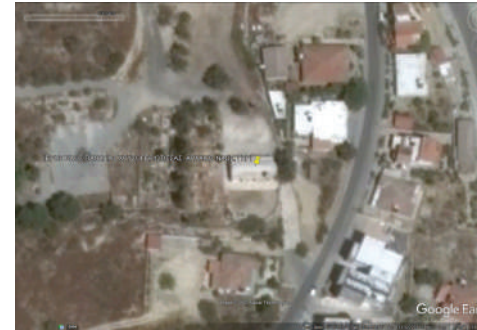
Είναι αξιοσημείωτο πως για την ανέγερση της εκκλησίας χρησιμοποιήθηκαν πέτρες από το αρχαίο Μοναστήρι της Παναγίας της Αλύπτου, «γι' αυτό και σε ορισμένα σημεία φαίνονται υπολείματα των τοιχογραφιών». Επιπρόσθετα, από το Μοναστήρι διασώζονται «ερείπια» στο νότιο προαύλιο της εκκλησίας, μια υπόγεια κτιστή στέρνα συλλογής νερού στο βορειοανατολικό άκρο του κτήματος εντός του οποίου βρίσκεται η εκκλησία, καθώς και Ευαγγελιστάριο. Το Ευαγγελιστάριο σήμερα φυλάσσεται στη βιβλιοθήκη του Carpentras Γαλλίας.

Εκκλησία Παναγίας Χρυσογεριώτισσας στο Γέρι

Το 2001, το Τμήμα Αρχαιοτήτων της Κυπριακής Δημοκρατίας ανακήρυξε την Εκκλησία ως αρχαίο μνημείο και το 2006 προέβη σε ανακαινιστικά έργα. Μέσα στο τρέχον έτος θα τύχει ανάπλασης και η αυλή.

From <https://www.yeri.org.cy/el/episkeptes/1-%CE%B5%CE%BA%CE%BA%CE%B-%CE%B7%CF%83%CE%AF%CE%B5%CF%82/touristguide_item/18-%CE%B5%CE%BA%CE%BA%CE%BB%CE%B7%CF%83%CE%AF%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CF%80%CE%B1%CE%B-D%CE%B1%CE%B3%CE%AF%CE%B1%CF%82-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CF%87%CF%81%CF%85%CF%83%CE%BF%CE%B3%CE%B5%CF%81%CE%B9%CF%8E%CF%84%CE%B9%CF%83%CF%83%CE%B1%CF%82>

Φωτογραφικό υλικό:

59 - ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΣΟΦΙΑΣ, ΣΤΡΟΒΟΛΟΣ

Περιγραφή:

Ο ναός κτίστηκε μόλις το 2008 στα πρότυπα του ναού της Αγίας Σοφίας στην Κωνσταντινούπολη. Ανήκει στο ρυθμό της τρίκλιτης βασιλικής με τρούλο και θεωρείται η μεγαλύτερη εκκλησία της Κύπρου. Ο ναός περιλαμβάνει δύο μικρά καμπαναριά, θέλοντας με αυτό τον τρόπο να δοθεί έμφαση στην αίγλη του θόλου.

Ο χώρος περιλαμβάνει τρία μικρά εκκλησάκια, τα οποία βρίσκονται υπόγεια της κύριας εκκλησίας, μια μεγάλη αίθουσα πολλαπλής χρήσεων, η οποία συνήθως χρησιμοποιείται για δεξιώσεις γάμων, εξομολογητήριο και γραφεία. Ένα από τα μικρά εκκλησάκια διαθέτει βαφτίστηριο και σε αυτό τελούνται βαφτίσεις.

Ο ναός πανηγυρίζει κατά την εορτή της Μεσοπεντηκοστής. Ο Ιερός Ναός της Αγίας Σοφίας συναποτελεί μια ενιαία ενορία με τον Ιερό Ναό Παναγίας Χρυσελεύσης Στροβόλου.

From <<https://www.bigcyprus.com.cy/el/destinations/strovolos/tis-toy-theoy-sofias-sto-strovolo>>

Φωτογραφικό υλικό:

61 - ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ, ΣΤΡΟΒΟΛΟΣ

Περιγραφή:

Σύμφωνα με την τοπική παράδοση, στην συγκεκριμένη περιοχή υπήρχε παλαιότερα εξωκλήσι και μοναστήρι. Το σίγουρο είναι ότι μετά την τουρκική εισβολή το 1974, στην περιοχή είχε δημιουργηθεί προσφυγικός οικισμός και είχε φτιαχτεί πρόχειρα μια λυόμενη μικρή εκκλησία, αφιερωμένη στον Τίμιο Σταυρό, με σκοπό να καλύψει τις θρησκευτικές ανάγκες των ξεριζωμένων πιστών.

Αργότερα, όταν ο καταυλισμός εγκαταλείφθηκε, δημιουργήθηκε από τους κατοίκους της ενορίας ο σημερινός μεγαλοπρεπής ναός, σε ρυθμό βασιλικής με τρούλο. Το ναό επισκέπτονται οι πιστοί, για εκκλησιασμό, όχι μόνο από τη συγκεκριμένη ενορία αλλά και από ολόκληρο το Στρόβολο.

From <<https://www.bigcyprus.com.cy/el/destinations/strovolos/timios-stayros-sto-strovolo>>

Φωτογραφικό υλικό:

62 - ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

Περιγραφή:

Ο Καθεδρικός Ναός του Αγίου Ιωάννη, βρίσκεται στην εντός των τειχών Λευκωσία και χτίστηκε στη θέση του παρεκκλησιού του Αγίου Ιωάννη του Ευαγγελιστή, του Μοναστηριού των Βενεδικτίνων, τον 14ο αιώνα. Ο Αρχιεπίσκοπος Νικηφόρος ξανάχτισε το μοναστήρι το 1662. Είναι ένα μικρό εκκλησάκι αφιερωμένο στον Άγιο Ιωάννη τον Θεολόγο, με μία πτέρυγα και κυκλικό θόλο σε Φρανκο-Βυζαντινό στιλ, με εξωτερικά στηρίγματα και δυτικό πρόναο.

Σε αντίθεση με το απλό εξωτερικό, που έγινε έτσι επίτηδες αφού το απαιτούσε η Οθωμανική κυριαρχία, η επιχρυσωμένη ξυλεπένδυση και το φωτεινό εσωτερικό, διακοσμημένο με κρυστάλλινους πολυελαίους, μπορεί να ξαφνιάσει τον ανυποψίαστο επισκέπτη. Καλυμμένα με χρυσά φύλλα, τα ξύλινα σκαλισματα έγιναν τον 18ο αιώνα από Κυπρίου τεχνίτες. Οι τέσσερις μεγάλες εικόνες είναι έργο του Κρητικού τεχνίτη Ιωάννη Κορνάρη και ζωγραφίστηκαν μεταξύ 1795 και 1797. Οι τοιχογραφίες του 18ου αιώνα απεικονίζουν σκηνές από τη Βίβλο και την ανακάλυψη του τάφου του Αγίου Βαρνάβα στη Σαλαμίνα.

From <<https://www.nicosia.org.cy/el-GR/discover/religion/48040/>>

Φωτογραφικό υλικό:

63 - ΚΑΘΟΛΙΚΟ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΤΡΙΚΟΥΚΙΩΤΙΣΣΑΣ, ΑΡΧΑΙΟΣ ΝΑΟΣ

Περιγραφή:

Η Ιερά Μονή Παναγίας Ελεούσας της Τρικουκιώτισσας θεωρείται από τα αρχαιότερα της Κύπρου. Από διάφορες πληροφορίες γνωρίζουμε ότι υφίστατο κατά την περίοδο της Φραγκοκρατίας-Ενετοκρατίας (1191 - 1571 μ.Χ.). Μάλιστα είχε δικά της μετόχια όπως το επωνομαζόμενο «Αδιά» κοντά στο χωριό Πενταλιά της Πάφου. Η Μονή Τρικουκιάς αρχικά ήταν μεγάλη όπως της Παναγίας του Κύκκου (Βασίλειος Μπάρσκυ), αλλά αργότερα εξέπεσε λόγω της μεγάλης φτωχείας των μοναχών της, αποτέλεσμα των δύσκολων χρόνων της Τουρκοκρατίας. Οι περισσότεροι ιστορικοί, τοποθετούν την ίδρυσή της Ιεράς Μονής Τρικουκιάς στα βυζαντινά χρόνια. Πάντως, το Μοναστήρι, γνώρισε μέρες δόξας, κυρίως κατά τα χρόνια της Φραγκοκρατίας, ενώ η Παναγία του Μοναστηριού, η Τρικουκιώτισσα θεωρούνταν θαυματουργή, η δε εικονογράφησης της, αποδίδεται (όπως και πολλές άλλες) στον Απόστολο Λουκά. Η φήμη του Μοναστηριού και της εικόνας του, άρχισε να περιορίζεται στην Τουρκοκρατία, όταν αυξήθηκε η φήμη της Παναγίας του Κύκκου. Πάντως, και οι Τούρκοι σεβάστηκαν το Μοναστήρι και δεν το κατέστρεψαν, ακριβώς εξαιτίας της μεγάλης του φήμης. Το 1761 το Μοναστήρι Παναγίας της Τρικουκιώτισσας ανακαινίσθηκε και εξακολουθούσε να λειτουργεί μέχρι τα τέλη του 18ου αιώνα, οπότε και διαλύθηκε. Ο Νέαρχος Κληρίδης αναφέρει ότι το 1533 μ.Χ. το μοναστήρι είχε αποκτήσει ήδη μεγάλη φήμη διότι η θαυματουργή εικόνα της Παναγίας της Τρικουκιώτισσας απάλλαξε την Κύπρο από τις σφοδρές συνέπειες της ανομβρίας.

Άλλες παλαιότερες ονομασίες της Μονής ήταν οι εξής: Μονή των Τρικόκκων, Τρικουκίων, Τρικουκιάς, Τρικουτσιάς και Τρικουκιώτισσας.

Η επωνυμία της Παναγίας, Τρικουκιώτισσα ή Τρικουτσιώτισσα, ή Παναγία της Τρικουτσιάς, προήλθε από το δασικό δέντρο Τρικουσιά, που λέγεται και κοκκονιά. Το όνομα, λέγεται ότι προέρχεται από τις τρικουκιές (μοσφιλιές που είχαν τρία κουκούτσια). Άλλη εκδοχή, αποδίδει το όνομα στο δέντρο Κοκκονιά, σύμφωνα με την οποία, κατ' αναλογία ονομάστηκε και το κοντινό Μοναστήρι του Κύκκου. Άλλη παράδοση, αναφέρει ότι το Μοναστήρι, συντηρούνταν στην Τουρκοκρατία με το ένα τρίτο («τρικούτσι») από τη φορολογία του τσιφλικιού των Κουκλιών.

Σύμφωνα με το Νέαρχο Κληρίδη μας πληροφορεί τα εξής: «Το όνομα του μοναστηριού της Τρικουκιάς είναι η Παναγία η Τρικουκιώτισσα, που μαρτυρά πως, την εποχή που πρωτοκτίστηκε εκεί το μοναστήρι και τοποθετήθηκε στο ναό του η εικόνα της Παναγίας, βρισκόταν εδώ ένα φυτό εξαιρετικά μεγάλο, που ονομαζόταν Τρικουκιά. Τέτοια φυτά μπορεί, ερευνώντας κανείς, να συναντήσει στο γειτονικό δάσος και σε όλη την οροσειρά του Τροόδους. Πρόκειται για το είδος εκείνο που στη Βοτανική ονομάζεται κράταιγος η οξυάκανθος, επειδή έχει μυτερά ακάθια και κόκκινον καρπό που δεν τρώγεται. Ονομάστηκε το φυτό Τρικουκιά, επειδή ο καρπός του περικλείει τρεις κόκκους (σπόρους) και σε όλα τα χωριά της οροσειράς χρησιμοποιείται.

Κατά μια άλλη άποψη, ονομάστηκε έτσι, επειδή κατά την περίοδο της τουρκοκρατίας το μοναστήρι Τρικουκιάς είχε το δικαίωμα να παίρνει, από τη δεκάτη των εισοδημάτων των μετοχιών του και του τσιφλικιού των Κουκλιών της Πάφου, το ένα τρίτο, το λεγόμενο αντικούστιν η τρικούστιν (από τις λέξεις, τρία κουκιά). Κατά παρόμοιο τρόπο ονομάζονταν τριπέρα τα χωράφια που εφορολογούντο κατά το σύστημα αυτό.

Έτσι η Μονή Παναγίας της Τρικουκιώτισσας επανήλθε στην κοινοβιακή τάξη από το Σεπτέμβριο του 1997 μ.Χ.

Η σημερινή γυναικεία Αδελφότητα αγωνίζεται να ακολουθήσει πιστά την ιερή παράδοση του Ορθόδοξου μοναχισμού και να υπηρετήσει αθόρυβα την Εκκλησία, με την άσκηση και τη λειτουργική της ζωή.

Κύριο έργο των μελών της, είναι η προσευχή, η ανελλιπή τέλεση των ιερών ακολουθιών και η πνευματική μελέτη. Παράλληλα, οι αδελφές ασχολούνται με τα διακονήματα του κοινοβίου, με διάφορα εργόχειρα, με την αγιογραφία, με την κατασκευή μοσχοθυμιάματος και με αγροτικές εργασίες. Τέλος η σημερινή Κοινότητα, συντονίζοντας τη ζωή της σύμφωνα με την ιερή Παράδοση και έχοντας συναίσθηση του χρέους της, απέναντι στην ιστορία της Μονής, αγωνίζεται να διαφυλάξει την ιερή παρακαταθήκη προς δόξαν του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού και της Πανάχραντου και Αειπαρθένου Μαρίας, της μόνης ελπίδας και προστασίας της.

Η επαναλειτουργία της Μονής Παναγίας της Τρικουκιώτισσας οφείλεται κατ' αρχή στη συμπαράσταση και τις ευλογίες του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Κύπρου κ.κ. Χρυσοστόμου Α' και η ανοικοδόμηση της άρχισε με την οικονομική βοήθεια, του Καθηγουμένου της Μονής Κύκκου (νυν Μητροπολίτου Κύκκου και Τηλλυρίας) κ.κ. Νικηφόρου.

Μεγάλος Ευεργέτης της Μονής ήταν ο Κωνσταντίνος Λεβέντης, με τη γνωστή μεγάλη του δωρεά προς τη Μονή.

From <<https://www.cyprusalive.com/el/iera-moni-panagias-eleousas-tis-trikoukiotissas-panagia-trikoukkia>>

Φωτογραφικό υλικό:

65 - ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ ΜΙΧΑΗΛ, ΑΝΑΛΙΟΝΤΑΣ

Περιγραφή:

τα νοτιοδυτικά του Αναλυόντα, πάνω σ' ένα καταπράσινο λοφίσκο, αναδύεται η Μονή του Αρχαγγέλου Μιχαήλ. Ο ακριβής χρόνος ίδρυσης της Μονής, είναι άγνωστος. Η ύπαρξη του μοναστηριού μαρτυρείται στα μέσα του 18ου αιώνα, ειδικότερα το 1734 από ένα Ρώσο περιηγητή, ενώ κάποιες άλλες μαρτυρίες, αναφέρουν ότι η ύπαρξη του μοναστηριού είναι του 12ου – 13ου αιώνα. Συγκεκριμένα, αναφέρει πως το μοναστήρι «ηκοδομήθη υπό αρχαίων ευσεβών ανθρώπων».

Πλησίον του μοναστηριού, σώζονται μέχρι τις μέρες μας, ερείπια κάποιου ειδωλολατρικού ναού. Αρχικά το μοναστήρι, σύμφωνα με τον Κάππαη, αποτελείτο από δύο εισόδους, στη βόρεια πλευρά του και ένα μικρό ναό με μοναδική είσοδο στο βόρειο τοίχο του. Το εσωτερικό του ναού, όπως υποστηρίζει ο Κάππαης, ήταν διακοσμημένο με τοιχογραφίες, ανάμεσά τους και η επιβλητική τοιχογραφία του Αρχαγγέλου Μιχαήλ. Το μοναστήρι είχε αυτή τη μορφή, μέχρι και το 15ο ή και το 16ο αιώνα, που σύμφωνα με το Κυριαζή Νεοκλή, έτυχε ανακαίνισης. Το σημερινό μοναστήρι, όπως αναγράφεται σε τοιχογραφία δυτικά της νότιας εισόδου, οικοδομήθηκε ή ανακαινίστηκε από τον Αρχιεπίσκοπο Χρυσάνθο, το 1769. Ο ναός του μοναστηριού είναι μονόκλιτος, καμαροσκέπαστος, με εισόδους στο μέσο του βόρειου, του δυτικού και του νότιου τοίχου.

Εσωτερικά, ο ναός, όπως άλλωστε και στο παρελθόν, κοσμεύεται με εξαίσιες τοιχογραφίες, οι οποίες στην πλειοψηφία τους φιλοτεχνήθηκαν με δαπάνες δωρητών. Οι επιβλητικότερες τοιχογραφίες του ναού, είναι του Αγίου Κωνσταντίνου με την Αγία Ελένη, καθώς και του Αγίου Δημητρίου, οι οποίες βρίσκονται αντίστοιχα, δεξιά και αριστερά του δεσποτικού θρόνου. Ιδιαίτερα εντυπωσιακό είναι το χρυσοποίκιλτο μικρό τέμπλο του ναού, το οποίο ανάγεται στο 18ο αιώνα. Το τέμπλο περιλαμβάνει εικόνες, οι οποίες αγιογραφήθηκαν τον 17ο αιώνα. Ανάμεσα στις εικόνες του ναού, ξεχωρίζει η μεγάλη εικόνα του Αρχαγγέλου Μιχαήλ, η οποία παριστάνει τον άγιο «σαν βυζαντινό στρατιώτη με το βυζαντινό λώρο να σταυρώνει στο στήθος και τη μέση του. Ο Αρχάγγελος, με το δεξί του χέρι κρατά ένα ακόντιο και με το αριστερό μια εικόνα του Χριστού. Η εικόνα του Αρχαγγέλου Μιχαήλ, καταφέρνει να σαγηνεύσει κάθε επισκέπτη του μοναστηριού. Ο προαναφερόμενος μάλιστα Ρώσος περιηγητής, περιέγραψε την εικόνα «με ζωηρά χρώματα».

Το συγκεκριμένο μοναστήρι, σύμφωνα με Ν. Κυριαζή, άκμασε μέχρι τα μέσα του 19ου αιώνα. Ειδικότερα, μέχρι το 1850, το μοναστήρι είχε υπό την κατοχή μια τεράστια ακίνητη περιουσία σε αρκετά χωριά της Κύπρου, όπως το Φιλάνι, το Επισκοπείο, Καπέδες, το Λυθροδόνα, την Αγία Βαρβάρα και το Στρόβολο.

Από τα μέσα του 19ου αιώνα μέχρι και το 1970, το μοναστήρι παρέμεινε ερειπωμένο. Μετά την επίσκεψη του Αρχιεπίσκοπου Μακαρίου του Γ', κατά το 1970, αναβίωσε το ενδιαφέρον για ανακαίνιση του μοναστηριού.

Η ανοικοδόμηση του μοναστηριού άρχισε το 1971, μετά από όραμα της αδελφής Μαριάμ από τη Μονή Αγίου Γεωργίου Αλαμάνου.

Εκτός από την αδελφή Μαριάμ, στην προσπάθεια ανοικοδόμησης, συνέβαλαν το Τμήμα Αρχαιοτήτων, η Ιερά Αρχιεπισκοπή, αλλά και ένας αξιοσημείωτος αριθμός πιστών, τόσο από το χωριό όσο και από άλλες περιοχές. Παράλληλα με την ανακαίνιση του ναού, οικοδομήθηκε ένα παρεκκλήσι, αφιερωμένο στον Άγιο Νεκτάριο.

Η μονή του Αρχαγγέλου Μιχαήλ, αρχαιολογικός θησαυρός του Αναλυόντα, αποτελεί προστατευόμενο μνημείο του Τμήματος Αρχαιοτήτων.

Ηγουμένη είναι η Μαριάμ Μοναχή

Η Ιερά Μονή Αρχαγγέλου Μιχαήλ πανηγυρίζει την 8η Νοεμβρίου που είναι η Σύναξη των Αρχαγγέλων Μιχαήλ και Γαβριήλ.

From

<<https://www.cyprushighlights.com/2010/09/25/%CE%B9%CE%B5%CF%81%CE%AC-%CE%BC%CE%BF%CE%BD%CE%AE-%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%B3%CE%B3%CE%AD%CE%BB%CE%BF%CF%85-%CE%BC%CE%B9%CF%87-%CE%B1%CE%AE%CE%BB-%CF%80%CE%BB%CE%B7%CF%83%CE%AF%CE%B-%F%CE%BD-%CE%B1/>>

Φωτογραφικό υλικό:

